

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

MAGISTRSKO DELO

**ANALIZA FINANCIRANJA ŠPORTA
IZ EVROPSKIH JAVNIH SREDSTEV**

Ljubljana, november 2023

ANDREJ PIŠL

IZJAVA O AVTORSTVU

Podpisani Andrej Pišl, študent Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, avtor predloženega dela z naslovom Analiza financiranja športa iz evropskih javnih sredstev, pripravljene v sodelovanju s svetovalcem red. prof. dr. Tomažem Čatrom in sosvetovalcem red. prof. dr. Edvardom Kolarjem

IZJAVLJAM

1. da sem predloženo delo pripravil samostojno;
2. da je tiskana oblika predloženega dela istovetna njegovi elektronski obliki;
3. da je besedilo predloženega dela jezikovno korektno in tehnično pripravljeno v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, kar pomeni, da sem poskrbel, da so dela in mnenja drugih avtorjev oziroma avtoric, ki jih uporabljam oziroma navajam v besedilu, citirana oziroma povzeta v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani;
4. da se zavedam, da je plagiatstvo – predstavljanje tujih del (v pisni ali grafični obliki) kot mojih lastnih – kaznivo po Kazenskem zakoniku Republike Slovenije;
5. da se zavedam posledic, ki bi jih na osnovi predloženega dela dokazano plagiatstvo lahko predstavljalo za moj status na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani v skladu z relevantnim pravilnikom;
6. da sem pridobil vsa potrebna dovoljenja za uporabo podatkov in avtorskih del v predloženem delu in jih v njem jasno označil;
7. da sem pri pripravi predloženega dela ravnal v skladu z etičnimi načeli in, kjer je to potrebno, za raziskavo pridobil soglasje etične komisije;
8. da soglašam, da se elektronska oblika predloženega dela uporabi za preverjanje podobnosti vsebine z drugimi deli s programsko opremo za preverjanje podobnosti vsebine, ki je povezana s študijskim informacijskim sistemom članice;
9. da na Univerzo v Ljubljani neodplačno, neizključno, prostorsko in časovno neomejeno prenašam pravico shranitve predloženega dela v elektronski obliki, pravico reproduciranja ter pravico dajanja predloženega dela na voljo javnosti na svetovnem spletu preko Repozitorija Univerze v Ljubljani;
10. da hkrati z objavo predloženega dela dovoljujem objavo svojih osebnih podatkov, ki so navedeni v njem in v tej izjavi;
11. da sem preveril verodostojnost informacij, ki izhajajo iz zapisov na podlagi uporabe orodij umetne inteligence.

V Ljubljani, dne _____

Podpis študenta: _____

KAZALO

1	UVOD.....	1
2	PRAVNE PODLAGE FINANCIRANJA ŠPORTA V EU.....	3
2.1	Zgodovinski oris.....	3
2.2	Področja financiranja.....	5
3	ANALIZA FINANCIRANJA ŠPORTA NA EVROPSKI RAVNI	7
3.1	Pripravljalne aktivnosti 2009–2013	8
3.2	Erasmus+ program 2014–2020.....	9
3.2.1	Partnerska sodelovanja	12
3.2.2	Majhna partnerska sodelovanja	14
3.2.3	Neprofitne evropske športne prireditve	15
3.3	Drugi programi 2014–2020	18
3.3.1	Pilotni projekti in pripravljalne aktivnosti na področju športa.....	18
3.3.2	Posredni programi financiranja	22
3.4	Geografska razporeditev podprtih projektov	22
3.5	Pogled v prihodnost	24
3.5.1	Erasmus+	25
3.5.1.1	<i>Mobilnost osebja na področju športa</i>	<i>26</i>
3.5.1.2	<i>Sodelovalna partnerstva na področju športa</i>	<i>26</i>
3.5.1.3	<i>Manjša partnerstva na področju športa</i>	<i>27</i>
3.5.1.4	<i>Krepitev zmogljivosti na področju športa</i>	<i>28</i>
3.5.1.5	<i>Neprofitne evropske športne prireditve</i>	<i>29</i>
3.5.1.6	<i>Ukrepi na področju izobraževanja in usposabljanja ter mladine</i>	<i>30</i>
3.5.2	Pilotni projekti in pripravljalne aktivnosti	32
3.5.3	Evropska solidarnostna enota	33
3.5.4	Evropski sklad za regionalni razvoj	34
3.5.5	Kohezijski sklad	35
3.5.6	Evropsko teritorialno sodelovanje.....	35
3.5.7	Evropski socialni sklad Plus.....	36
3.5.8	Program EU za zdravje	36
3.5.9	Mehanizem za okrevanje in odpornost.....	37

3.5.10	Program za okolje in podnebne ukrepe	37
3.5.11	Program Državljeni, enakost, pravice in vrednote	38
3.5.12	Obzorje Evropa.....	39
3.5.13	Sklad za azil, migracije in vključevanje	39
3.5.14	Posebne evropske iniciative.....	40
3.6	Ocena dosedanjih neposrednih priložnosti financiranja športa.....	41
4	PRAKTIČNI PRIMERI FINANCIRANIH PROJEKTOV V SLOVENIJI	47
4.1	Primer projekta partnerskega sodelovanja.....	47
4.2	Primer projekta majhnega partnerskega sodelovanja.....	48
4.3	Primer projekta neprofitne evropske športne prireditve.....	49
4.4	Primer pilotnega projekta.....	50
4.5	Primer pripravljalne aktivnosti.....	51
5	PREDLOGI ZA BOLJ UČINKOVITO ČRPAJNE SREDSTEV	52
5.1	Evropska komisija in Izvajalska agencija EACEA	53
5.2	Slovenski nacionalni agenciji za program Erasmus+	54
5.3	Vlada Republike Slovenije	55
5.4	Slovenske športne organizacije.....	56
6	SKLEP.....	57
	LITERATURA IN VIRI	58

KAZALO TABEL

Tabela 1:	Pregled prednostnih področij financiranja športa	6
Tabela 2:	Pregled podprtih projektov pripravljanih aktivnosti v obdobju 2009–2013	9
Tabela 3:	Pregled podprtih projektov programa Erasmus+ v obdobju 2014–2020.....	11
Tabela 4:	Pregled podprtih posebnih projektov v obdobju 2014–2020.....	20
Tabela 5:	Pregled opravljenih intervjujev	42
Tabela 6:	Pregled podprtih projektov na področju športa v obdobju 2009–2022	43
Tabela 7:	Pregled programov financiranja športnih projektov v obdobju 2021–2027.....	45
Tabela 8:	Pregled predstavljenih primerov financiranih projektov v obdobju 2014–2020.	47

KAZALO SLIK

Slika 1: Izvor koordinatorjev podprtih projektov programa Erasmus+ šport 2014–2020 ..	11
Slika 2: Pregled financiranja partnerskih sodelovanj 2014–2020	13
Slika 3: Izvor koordinatorjev podprtih partnerskih sodelovanj 2014–2020.....	13
Slika 4: Pregled financiranja majhnih partnerskih sodelovanj 2014–2020.....	15
Slika 5: Izvor koordinatorjev podprtih majhnih partnerskih sodelovanj 2014–2020.....	15
Slika 6: Pregled financiranja neprofitnih športnih prireditev 2014–2020.....	17
Slika 7: Pregled financiranja velikih neprofitnih športnih prireditev 2014–2020.....	17
Slika 8: Izvor koordinatorjev podprtih neprofitnih športnih prireditev 2014–2020.....	18
Slika 9: Pregled financiranja posebnih projektov v obdobju 2014–2020	20
Slika 10: Izvor koordinatorjev podprtih posebnih projektov 2014–2020	21
Slika 11: Število projektov glede na izvor koordinatorjev v programih športa 2014–2020	23
Slika 12: Višina sredstev glede na izvor koordinatorjev v programih športa 2014–2020 ..	24
Slika 13: Pregled financiranja projektov na področju športa v obdobju 2009–2022.....	44
Slika 14: Primer rezultatov projekta Športnikom prijazno izobraževanje	48
Slika 15: Primer rezultatov projekta Plavam za življenje	49
Slika 16: Primer rezultatov projekta Šport združuje	50
Slika 17: Primer rezultatov projekta Šport združuje	51
Slika 18: Primer rezultatov projekta Podpiranje mobilnosti in izmenjave dobrih praks v univerzitetnem športu.....	52

SEZNAM KRATIC

AFE – (angl. Athletes’ Friendly Education); Športnikom prijazno izobraževanje

AMIF – (angl. Asylum, Migration and Integration Fund); Sklad za azil, migracije in vključevanje

angl. – angleško

AUTH – (angl. Aristotle University of Thessaloniki); Univerza v Solunu

BOH – (angl. Bet on Health); Stavi na zdravje

CERV – (angl. Citizens, Equality, Rights and Values); Državljeni, enakost, pravice in vrednote

CINEA – (angl. European Climate, Infrastructure and Environment Executive Agency); Evropska izvajalska agencija za podnebje, infrastrukturo in okolje

CMEPIUS – Center Republike Slovenije za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja; nacionalna agencija za področja izobraževanja, usposabljanja in športa

CULT – (angl. Committee on Culture and Education); odbor za kulturo in izobraževanje

DG AGRI – (angl. Directorate General Agriculture and Rural Development); Generalni direktorat za kmetijstvo in razvoj podeželja

DG EAC – (angl. Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture); Generalni direktorat za izobraževanje, mladino, šport in kulturo

DG EMPL – (angl. Directorate General for Employment, Social Affairs and Inclusion); Generalni direktorat za zaposlovanje, socialne zadeve in vključevanje

DG HOME – (angl. Directorate General Migration and Home Affairs); Generalni direktorat za migracije in notranje zadeve

DG JUST – (angl. Directorate General for Justice and Consumers); Generalni direktorat za pravosodje in potrošnike

DG REGIO – (angl. Directorate General Regional and Urban Policy); Generalni direktorat za regionalno in mestno politiko

EACEA – (angl. European Education and Culture Executive Agency; prej Education, Audiovisual and Culture Executive Agency); Izvajalska agencija EU za izobraževanje in kulturo

EAFRD – (angl. European Agricultural Fund for Rural Development), Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja

EaSI – (angl. Employment and Social Innovation); zaposlovanje in socialne inovacije

ECJ – (angl. European Court of Justice); Sodišče Evropske unije

EFC – (angl. Europe for Citizens); Evropa za državljane

EOC – (angl. European Olympic Committees); Evropski olimpijski komiteji

EPAS – (angl. Enlarged Partial Agreement on Sport); Razširjeni delni sporazum na področju športa

ERDF – (angl. European Regional Development Fund); Evropski sklad za regionalni razvoj

ERP – Evropski raziskovalni prostor

ESC – (angl. European solidarity corps); Evropska solidarnostna enota

ESE – Evropska solidarnostna enota

ESF+ – (angl. European Social Fund Plus); Evropski socialni sklad plus

ESRR – Evropski sklad za regionalni razvoj

ESS+ – Evropski socialni sklad plus

EU – (angl. European Union); Evropska unija

EUAA – (angl. European Union Agency for Asylum); Agencija Evropske unije za azil

EUR – (angl. Euro); Evro

EVS – (angl. European voluntary service); Evropska prostovoljna služba

FEAD – (angl. Fund for European Aid to the Most Deprived); Sklad za evropsko pomoč najbolj ogroženim

FRA – (angl. European Union Agency for Fundamental Rights); Agencija Evropske unije za temeljne pravice

Frontex – (angl. European Border and Coast Guard Agency); Evropska agencija za mejno in obalno stražo

HADEA – (angl. European Health and Digital Executive Agency); Evropska izvajalska agencija za zdravje in digitalno tehnologijo

IAŠ – Inštitut za afriške študije

Interreg – (angl. European Territorial Co-operation); Evropsko teritorialno sodelovanje

ISCA – (angl. International Sport and Culture Association); Mednarodna zveza za šport in kulturo

LIFE – (angl. Environment and Climate Action); okolje in podnebni ukrepi

mio – milijon

MOVIT – Zavod za razvoj mobilnosti mladih; nacionalna agencija za področje mladine in Evropske solidarnostne enote

mrd – milijarda

NCB – (angl. National Coordinating Bodies); nacionalni usklajevalni organi

OKS – Olimpijski komite Slovenije – Združenje športnih zvez

REC – (angl. Rights, Equality and Citizenship Programme); Pravice, enakost in državljani

RRF – (angl. Recovery and Resilience Facility); Mehanizem za okrevanje in odpornost

ŠUS – Športna unija Slovenije – Zveza društev za športno rekreacijo in športno vzgojo

UNISPORT – (angl. Supporting Mobility and Good Practice Exchange in University Sport); Podpiranje mobilnosti in izmenjave dobrih praks v univerzitetnem športu

YEI – (angl. Youth Employment Initiative); pobuda za zaposlovanje mladih

1 UVOD

Ob izteku evropskega večletnega finančnega okvirja za obdobje 2014–2020 se je zaključil tudi prvi cikel programa Erasmus+, ki je prvič na sistemski ravni v Evropski uniji omogočil financiranje športa.

O tematiki evropske ureditve na področju športa ter o mehanizmi evropskega financiranja je na voljo veliko literature, manj pa je raziskav o financiranju športa. To je sicer dokaj lahko razumljivo, saj se je večletno finančno obdobje oz. finančna perspektiva šele dobro izteklo. Analiza v tem magistrskem delu bo tako predstavljala enega izmed prvih pregledov financiranja športa v programu Erasmus+ in ostalih programih EU v obdobju 2014–2020, s posebnim poudarkom na financiranju športnih projektov slovenskih organizacij. Pri tem me je motiviralo lastno delo in izkušnje v nevladnih organizacijah pri pridobivanju nepovratnih evropskih javnih sredstev za športne projekte v zadnjih dvajsetih letih, ter diplomsko delo s sorodno tematiko (Lukavsky, 2014). Pri tem gre tudi poudariti, da je termin športa pojmovan širše, in v sodobni družbi zajema vsaj vzgojne, tekmovalne, razvedrilne in zdravstveno-preventivne vidike (Šugman, 1997, str. 28).

Namen magistrskega dela je predstaviti možnosti financiranja športa iz evropskih javnih sredstev in slovenskim organizacijam podati predloge za bolj uspešno črpanje sredstev. Podatki in predlogi bodo uporabni tako za športne organizacije, s katerimi sodelujem v sklopu zaposlitve in kot prostovoljec, kot tudi za druge. Upam, da bodo rezultati naloge uporabni tudi za nacionalno agencijo CMEPIUS, saj se v aktualnem večletnem finančnem okviru EU za obdobje 2021–2027 del pristojnosti financiranja športa iz evropskih javnih sredstev prenaša iz centraliziranega upravljanja (Izvajalska agencija EACEA) na decentralizirano upravljanje ukrepov in projektov (nacionalne agencije).

Glavni cilj je predstaviti uspeh evropskih programov financiranja športa in posebej uspeh slovenskih organizacij pri črpanju evropskih sredstev na področju športa, s poudarkom na programu Erasmus+, pilotnimi projekti in pripravljalnimi aktivnostmi v obdobju 2014–2020. Osredotočil sem se predvsem na evropska javna sredstva, ki so primarno namenjena športu in so dostopna (tudi) športnim organizacijam. Pripravil sem pregled rezultatov programa Erasmus+ v tem obdobju ter skušal oceniti njegovo uspešnost na splošno, s posebno analizo uspešnosti slovenskih organizacij pri pridobivanju sredstev. Hkrati pa sem želel predstaviti zgodovinski pregled ter ostale možnosti financiranja športa iz evropskih javnih sredstev ter obete in preliminarne informacije za novo, aktualno večletno finančno obdobje 2021–2027.

Pri pisanju sta me vodili glavni raziskovalni vprašanji, in sicer: (1) kako uspešen je program Erasmus+ na področju športa in (2) kako uspešne so slovenske organizacije pri črpanju evropskih javnih sredstev pri financiranju športa. Na vprašanji sem skušal odgovoriti preko

analize podatkov sofinanciranih projektov, literature, predstavitev vzorčnih primerov in s pomočjo intervjujev.

Magistrsko delo sem razdelil na dva dela. V prvem – teoretičnem – delu sem podal zgodovinski oris in pravne podlage, pristojnosti posameznih organov oz. ustanov Evropske unije (EU) ter možna področja financiranja športa iz evropskih javnih sredstev. V drugem – analitičnem – delu pa sem predstavil poglobljene priložnosti za financiranje in izzive, s katerimi se soočajo organizacije, ki želijo prijaviti projekte in kandidirati za razpoložljiva sredstva. Poseben poudarek je na programu Erasmus+, saj je prvi sistemski evropski program, ki vključuje tudi možnosti financiranja aktivnosti, povezanih s športom.

Pri raziskovanju sem za osnovno metodo v teoretičnem delu uporabil analizo gradiva, skupka primarnih in sekundarnih virov in literature, vezane na raziskovalno področje, deskripcije izpostavljenih avtorjev, pridobljenih preko javno dostopnih in specializiranih baz na spletu (splošni iskalniki, Google Scholar, EU repozitorij) in knjižnične izposoje (bibliografski sistem Cobiss). Viri izhajajo predvsem iz področja evropske zakonodaje in razpisov, pravnih ureditev in financiranja iz nepovratnih sredstev, literatura pa s strani raziskovalcev in raziskovalk ter analitikov in analitičark.

V empiričnem delu sem uporabil metodo analize in sinteze na podlagi primarnih in sekundarnih virov zbornikov sofinanciranih projektov (kompendiji), podatkovnih baz Evropske unije (Erasmus+ project results), obstoječih raziskav, ter podatke v obliki polstrukturiranih intervjujev s predstavniki in predstavnicami Evropske komisije, Izvajalske agencije EACEA ter nacionalne agencije CMEPIUS.

Kolar in Zaletel (2013) navajata sredstva iz skladov EU kot pomemben potencialni vir financiranja velikega športnega tekmovanja ter med pomembne ekonomske učinke velikih športnih tekmovanj. Kot je v svoji nalogi predstavila Muhič (2008), je Slovenija po vstopu v EU pričela uspešno črpati evropska sredstva, še posebej na področju kohezijske politike. V finančni perspektivi 2007–2013 so bila na voljo tudi namenska sredstva za sofinanciranje izgradnje športne in rekreacijske infrastrukture, Slovenija pa je to možnost uspela le delno izkoristiti, kot navaja Keber (2016) v svojem magistrskem delu.

Zaradi združevanja prej ločenih programov v prejšnji finančni perspektivi v program Erasmus+, so se pojavile nove priložnosti za neposredno in posredno financiranje projektov, Erasmus+ program pa je z 1,56 milijarde evrov predstavljal 9,4 % zneska celotnega EU proračuna za področje rasti in zaposlitev in je predstavljal četrti najpomembnejši vir nepovratnih evropskih sredstev (Tescasiu, 2014).

Pri črpanju sredstev v programu Erasmus+ so organizacije iz različnih držav in regij različno uspešne. Dallas in drugi (2020) so v analizi primerjali partnerske projekte v obdobju med 2014 in 2018, in ugotovili velike razlike. Organizacije iz Italije so bile v omenjenem obdobju daleč najbolj uspešne pri črpanju sredstev, sledile so jim organizacije iz Irske, Španije, Nemčije in Združenega kraljestva. Organizacije iz Slovenije so bile v tej primerjavi na

13. mestu pri črpanju sredstev v vlogi prijaviteljev, so se pa uvrstile na 5. mesto pri mreženju in partnerstvih. Naloga bo pokazala uspeh organizacij ob koncu obdobja 2014–2020.

2 PRAVNE PODLAGE FINANCIRANJA ŠPORTA V EU

V teoretičnem delu naloge sem za pregled pravne podlage financiranja športa opravil povzetek zgodovinskega orisa pravnih podlag z ureditvijo pristojnosti posameznih organov oz. ustanov Evropske unije (v nadaljevanju EU) ter možnih področij financiranja športa iz evropskih javnih sredstev.

2.1 Zgodovinski oris

EU je začela pridobivati večje kompetence na področju športa po sprejetju Lizbonske pogodbe, ki spreminja Pogodbo o Evropski uniji ter ustanovitvi Evropske skupnosti (EU Member States, 2007), kjer je bilo dodano področje športa, in na podlagi Bele knjige o športu (European Commission, 2007), sprejete istega leta. Pred tem so sicer pomembne temelje za področje športa postavili tudi nekateri drugi dokumenti, med drugimi tudi Poročilo Helsinki za varovanje družbene vloge športa iz leta 1999 (European Commission, 1999), Pogodba iz Nice iz leta 2000, ki je vsebovala tudi deklaracijo o športu (Council of the European Union, 2000) ter Resolucija Evropskega parlamenta o razvoju in športu iz leta 2005 (European Parliament, 2005). Prave pravne podlage pa ti dokumenti za oblikovanje evropskih politik in pristojnost na področju športa niso imeli, na kar so opozarjali tudi raziskovalci (Parrish, 2003; Blackshaw, 2007).

Uvodoma gre poudariti, da obstajajo tri glavne ustanove, ki sprejemajo odločitve na ravni EU, tudi za področje športa: Evropski parlament, Svet Evropske unije ter Evropska komisija. Evropska komisija politike in zakone predlaga in nato implementira, Parlament in Svet pa jih sprejemata. Poleg teh je pomembna ustanova tudi Sodišče Evropske unije (angl. European Court of Justice – ECJ), čigar odločitve vplivajo tudi na politike v športu.

Evropski parlament (angl. European Parliament) preko voljenih poslancev in poslank predstavlja državljane in državljanke EU. Parlament ima trojno vlogo – bdi nad Evropsko komisijo in drugimi ustanovami EU, s Svetom Evropske unije pa si delita zakonodajno pristojnost in odločanje o proračunu. Sektor športa sodi med pristojnosti parlamentarnega odbora za kulturo in izobraževanje (angl. Committee on Culture and Education – CULT) in odbor med drugimi skrbi za športno in prostočasno politiko, pripravlja in usklajuje predloge zakonodaje, o katerih potem parlament razpravlja na plenarni seji (povzeto po Kranjc Kušlan in Hosta, 2005).

Svet Evropske unije (angl. Council of the European Union) preko predstavnikov in predstavnic vlad članic EU predstavlja posamične države članice EU. Svet je osrednji organ političnega odločanja, in odloča tudi o proračunu. Posamezne članice EU lahko svoje

prioritete še posebej poudarijo v času rotacijskega 6-mesečnega predsedovanja Sveta. Za področje športa države zastopajo pristojni ministri in ministrice držav članic, sestajajo pa se po potrebi, glede na zadeve na dnevnem redu Sveta (povzeto po Kranjc Kušlan in Hosta, 2005).

Evropska komisija (angl. European Commission) je vladno telo EU, in jo sestavljajo Službe oz. Generalni direktorati, ki jih vodijo posamezni komisarji in komisarke. Evropska komisija je običajno tisti organ EU, ki predlaga politike in zakonodajo, in je po potrditvi v Parlamentu in Svetu zadolžena za implementacijo le-teh. Šport sodi pod pristojnost Generalnega direktorata za izobraževanje, mladino, šport in kulturo (angl. Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture – DG EAC), znotraj katerega je tudi poseben Oddelek za šport (angl. Sport Unit). Na operativni ravni pa Izvajalska agencija EU za izobraževanje in kulturo (angl. European Education and Culture Executive Agency – EACEA) upravlja financiranje na področju izobraževanja, kulture, mladine, športa in državljanstva.

Na evropski ravni je pomembna tudi vloga Sveta Evrope (angl. Council of Europe – COE), ki ni del EU, a kot medvladno telo štiti načela pravne države, človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Članice Sveta Evrope so posamezne države, poleg držav članic EU tudi večina ostalih držav v Evropi. Področje športa posebej pokriva organ Razširjenega delnega sporazuma na področju športa (angl. Enlarged Partial Agreement on Sport – EPAS), ki poleg posameznih držav članic vsebuje tudi statutarni odbor ter svetovalni odbor, ki ga sestavljajo predstavniki in predstavnice športnih ter nevladnih organizacij. Svet Evrope je med drugim sprejel dve pomembni listini, ki sta referenčna dokumenta za razvoj športa v EU in širši Evropi: Evropska listina o športu (Council of Europe, 2021) in Kodeks športne etike (Council of Europe, brez datuma).

Hellmund (2011 in 2017) izpostavlja več pomembnih mejnikov, ki so pripomogli k vzpostavitvi programa in možnosti financiranja športa iz evropskih sredstev. Šele po sprejetju Bele knjige o športu (European Commission, 2007) in uveljavitvi Lizbonske pogodbe (EU Member States, 2007) v 2009, so bili vzpostavljeni pogoji za pripravo financiranja na področju športa. Na podlagi pripravljanih aktivnosti 2009–2013, sprejetja sporočila Razvijanje evropske razsežnosti v športu (European Commission, 2011) je bila sprejeta prva resolucija o delovnem načrtu Evropske unije za šport za obdobje od 2011 do 2014 (Council of the European Union, 2011). Program Erasmus+ je bil vzpostavljen v letu 2014, in je združil predhodno ločene programe s področja izobraževanja, usposabljanja, mladine in prvič tudi športa. Sprejetje resolucij o delovnem načrtu Evropske unije za šport za 3-letna obdobja nato podrobneje definira področja dela in financiranja.

Med leti 2009 in 2013 je bilo v EU izvedenih več razpisov za Pripravljalne aktivnosti na področju športa (European Commission, 2015). Po sporočilu Evropske komisije o razvijanju evropske razsežnosti v športu (European Commission, 2011) v letu 2011 pa so se začele pripravljati podlage za redno neposredno omogočanje financiranja aktivnosti na področju športa.

V letu 2013 je bil sprejet program Erasmus+ na področju izobraževanja, usposabljanja, mladine in športa za obdobje 2014–2020. Evropski parlament in Svet Evropske unije sta istega leta sprejela Uredbo o uvedbi programa Erasmus+ (Council of the European Union, 2013), ki je poenotil prej različne programe Unije na področju izobraževanja, usposabljanja in mladine, ter – tudi na podlagi pripravljanih aktivnosti na področju športa – dodal šport kot eno izmed poglavij novega enotnega programa.

Poleg programa Erasmus+, Evropska komisija občasno razpiše dodatne priložnosti za financiranje, povezane s športom (European Commission, brez datuma a). Poleg razpisa za študiji na področju dvojne kariere in fizičnih aktivnosti v letih 2014, je Evropska komisija med leti 2016 in 2018 objavila razpise na področju integracije beguncev ter mladih za preprečevanje radikalizacije. V letu 2018 je bil objavljen tudi razpis promocije evropskih vrednot na lokalni ravni ter pripravljanih aktivnosti izmenjav in mobilnosti v športu, ki je napovedal aktivnosti v novi finančni perspektivi.

V letu 2018 je bil usklajen in sprejet predlog novega programa (Council of the European Union, 2018) za obdobje 2021–2027, ki je bil dokončno potrjen decembra 2020. V aktualnem finančnem obdobju so se razpoložljiva sredstva programa Erasmus+ skoraj podvojila, in so bila ob sprejemu večletnega proračuna ocenjena na 21,7 milijarde EUR (European Commission, 2021b).

Nekateri raziskovalci in drugi avtorji (Garcia, 2007 in 2019; Chappelet, 2010; Garcia in Weatherill, 2012; Weatherill, 2013) so sicer opozarjali na nevarnost razširjanja pristojnosti EU na področje športa kot izziv za njegovo avtonomijo; ali pa so dvomili v uspeh (Van den Bogaert, 2006; McClarkin, 2014). Številni drugi (Parrish, 2003; Kornbeck, 2015; Fisas, 2017; Piga, 2017; Tarabella, 2018; Wason Milne in Leblanc, 2020) pa so prepoznali predvsem pozitivne vplive pri razvoju športa zaradi razširjenih evropskih politik.

2.2 Področja financiranja

Področja in teme iz Sporočila (European Commission, 2011) in Bele knjige (European Commission, 2007), so splošna osnova za financiranje in razvoj športnih delovnih načrtov. Le-ti zajemajo naslednja področja:

(a) vloga športa v družbi: boj proti nedovoljenim poživilom; izobraževanje, usposabljanje in kvalifikacije v športu; preprečevanje nasilja in nestrpnosti ter boj proti njima; telesna dejavnost za izboljšanje zdravja; socialna vključenost v športu in s pomočjo športa; prostovoljno delo v športu; sodelovanje s tretjimi državami in organizacijami; trajnostni razvoj v športu in prek njega,

(b) gospodarski vidiki športa: z dokazi podprto oblikovanje politike na področju športa; trajnostno financiranje športa; uporaba predpisov EU o državni pomoči na področju športa; regionalni razvoj in zaposljivost,

(c) organizacija športa: dobro upravljanje v športu; posebna narava športa; prosti pretok in državljanstvo športnikov; pravila o prestopu in dejavnosti športnih agentov; integriteta športnih tekmovanj, vključno z vnaprejšnjimi dogovori o rezultatih, korupcijo, pranjem denarja in drugimi oblikami finančnega kriminala; evropski socialni dialog v športnem sektorju; zaščita mladoletnikov; sistem dodeljevanja licenc za klube; pravice predvajanja in pravice intelektualne lastnine.

Področja financiranja programa Erasmus+ so vsakoletno določena v Razpisu in Vodniku za prijavitelje, osnovana pa so na Delovnih načrtih Evropske unije za šport 2011–2014 (Council of the European Union, 2011), 2014–2017 (Council of the European Union, 2014), 2017–2020 (Council of the European Union, 2017) in 2021–2024 (Council of the European Union, 2020b), ki določajo prednostna področja. Zakonodaja sicer dovoljuje fleksibilnost dodajanja drugih področij glede na aktualno dogajanje, povezano s športom, ter prednostim posameznega predsedovanja Sveta EU.

Tabela 1: Pregled prednostnih področij financiranja športa

Obdobje	Prednostna področja in teme
2011–2014	<ul style="list-style-type: none"> - Integriteta športa: boj proti nedovoljenim poživilom in vnaprejšnjemu dogovarjanju o rezultatih, spodbujanje dobrega upravljanja; - Socialne vrednote športa: zdravje, socialna vključenost, izobraževanje in prostovoljno delo; - Gospodarski vidiki športa: trajnostno financiranje množičnih športov in z dokazi podprto oblikovanje politik.
2014–2017	<ul style="list-style-type: none"> - Integriteta športa: boj proti nedovoljenim poživilom in vnaprejšnjemu dogovarjanju o rezultatih, zaščita in varovanje mladoletnikov, spodbujanje dobrega upravljanja, enakost spolov; - Gospodarska razsežnost športa: gospodarske koristi športa, tradicija najpomembnejših športnih dogodkov, trajnostno financiranje športa; - Šport in družba: zdravju koristna telesna dejavnost, izobraževanje, usposabljanje, zaposlovanje in prostovoljstvo.
2017–2020	<ul style="list-style-type: none"> - Integriteta športa: spodbujanje dobrega upravljanja, vključno z varstvom mladoletnikov, posebnost športa, boj proti korupciji in vnaprejšnjemu dogovarjanju o rezultatih ter boj proti doppingu; - Gospodarska razsežnost športa: inovacije v športu, ter šport in enotni digitalni trg; - Šport in družba: socialno vključevanje, vloga trenerjev, izobraževanje v športu in prek njega, šport in zdravje, šport in okolje ter šport in mediji, pa tudi športna diplomacija.
2021–2024	<ul style="list-style-type: none"> - Varovanje integritete in vrednot v športu; - Socialno-ekonomska in okoljska razsežnost športa; - Spodbujanje udeležbe v športu in telesni dejavnosti za krepitev zdravja.

Vir: Council of the European Union (2011), Council of the European Union (2014), Council of the European Union (2017) in Council of the European Union (2020b).

Tabela 1 prikazuje pregled prednostnih področij financiranja športa po obdobjih delovnih načrtov EU za šport.

Financiranje ali sofinanciranje projektov prioritarnih prednostnih področjih se izvaja preko javnih razpisov, ki so objavljeni v obliki letnih razpisov programa Erasmus+ in so dodatno definirani v vsakoletni publikaciji Erasmus+ Vodnik za prijavitelje. Razpisi so objavljeni tudi na enotnem EU portalu Funding & Tenders. Projekti morajo biti časovno in stroškovno opredeljeni ter imeti določene nosilce izvedbe. To je so sicer tudi značilnosti akcijskih načrtov za izvedbo strategije športnih organizacij (Kolar in Jurak, 2014, str. 139).

Interpretacija o vlogi športa pri evropskih javnih razpisih je bila – in je še – sicer različna. Svetovalno-revizijsko podjetje Deloitte Limited (2014) je v svojem vodniku po EU financiranju 2014–2020 za področje športa zajelo le program Erasmus+, medtem ko več ostalih navajajo širši nabor. Hellmund (2014) je za Evropske olimpijske komiteje v priročniku za isto obdobje identificiral številne druge programe, ki so lahko tudi aplikativni za področje športa, kot tudi Indecat (2016) v njihovem priročniku. Podobno tudi Eurostrategies (2011) že za prejšnjo finančno obdobje navajajo več možnosti financiranja športa.

Evropska komisija se v osnovnem opisu programov financiranja (npr. Overview of funding programmes, European Commission, 2020b) sicer drži prednostnih nalog, in je šport omenjen le pri programih Erasmus+ in pilotnih projektov ter pripravljanih aktivnosti na področju športa; a se istočasno zaveda pomena povečanja solidarnostnih mehanizmov v športu (European Commission, 2012), kot tudi neposrednega in posrednega ekonomskega vpliva športa (European Commission, 2018c). Evropska komisija sicer tudi sodeluje v iniciativi SHARE (European Commission, brez datuma d), katere namen je povečanje sodelovanja, razprav in platforme za deljenje dobrih praks, zlasti v povezavi javnih organov in športnih organizacij. V sklopu iniciative je bilo izdanih že več priročnikov in smernic o priložnostih za financiranje športnih pobud in projektov.

3 ANALIZA FINANCIRANJA ŠPORTA NA EVROPSKI RAVNI

V analitičnem delu naloge sem zbral javno dostopne podatke ter se oprl na dostopno literaturo, intervjuje in lastne izkušnje pri prijavi in vodenju EU projektov na področju športa. Zajeto je obdobje pripravljanih projektov 2009–2013, osredotočil sem se na Erasmus+ program 2014–2020, omenil pa tudi druge možnosti financiranja v tem obdobju. Financiranje poteka prek javnih razpisov, kjer se evropska nepovratna sredstva razdelijo glede na vnaprej določene in objavljene kriterije. Delil sem tudi nekaj poglobljenih priložnosti in izzivov, s katerimi se soočajo organizacije, ki želijo prijaviti projekte in kandidirati za razpoložljiva sredstva.

3.1 Pripravljalne aktivnosti 2009–2013

Proračun za šport v pripravljalnem obdobju med leti 2009 in 2013 je znašal 37 milijonov EUR, od tega je bilo za projekte namenjenih 32,5 milijona EUR. Preko teh sredstev je bilo podprtih 88 projektov (European Commission, 2015) na področju spodbujanja udeležbe v športu in telesni dejavnosti, vključenosti invalidov v šport, enakopravnosti med spoloma, promocije prostovoljstva, dobrega upravljanja, socialnega vključevanja in enakih možnosti, obujanja tradicionalnih evropskih športov in iger, boja proti dopingu in vnaprejšnjim dogovorom o rezultatih tekmovanj, boja proti nasilju in nestrpnosti v športu ter zaščite športnikov, še posebej najmlajših. Projekti so predvidevali mrežo partnerjev iz najmanj petih držav članic EU, večina sredstev je bila namenjena nadnacionalnim projektom javnih organov in nedobičkovnih (neprofitnih) organizacij, vsako leto pa sta bila prek teh sredstev podprta tudi dva športna dogodka, ki sta promovirala zgoraj omenjena področja, v letu 2012 pa so bili podprti trije takšni dogodki.

Posamezni razpisani projekti so bili podprti z do 300.000 EUR za projekte partnerstev, ter do 2.000.000 EUR za športne dogodke. V povprečju je bilo sicer zaprosenih 191.000 EUR sofinanciranja posameznih projektov partnerstev, ter 1,6 milijona EUR sofinanciranja posameznih projektov za športne dogodke.

Razpisi v tem obdobju so bili sicer težko pričakovani s strani športnih organizacij in dokaj dobro sprejeti; so se pa že v tem obdobju začeli kazati nekateri izzivi za organizacije, ki bi se želele prijaviti.

Za manjše organizacije, ki niso imele večjega finančnega pretoka, je bil izziv način financiranja. Razpisi so predvidevali do 80 % financiranje iz evropskih virov, organizacije pa so morale same zagotoviti preostala sredstva. Dodatno težavo pa je predstavljalo vmesno financiranje stroškov projekta, saj so nosilci projekta ob podpisu pogodbe običajno prejeli 60 % dodeljenih sredstev, preostanek pa šele po končanem projektu in natančnejšem pregledu izvedbe in upravičenosti stroškov. Naslednji večji izziv je bilo kritje stroškov dela; razpisi niso vnaprej ustrezno predvideli pretežno prostovoljskega dela v organizacijah, in so kot upravičene stroške dela upoštevali le stroške dela zaposlitvene narave, stroškov vodenja projektov s strani pogodbenih ali tretjih strani pa ne. In nenazadnje, celotni administrativni postopek tako prijave, kot tudi poročanja in dokazil je bil dokaj zapleten, kar je manjšim organizacijam predstavljalo dodatne izzive.

Večje evropske organizacije so se z večino izzivov manjših organizacij lažje spopadle, vendar pa so nekaterim organizacijam prijavo projektov preprečile pravne omejitve. Evropske organizacije s sedežem v Švici – in teh ni tako malo – do prijave niso bile upravičene, saj je bil pogoj, da je organizacija registrirana na ozemlju EU ali v drugih programskih državah, kamor Švica ni bila uvrščena. Prav tako organizacije s sedežem izven držav članic EU ali programskih držav niso bile upravičene kot partnerji v projektu.

V tem obdobju je bil izmed 88 projektov samo en projekt voden s strani slovenske organizacije, v 18 projektih pa je sicer sodelovalo 20 slovenskih organizacij ali institucij kot partnerji v projektu, kot prikazano v tabeli 2.

Tabela 2: Pregled podprtih projektov pripravljalnih aktivnosti v obdobju 2009–2013

Leto	Skupno število podprtih projektov	Število SLO organizacij koordinatorjev projekta	Število SLO organizacij partnerjev v projektu
2009	20	0	5
2010	14	0	3
2011	14	0	4
2012	23	1	6
2013	17	0	2
Skupaj	88	1	20

Vir: European Commission (2015).

3.2 Erasmus+ program 2014–2020

Če je bilo v pripravljalnem obdobju podprto več pilotnih projektov, ki so služili predvsem za pripravo politik in določitev financiranja v programu Erasmus+ na področju športa, je bilo pri programu med leti 2014 in 2020 več poudarka na sami implementaciji evropskih smernic na določenih področjih. Program Erasmus+ je združil več predhodnih programov in še posebej podprl sektorje izobraževanja in usposabljanja, neformalnega učenja za mlade, prostovoljstva in množičnega športa (European Commission, 2014b). Na področju športa je sledil naslednjim posebnim ciljem: spopadati se s čezmejnimi dejavniki, ki ogrožajo integriteto športa, kot so uživanje prepovedanih poživil, vnaprejšnji dogovori o rezultatih tekmovanj in nasilje ter vse oblike nestrpnosti in diskriminacije; spodbujati in podpirati dobro upravljanje v športu in dvojne poklicne poti športnikov; spodbujati prostovoljske dejavnosti v športu ter socialno vključevanje, enake možnosti in zavest o pomenu telesne dejavnosti, ki izboljšuje zdravje, z večjo udeležbo v športu in enakopravnim dostopom do športa za vse. Možno je bilo financiranje partnerskih sodelovanj, majhnih partnerskih sodelovanj ter neprofitnih evropskih športnih prireditev.

Osnovni proračun programa Erasmus+ je v finančnem obdobju 2014–2020 znašal skoraj 16,5 milijard EUR (European Commission, 2020a), za področju športa je bilo predvidenih 1,8 % sredstev oz. 266 milijonov EUR (Council of the European Union, 2013). Progresiven proračun se je z leti povečeval, in do konca finančnega obdobja je bilo znotraj Erasmus+ športa podprtih 1175 projektov, katerih sofinanciranje je skupaj znašalo 250,5 milijona EUR (European Commission, brez datuma b).

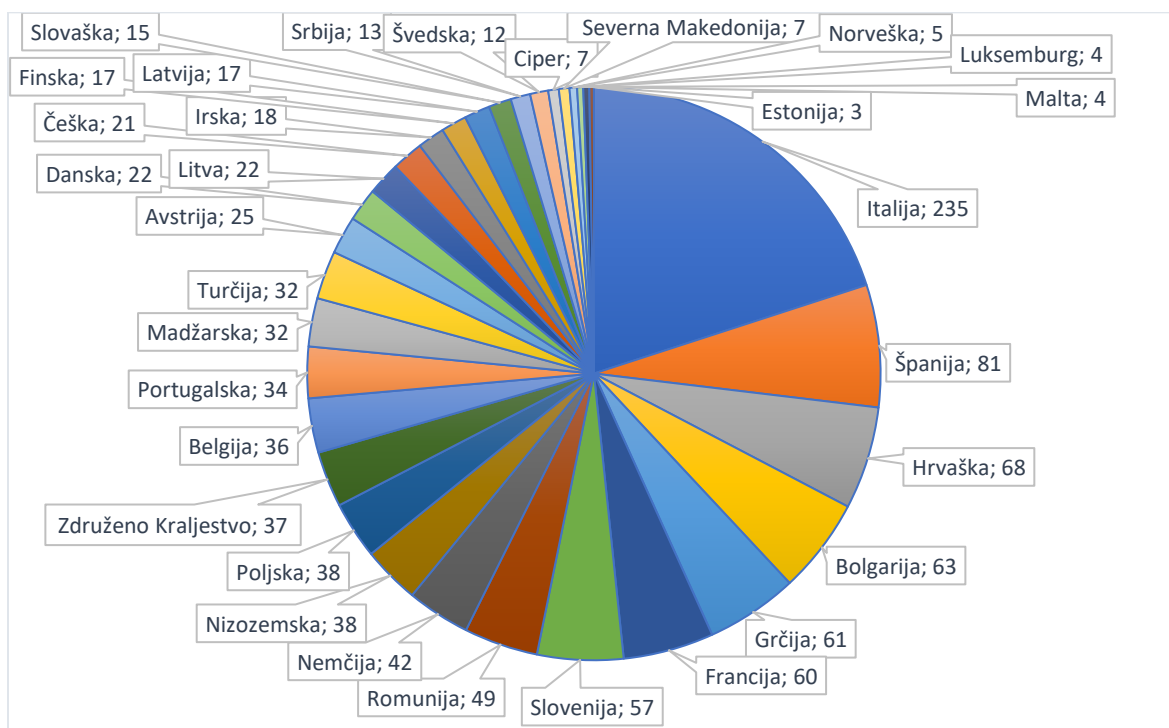
Višina sofinanciranja posameznih projektov se je sicer spreminjala, podrobnosti so bile navedene v vsakoletnem Erasmus+ vodniku za prijavitelje (angl. Erasmus+ Programme Guide). Razpisani projekti so bili v začetku programa podprti z do 500.000 EUR za projekte

partnerstev, ter do 500.000 EUR za športne dogodke, med leti 2017 in 2020 pa je bila višina podpore omejena z do 400.000 EUR za partnerska sodelovanja, 60.000 EUR za majhna partnerska sodelovanja ter do 500.000 EUR za neprofitne evropske športne prireditve.

Kljub temu, da naj bi bil program Erasmus+ enoten, so se pogoji, ter tudi višine možnih pridobljenih sredstev na področju športa, spreminjali. Sprva je tudi tu veljala omejitev z do 80 % sofinanciranjem iz evropskih sredstev za vse projekte, v letu 2017 pa so uvedli težko pričakovane spremembe na področju partnerskih sodelovanj. Uveden je bil prispevek za stroške na enoto, ki je bil prej sicer že uporabljen v mladinskih aktivnostih znotraj programa Erasmus+, ter odpravljen pogoj sofinanciranja, dodatno pa je bila uvedena kategorija majhnih partnerskih sodelovanj, kjer so pogoje za prijavo in sodelovanje še bolj poenostavili. Za dodatne aktivnosti znotraj partnerskih sodelovanj, kot tudi za neprofitne evropske športne prireditve, je omejitev do 80 % sofinanciranja iz evropskih sredstev ostala. Ob podpisu pogodbe je koordinatorska organizacija običajno prejela 70 % sredstev, preostanek pa po končanem projektu in natančnejšem pregledu izvedbe in upravičenosti stroškov. Postopek prijave je bil v primerjavi s pripravljalnimi projekti pred letom 2013 poenostavljen in izveden elektronsko. V programu Erasmus+ je bila tudi za področje športa uvedena definicija programskih držav. Te poleg članic držav EU vsebujejo še države kandidatke in druge države, podpisnice posebnega sporazuma. V začetku leta 2020 je tako še zajemal 28 držav članic EU in še 6 držav: Islandija, Lihtenštajn, Norveška, Severna Makedonija, Srbija in Turčija. Sodelovanje organizacij iz Združenega kraljestva ob Brexitu in izstopnih pogajanj iz EU se je proti koncu obdobja ustavilo oz. močno omejilo, saj je Združeno kraljestvo nato v letu 2020 dokončno zapustilo EU. Poleg programskih držav lahko v programu Erasmus+ in športnih projektih pod določenimi pogoji sodelujejo tudi organizacije iz t.i. sosednjih partnerskih držav EU ter drugih partnerskih držav.

Glede na število uspešno prijavljenih projektov v programu Erasmus+ so bile kot organizacije koordinatorke pri črpanju nepovratnih sredstev iz programa najbolj uspešne tiste iz Italije (235 projektov), Španije (81 projektov) in Hrvaške (68 projektov). Slovenske organizacije so med financiranimi projekti uspešno prijavile 57 projektov; kar našo državo uvršča na 7. mesto uspešnosti glede na število podprtih projektov. Slika 1 prikazuje razrez glede na izvor koordinatorjev vseh podprtih projektov ukrepov na področju športa programa Erasmus+ v obdobju 2014–2020.

Slika 1: Izvor koordinatorjev podprtih projektov programa Erasmus+ šport 2014–2020

Vir: European Commission (brez datuma b) in lastno delo.

Kot predstavljeno v tabeli 3, je od 1175 projektov, podprtih s strani Erasmus+ na področju športa v obdobju 2014–2020 so jih 57 vodile slovenske organizacije, v 229 projektih pa so nastopile kot partnerji. Slovenske organizacije so bile tako zastopane v skupaj 286 projektih, kar predstavlja skoraj 25 % vseh podprtih projektov Erasmus+ s področja športa.

Tabela 3: Pregled podprtih projektov programa Erasmus+ v obdobju 2014–2020

Leto	Skupno število podprtih projektov	Število SLO organizacij koordinatorjev projekta	Število SLO organizacij partnerjev v projektu
2014	45	1	8
2015	53	3	16
2016	140	5	23
2017	163	9	32
2018	199	9	29
2019	260	12	59
2020	315	18	62
Skupaj	1157	57	229

Vir: European Commission (brez datuma b) in lastno delo.

Predstavniki Evropskih olimpijskih komitejev in Olimpijskega komiteja Slovenije – Združenja športnih zvez Jagodic (2021) pri tem opozarja, da je skoraj 29 % projektov brez udeležbe športnih organizacij, in da je potreben napredek pri vključevanju organiziranega športa. Jagodic nadaljnje ocenjuje da je uspešnost slovenskih organizacij pri črpanju

vzpodbudna še posebej upoštevajoč število prebivalcev v Sloveniji, ki predstavlja 0,5 % vsega prebivalstva v EU.

3.2.1 Partnerska sodelovanja

Partnerska sodelovanja (angl. Collaborative partnerships) so bila glavna oblika možnosti pridobitve evropskih sredstev na področju športa. Njihov namen je bila implementacija evropskih politik in prioritet (European Commission, 2020a) oz. natančneje: »spodbujanje integritete športa (preprečevanje uživanja prepovedanih poživil, boj proti vnaprejšnjim dogovorom o rezultatih tekmovanj, zaščita mladoletnikov), podpiranje inovativnih pristopov k izvajanju načel EU o dobrem upravljanju v športu, strategij EU na področju socialnega vključevanja in enakih priložnosti, spodbujanje udeležbe v športu in telesni dejavnosti (podpiranje izvajanja smernic EU o telesni dejavnosti, prostovoljstva, zaposlovanja v športu ter izobraževanja in usposabljanja na področju športa) in podpiranje izvajanja smernic EU o dvojni poklicni poti športnikov.«

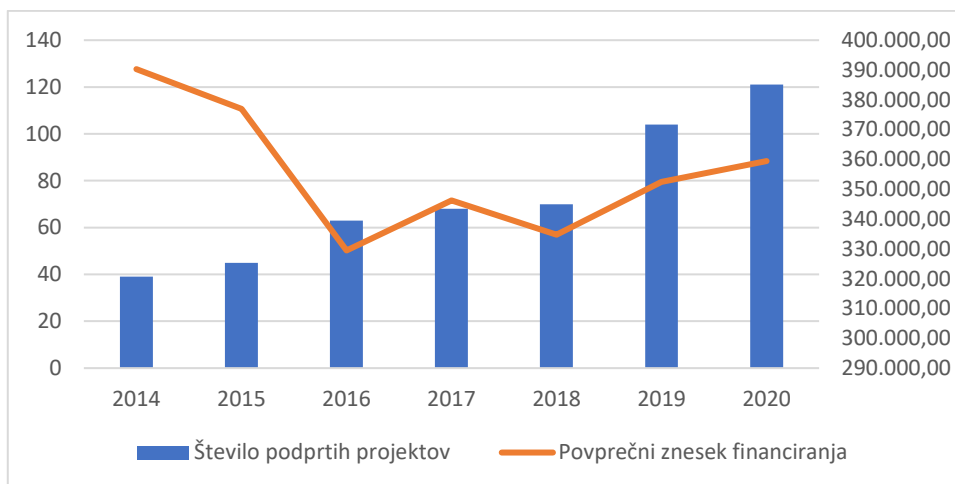
V sklopu partnerskih sodelovanj so bili podprti projekti, ki so naslavljali cilje razpisa; le-ti pa so vključevali širok nabor aktivnosti, ki jih je tudi predvidel Vodnik; med drugim: mreženje med deležniki; razvoj, opredeljevanje, spodbujanje in deljenje dobrih praks; pripravo, razvoj in izvajanje modulov in orodij za izobraževanje in usposabljanje; aktivnosti za krepitev kompetenc multiplikatorjev na področju športa ter razvoj spremljanja in primerjalne analize kazalnikov, zlasti v zvezi s spodbujanjem etičnega ravnanja in etičnih kodeksov ravnanja med športniki; aktivnosti ozaveščanja o dodani vrednosti športa in telesne dejavnosti v zvezi z osebnim, družbenim in poklicnim razvojem posameznikov; aktivnosti za spodbujanje inovativnih sinergij med področjem športa in področji zdravja, izobraževanja, usposabljanja in mladine; aktivnosti za izboljšanje strokovnih podlag iz športa za spopadanje z družbenimi in gospodarskimi izzivi (zbiranje podatkov, študije, ankete, svetovanje ipd.); konference, seminarje, srečanja, dogodke in ukrepe za ozaveščanje, ki podpirajo navedene aktivnosti.

Partnerska sodelovanja so zahtevala partnerstvo vsaj petih organizacij iz petih programskih držav, trajanje projekta je bilo med 12 in 36 mesecev, znesek najvišje dodeljenih nepovratnih sredstev na projekt partnerskih sodelovanj pa je od leta 2016 znašal 400.000 EUR. Upravičeni stroški so sledili prepletom različnih mehanizmov financiranja v naslednjih kategorijah: upravljanje in izvajanje projekta; mednarodna projektna srečanja; intelektualni rezultati; multiplikativne športne prireditve ter izredni stroški.

Povprečni znesek financiranih projektov partnerskih sodelovanj je bil 353.097 EUR. Najbolj uspešne pri črpanju sredstev so bile organizacije iz Italije (88 projektov), Španije (44 projektov) in Grčije (36 projektov). Slovenske organizacije so med 510 financiranimi projekti uspešno prijavile 21 projektov; enega v letih 2014 in 2016, dva v letih 2015 in 2018, štiri v letih 2017 in 2019 ter sedem v letu 2020. Glede na uspešnost pri partnerskih sodelovanjih so se slovenske organizacije tako uvrstile na 10. mesto, skupaj z Bolgarijo.

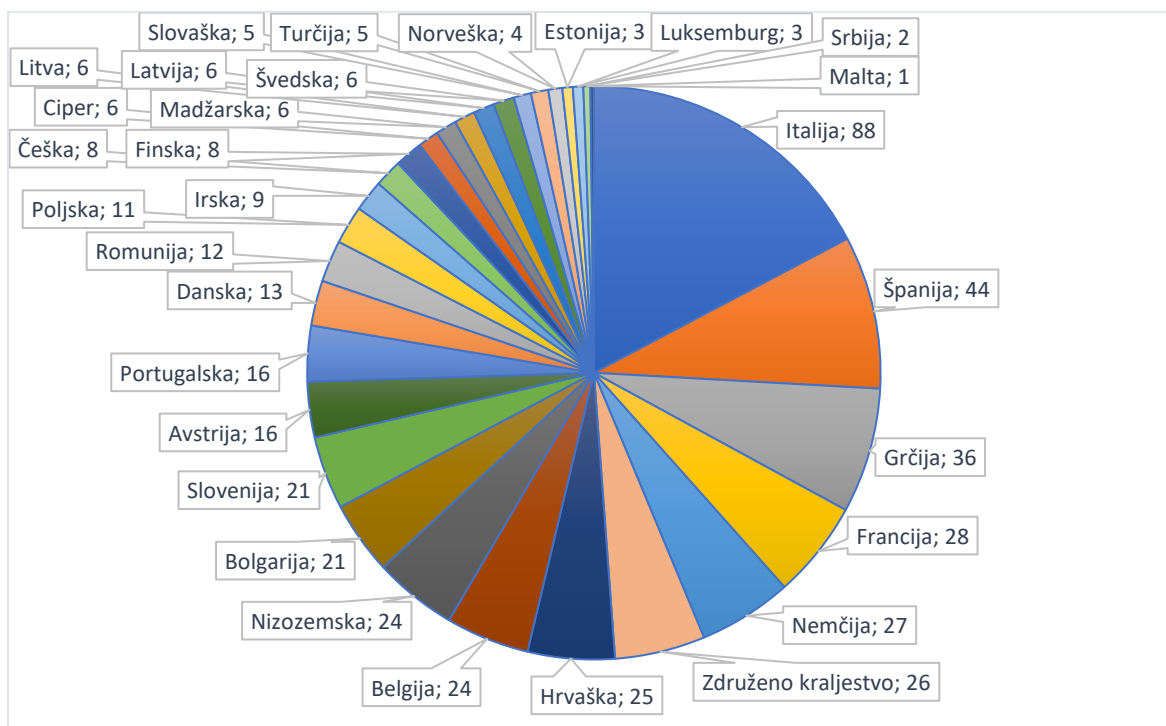
Pregled financiranja partnerskih sodelovanj glede na število podprtih projektov v obdobju 2014–2020 je prikazan v sliki 2, slika 3 pa prikazuje izvor koordinatorskih organizacij podprtih projektov v tem obdobju.

Slika 2: Pregled financiranja partnerskih sodelovanj 2014–2020

Vir: European Commission (brez datuma b) in lastno delo.

Slika 3: Izvor koordinatorjev podprtih partnerskih sodelovanj 2014–2020

Vir: European Commission (brez datuma b) in lastno delo.

3.2.2 Majhna partnerska sodelovanja

Majhna partnerska sodelovanja (angl. Small collaboration partnerships) so bila vpeljana v letu 2016 kot odziv na prvi dve leti delovanja programa Erasmus+ na področju športa in po povratnih informacijah organizacij, ki so sodelovale v njem – oz. morda zaradi relativno zahtevnih pogojev niso mogle.

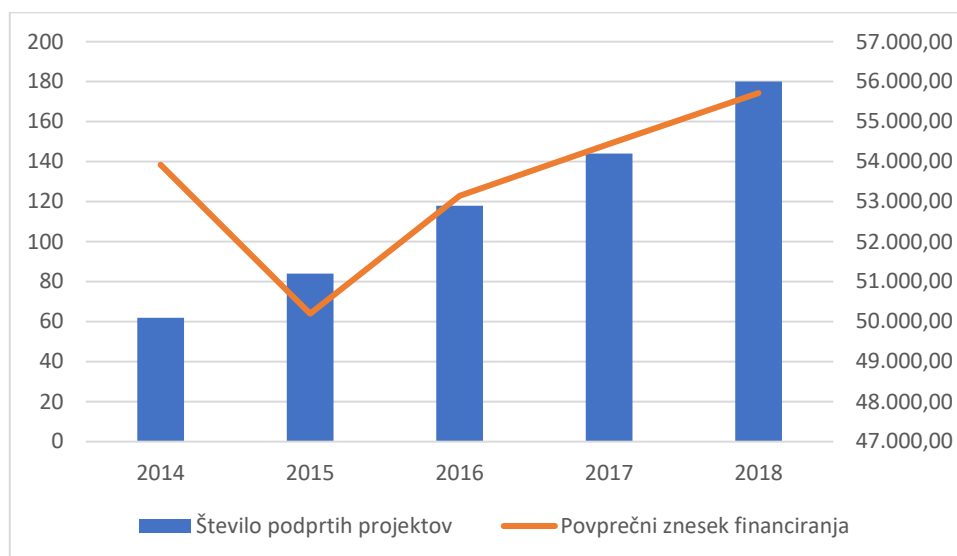
Erasmus+ Vodnik za prijavitelje (European Commission, 2020a) ta partnerstva opredeli da so »namenjena spodbujanju socialnega vključevanja in enakih priložnosti v športu, spodbujanju tradicionalnih evropskih športov in iger, podpori mobilnosti prostovoljcev, trenerjev, menedžerjev in osebja nedobičkovnih športnih organizacij ter varovanju športnikov, zlasti najmlajših, pred nevarnostmi za zdravje in varnost z izboljšanjem pogojev za trening in tekmovanja«.

Majhna partnerska sodelovanja so v primerjavo z (velikimi) partnerskimi sodelovanji zahtevala partnerstvo le treh organizacij iz vsaj treh programskih držav, trajanje projekta je bilo med 12 in 24 mesecev, najvišji znesek nepovratnih sredstev pa je bil omejen na 60.000 EUR. Upravičeni stroški so sledili prepletom različnih mehanizmov financiranja v naslednjih kategorijah: upravljanje in izvajanje projekta; mednarodna projektna srečanja ter izredni stroški. Vpeljana je bila novost da zaposlenost osebja pri organizacijah ni bila pogoj, z razliko od pogojev pri partnerskih sodelovanjih; majhna partnerska sodelovanja pa so posebej naslavljala tudi športne klube in druge športne organizacije.

Povprečni znesek financiranih projektov partnerskih sodelovanj je bil 53.910 EUR. Najbolj uspešne pri črpanju sredstev so bile organizacije iz Italije (133 projektov), Hrvaške (42 projektov) in Bolgarije (40 projektov). Slovenske organizacije so med 588 financiranimi projekti uspešno prijavile 33 projektov; štiri v letu 2016, pet v letu 2017, po sedem v letih 2018 in 2019 ter deset v letu 2020. Glede na uspešnost so se slovenske organizacije tako uvrstile na 6. mesto.

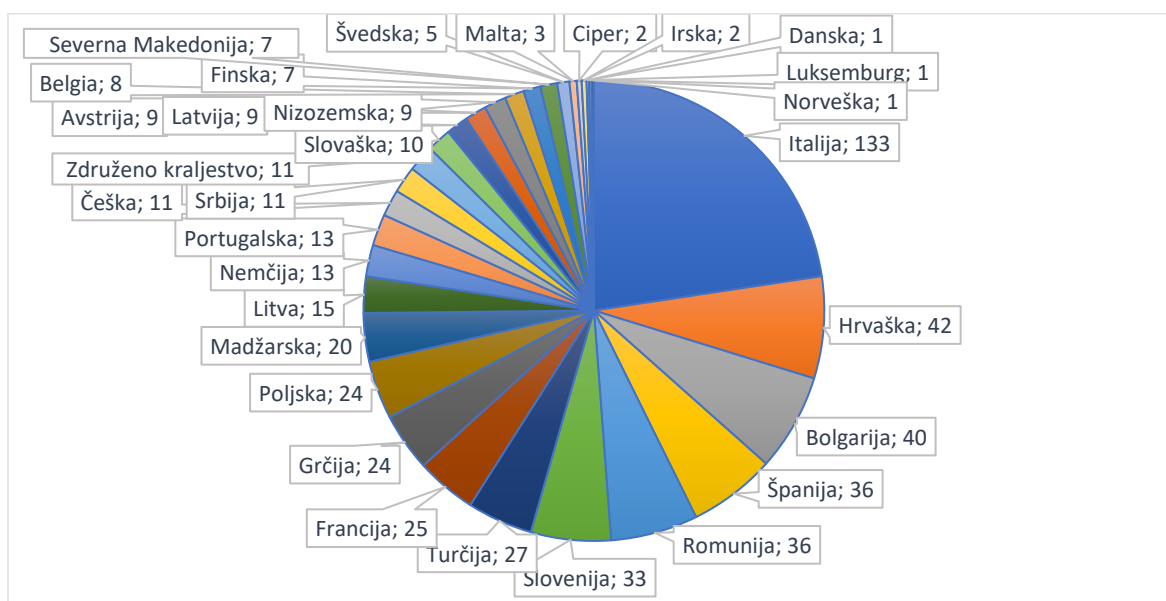
Pregled financiranja majhnih partnerskih sodelovanj glede na število podprtih projektov v obdobju 2014–2020 je prikazan v sliki 4, slika 5 pa prikazuje izvor koordinatorskih organizacij podprtih projektov majhnih partnerskih sodelovanj v tem obdobju.

Slika 4: Pregled financiranja majhnih partnerskih sodelovanj 2014–2020

Vir: European Commission (brez datuma b) in lastno delo.

Slika 5: Izvor koordinatorjev podprtih majhnih partnerskih sodelovanj 2014–2020

Vir: European Commission (brez datuma b) in lastno delo.

3.2.3 Neprofitne evropske športne prireditve

Možnost sofinanciranja neprofitnih evropskih športnih prireditev (angl. Not for profit European sport events) je bila uvedena že ob začetku programa Erasmus+.

Vodnik (European Commission, 2020a) definira možnost namena dodelitve nepovratnih sredstev za »pripravo, organizacijo in nadaljnje spremljanje določene prireditve. V te

aktivnosti bosta zajeta organizacija usposabljanj za športnike in prostovoljce pred dogodkom, otvoritvenimi in zaključnimi slovesnostmi, tekmovanji in spremljevalnimi aktivnostmi športne prireditve (konference, seminarji) ter izvajanje aktivnosti po dogodku, na primer ocenjevanje ali nadaljnje aktivnosti».

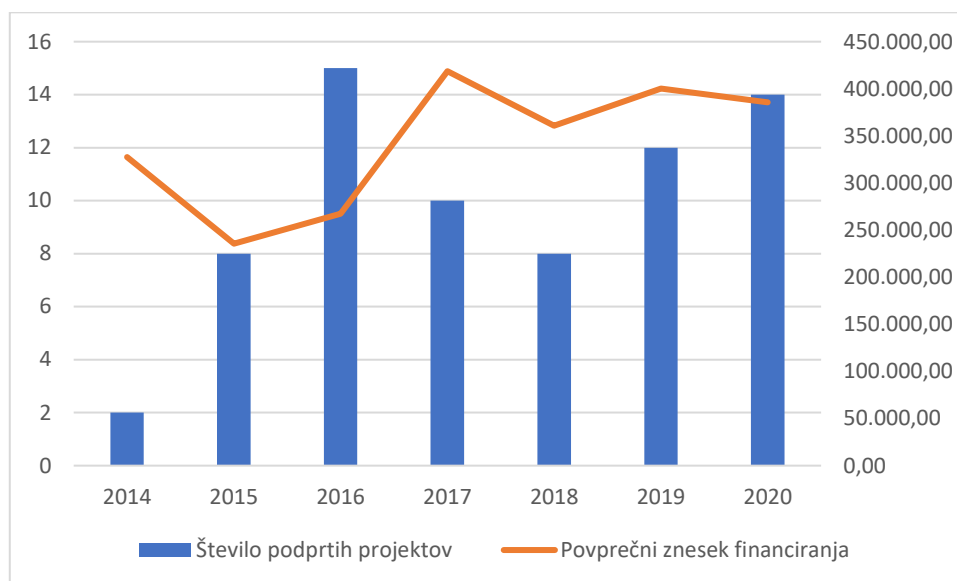
Športne prireditve so predvidevale izvedbo športne prireditve na evropski ravni z udeleženci iz vsaj 10 programskih držav v eni izmed programskih držav, ali pa več prireditev v programskih državah z udeleženci iz vsaj 10 programskih držav. Trajanje projekta je bilo omejeno na 12 mesecev, upravičeni stroški so bili na podlagi mehanizma financiranja dejanskih stroškov, najvišji znesek dodelitve nepovratnih evropskih sredstev pa je bil omejen na 500.000 EUR za t.i. standardne prireditve. V letih 2014, 2017 in 2018 so bila zagotovljena dodatna sredstva za t.i. velike neprofitne evropske prireditve, za katere pa so bili zneski omejeni glede na razpoložljiva sredstva; v letu 2014 do 1 milijon EUR; v letu 2017 do 6 milijonov EUR in v letu 2018 do 2 milijona EUR. Sofinanciranje (vseh) neprofitnih evropskih športnih prireditev je bilo omejeno na največ 80 % celotne vrednosti projekta. Od leta 2017 je bilo možno prek tega mehanizma podpreti tudi izvajanje projektov in dogodkov v okviru Evropskega tedna športa (angl. European week of sport).

Povprečni znesek financiranih neprofitnih evropskih športnih prireditev je bil 345.258 EUR za standardne projekte, in 1.857.552 EUR za velike projekte.

Najbolj uspešne pri črpanju sredstev so bile organizacije iz Italije (14 projektov), Danske (8 projektov), Irske (7 projektov) in Francije (7 projektov). Slovenske organizacije so med 77 financiranimi projekti uspešno prijavile 3 projekte; po enega v letih 2015, 2018 in 2020. Glede na uspešnost se slovenske organizacije tako uvrščajo na 9. mesto, skupaj s Poljsko.

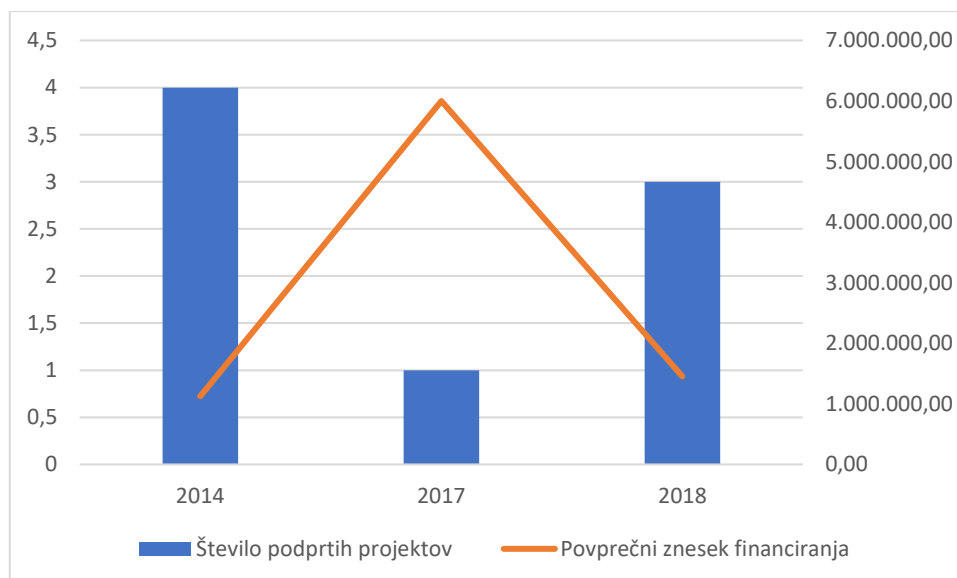
Zaradi velikih razlik v višini dodeljenih nepovratnih sredstev, sem pregled financiranja neprofitnih športnih prireditev v obdobju 2014–2020 grafično prikazal v dveh delih. Slika 6 prikazuje število podprtih projektov neprofitnih športnih prireditev po posameznih letih, ter povprečni znesek financiranja, z izjemo največjih športnih prireditev; medtem ko slika 7 prikazuje število podprtih projektov in povprečni znesek financiranja le velikih športnih prireditev. V nadaljevanju, slika 8 prikazuje izvor koordinatorskih organizacij vseh podprtih projektov neprofitnih športnih prireditev v tem obdobju.

Slika 6: Pregled financiranja neprofitnih športnih prireditev 2014–2020

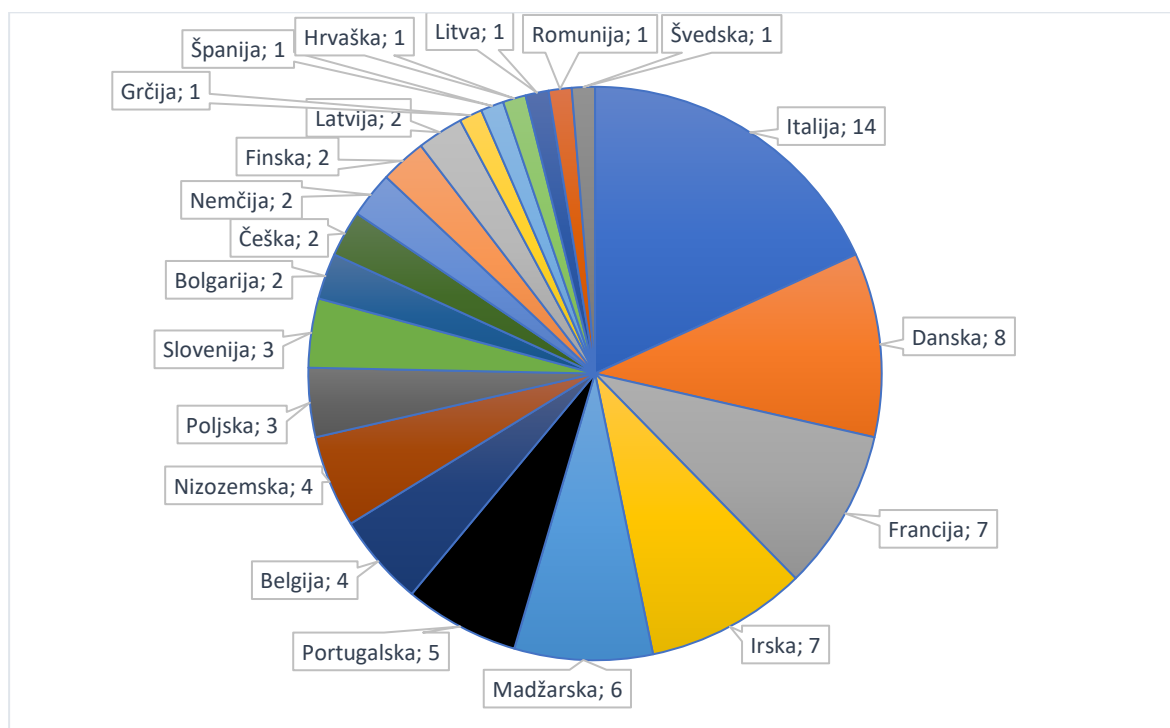
Vir: European Commission (brez datuma b) in lastno delo.

Slika 7: Pregled financiranja velikih neprofitnih športnih prireditev 2014–2020

Vir: European Commission (brez datuma b) in lastno delo.

Slika 8: Izvor koordinatorjev podprtih neprofitnih športnih prireditev 2014–2020

Vir: European Commission (brez datuma b) in lastno delo.

3.3 Drugi programi 2014–2020

EU je na področju športa v obdobju 2014–2020 poleg rednih projektov programa Erasmus+ objavila dodatne razpise za financiranje raziskav, pripravljalne projekte in druge programe ki so omogočali pridobivanje nepovratnih evropskih sredstev in sofinanciranje projektov na področju športa (European Commission, brez datuma a).

Poleg možnosti namenskega črpanja teh sredstev za projekte na področju športa, pa so bili na voljo tudi nekateri drugi evropski mehanizmi financiranja, kjer je bil lahko šport uporabljen kot orodje za posredno doseg ciljev razpisov. Le-ti so omenjeni v poglavju 3.3.2 Posredni programi financiranja.

3.3.1 Pilotni projekti in pripravljalne aktivnosti na področju športa

Pilotni projekti (angl. Pilot Projects) in pripravljalne aktivnosti (angl. Preparatory Actions) na področju športa so namenjeni testiranju izvedljivost novih političnih pobud in služijo kot priprava za sprejetje prihodnjih ukrepov. Pri pilotnih projektih gre za pobude eksperimentalne narave, namenjeno testiranju izvedljivost ukrepov in njegovih koristnosti. Pilotni projekti so lahko financirani do dve zaporedni leti v programskem obdobju. V kolikor Evropska komisija oceni da so bili pilotni projekti smiselni in uspešni, lahko pred vpeljavo v redne ukrepe posameznega programa te ukrepe nadalje izvaja kot pripravljalne aktivnosti.

Le-te služijo za pripravo zakonodajnih predlogov in sprejetje novih stalnih ukrepov. Pripravljalne aktivnosti so lahko financirane do tri zaporedna leta v programskem obdobju.

V letu 2016 je bil objavljen razpis za pilotne projekte vključevanje beguncev v šport, v letu 2018 razpis za pripravljalne aktivnosti izmenjav in mobilnosti v športu. Oba razpisa sta bila nato vsakoletno ponovljena do konca programskega obdobja 2020. V letih 2017, 2019 in 2020 je bil objavljen tudi razpis za preprečevanje radikalizacije mladih preko športa; v letu 2018 pa še razpis za promocijo evropskih vrednot preko športa na lokalni ravni (European Commission, 2020c).

Skupen proračun za projekte je znašal 16,2 milijona EUR. Projekti za projekte integracije beguncev so bili v letih 2016–2018 podprti v višini do 60.000 EUR, v letu 2019 do 600.000 EUR, v letu 2020 pa do 300.000 EUR. Projekti za preprečevanje radikalizacije so bili v letu 2017 podprti v višini do 60.000 EUR, v letu 2019 do 350.000 EUR v letu 2020 pa do 200.000 EUR. Projekti za promocijo evropskih vrednot preko športa na lokalni ravni so bili podprti v višini do 300.000 EUR. Pripravljalni projekti na področju mobilnosti v športu pa so bili sofinancirani v višini do 240.000 EUR.

Za projekte integracije beguncev preko športa je bilo skupaj namenjenih 7,6 milijona EUR, povprečni znesek financiranih projektov je znašal 105.882 EUR, podprtih pa je bilo 72 projektov. Projektom za preprečevanje radikalizacije mladih je bilo namenjenih 3,6 milijona EUR. Podprtih je bilo 26 projektov, s povprečnim zneskom 138.818 EUR. Pri pripravljalnih projektih mobilnosti je v celotnem obdobju znašal povprečni znesek financiranih projektov 148.494 EUR, podprto je bilo 27 projektov, skupaj pa je bilo dodeljenih 4 milijonov EUR nepovratnih sredstev. Promocija evropskih vrednot preko športa na lokalni ravni je bila podprta s 4 projekti, v skupni višini 891.092 EUR, povprečno 222.773 EUR na projekt. Skupaj je bilo podprto 129 projektov, v skupni višini 16,1 milijona EUR.

Najbolj uspešne pri črpanju sredstev so bile organizacije iz Italije (19 projektov), Belgije (15 projektov) in Nizozemske (11 projektov). Slovenske organizacije so med 129 financiranimi projekti uspešno prijavile 3 projekte; dva v letu 2018 in enega v letu 2019. Glede na uspešnost se slovenske organizacije tako uvrščajo na 14. mesto, skupaj z Bolgarijo in Dansko.

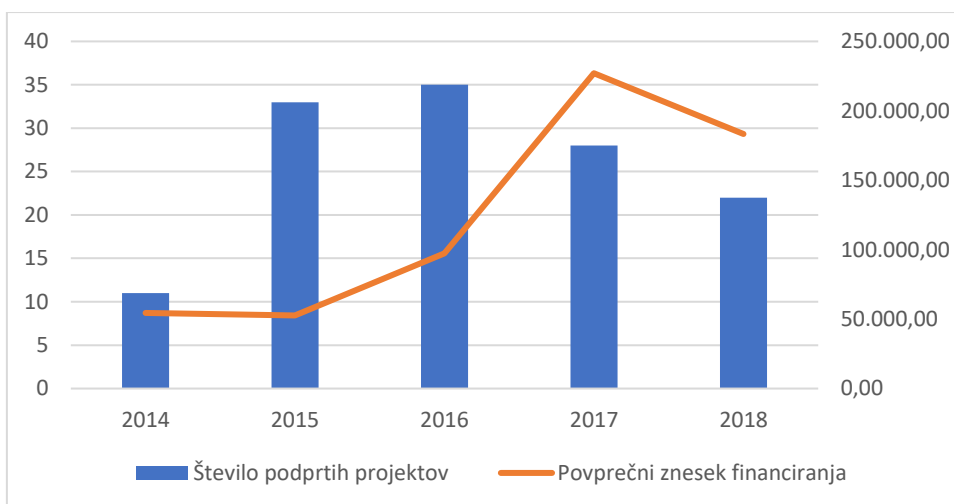
Izsledke sem tudi tabelarno in grafično prikazal. Tabela 4 prikazuje število podprtih posebnih projektov v obdobju 2014–2020 po posameznih letih, ter število slovenskih organizacij, ki so te projekte koordinirale. Slika 9 prikazuje pregled števila financiranih projektov v omenjenem obdobju, ter povprečni znesek financiranja, slika 10 pa prikazuje izvor koordinatorskih organizacij vseh podprtih projektov pilotnih projektov in pripravljalnih aktivnosti v celotnem obdobju 2014–2020.

Tabela 4: Pregled podprtih posebnih projektov v obdobju 2014–2020

Leto	Skupno število podprtih projektov	Število SLO organizacij koordinatorjev projekta
2016	11	0
2017	33	0
2018	35	2
2019	28	1
2020	22	0
Skupaj	129	3

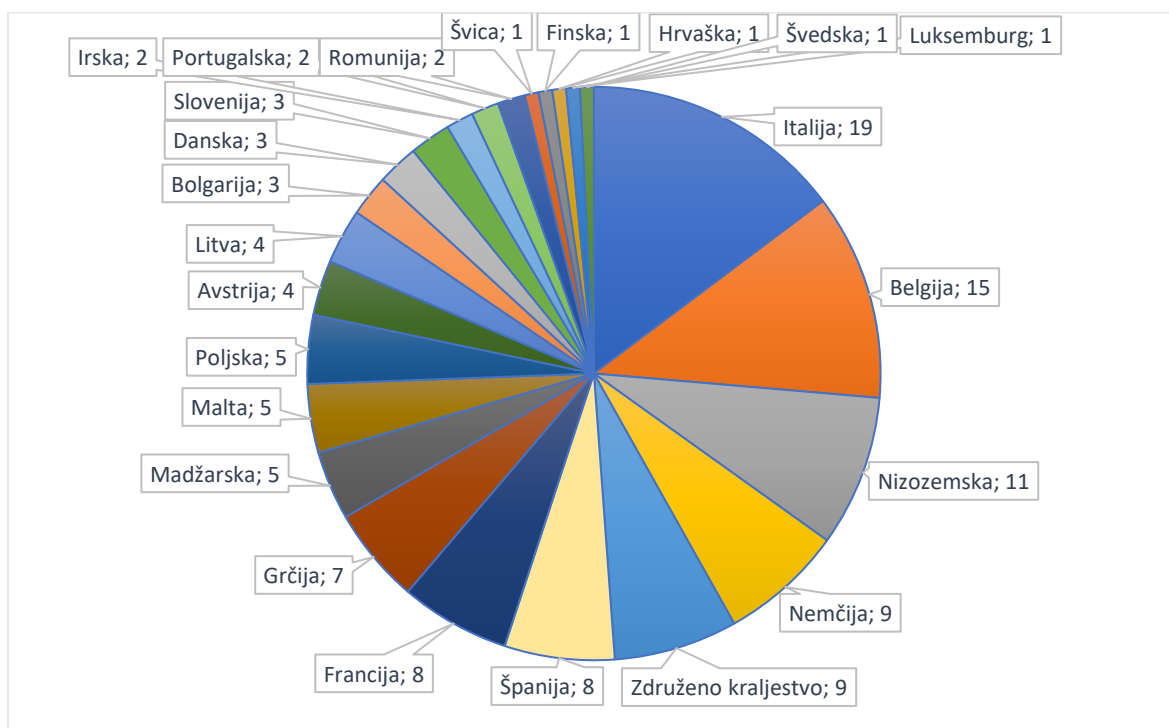
Vir: European Commission (2020c) in lastno delo.

Slika 9: Pregled financiranja posebnih projektov v obdobju 2014–2020

Vir: European Commission (2020c) in lastno delo.

Slika 10: Izvor koordinatorjev podprtih posebnih projektov 2014–2020

Vir: European Commission (2020c) in lastno delo.

Pri analizi projektov integracije beguncev ter preprečevanje radikalizacije je bilo opaženo, da so se priložnosti sofinanciranja sprva posluževale predvsem človekoljubne organizacije ter mesta, športne organizacije pa le v manjši meri. Glede na podatke lahko sklepamo, da so se teh sredstev posluževale predvsem organizacije in institucije, ki so z begunci že delale na drugih področjih, medtem ko pa športne organizacije tej problematiki še niso namenile večje pozornosti. Trend se je v nadaljevanju spreminjal, in na razpise so se kasneje uspešno pričele prijavljati tudi športne organizacije.

Projekti pripravljanih aktivnosti izmenjav in mobilnosti v športu so dali smernice novim programom. Pri razpisu gre pohvaliti, da je bilo potrebno predvideti partnerje izven EU. Organizacija prijaviteljica je morala sicer biti iz držav članic EU, in je morala imeti vsaj še dva partnerske organizacije iz različnih programskih držav, morala pa je imeti vsaj eno partnersko organizacijo iz področja zahodnega Balkana, vzhodnih partnerstev, Latinske Amerike ali Azije - glede na izbran program mobilnosti. Za razliko od drugih projektov, pa je bilo potrebno pri pripravljanih projektih ponovno zagotoviti vsaj 20 % lastnega financiranja, ter podroben proračun, ki temelji na dejanskih stroških. Velika kritika organizacij pa je bila izražena tudi zaradi dejstva, da je do mobilnosti in izmenjav v tem programu upravičen samo trenerski kader in osebje, ne pa športniki in športnice.

3.3.2 Posredni programi financiranja

Kljub temu, da v obdobju 2014–2020 uradno ni bilo na voljo drugih evropskih programov in mehanizmov, ki bi specifično omenjali šport, pa je bilo vseeno nekatere projekte možno izpeljati tudi prek športa in športnih vsebin.

Žal podrobnejši pregled in sistemske analize takih projektov in programov iz javno dostopnih podatkov niso možne, saj kategorija šport v teh programih ne obstaja. Hellmund (2014) navaja širok nabor programov, preko katerih je bilo financiranje športa potencialno možno; hkrati pa navaja tudi konkretne primere financiranih projektov.

Poleg programa Erasmus+ in aktivnosti na področju športa, Hellmund navaja tudi aktivnosti in projekte programa na področju mladine in podprograma Mladi v akciji (angl. Youth in Action), ter na področju izobraževanja in usposabljanja (angl. Education and Training), vključno s podprogrami poklicnega izobraževanja in usposabljanja (angl. Vocational education and training – Leonardo Da Vinci), izobraževanja odraslih (angl. Adult learning – Grundtvig), šolskega izobraževanja (angl. School education – Comenius) in izobraževanja v visokem šolstvu (angl. Higher education – Erasmus).

Med ostalimi programi navaja še možnosti sofinanciranja športa preko programov regionalnih politik in finančnih mehanizmov Evropski sklad za regionalni razvoj (angl. European Regional Development Fund – ERDF), Evropskega socialnega sklada (angl. European Social Fund – ESF), ter Evropskega teritorialnega sodelovanja in Interreg programa (angl. European Territorial Cooperation & Interreg Programme).

V nadaljevanju našteje še možnosti sofinanciranja preko programa Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (angl. European Agricultural Fund for Rural Development – EAFRD), programa EU zdravja (angl. EU Health), programa Obzorje 2020 (angl. Horizon 2020), programa Evropa za državljane (angl. Europe for Citizens), programa Pravice, enakost in državljani (angl. Rights, Equality and Citizenship Programme – REC), Programa za okolje in podnebne ukrepe (angl. Environment and Climate Action – LIFE), ter sodelovalnih in zunanjih pomoči (angl. Cooperation and External Aid).

3.4 Geografska razporeditev podprtih projektov

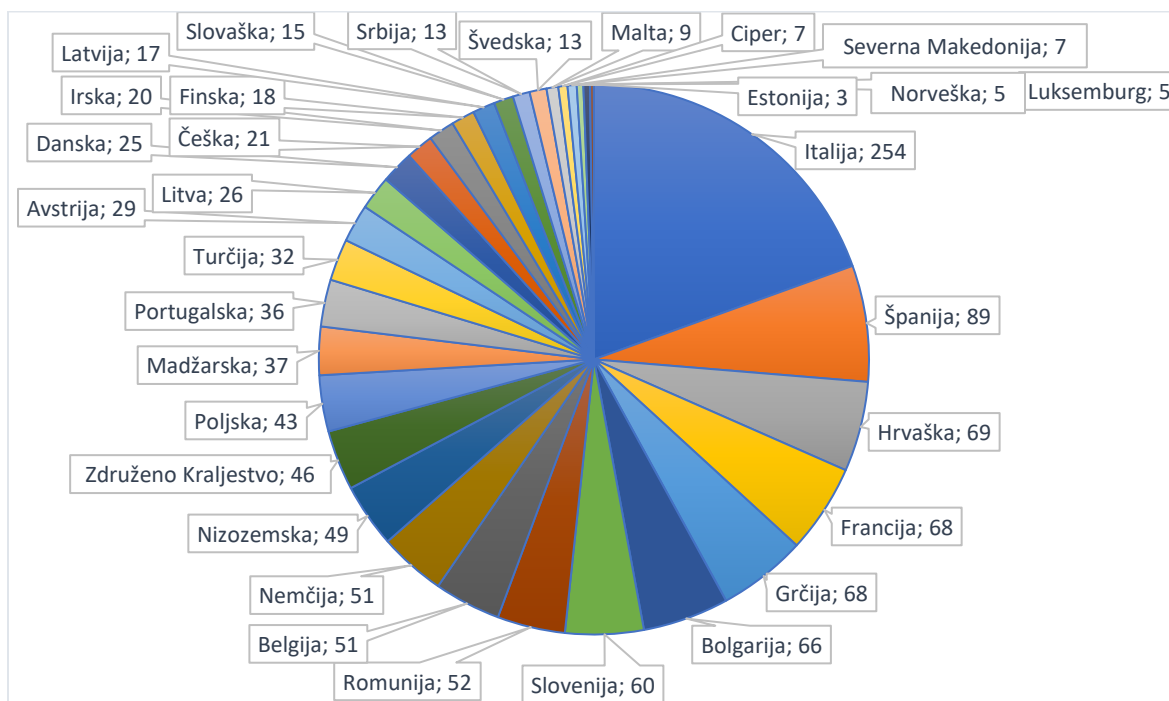
Podana analiza zajema podatke programa Erasmus+, pilotnih projektov in pripravljanih aktivnosti v obdobju 2014–2020. Izmed t.i. programskih držav, ki so bile upravičene do črpanja sredstev, se organizacije iz Islandije in Liechtensteina teh mehanizmov pridobivanja nepovratnih sredstev za področje športa kot koordinatorice in prijaviteljice niso poslužile ali pa pri prijavi niso bile uspešne. Natančneje tega ni mogoče ugotoviti ker podatki o neuspešnih prijavi niso javno dostopni.

Kot prikazano na sliki 11, so bile glede na število uspešno prijavljenih projektov v programih Erasmus+, pilotnih projektih in pripravljavnih aktivnosti na področju športa kot organizacije koordinatorke pri črpanju nepovratnih sredstev iz programa najbolj uspešne tiste iz Italije (254 projektov), Španije (89 projektov) in Hrvaške (69 projektov). Med manj uspešnimi so bile organizacije iz Estonije (3 projekti), Norveške in Luksemburga (po 5 projektov). Slovenske organizacije so med financiranimi iniciativami uspešno prijavile 60 projektov; kar našo državo uvršča na 7. mesto uspešnosti glede na število podprtih projektov.

V tem obdobju so bili v vseh treh vsebinskih programih na področju športa na razpisih potrjeni 1304 projekti, ki jih je uspešno prijavilo 915 različnih organizacij oz. entitet iz 32 držav.

Glede na število podprtih projektov na področju športa v tem obdobju so bile najbolj uspešne naslednje organizacije: International Sport and Culture Association – ISCA iz Danske (15 projektov), Aristotelio Panepistimio Thessalonikis – AUTH (angl. Aristotle University of Thessaloniki; Univerza v Solunu) iz Grčije (11 projektov) in EuropeActive, prej European Health and Fitness Association iz Belgije (10 projektov). Med slovenskimi so bile najbolj uspešne naslednje organizacije: Trend-Prima, zavod za raziskave in razvoj znanja (8 projektov), drugo mesto s po 5 podprtih projektov vsaka pa si delita EUSA Institut, zavod za razvoj univerzitetnega športa in Športno društvo Riba.

Slika 11: Število projektov glede na izvor koordinatorjev v programih športa 2014–2020

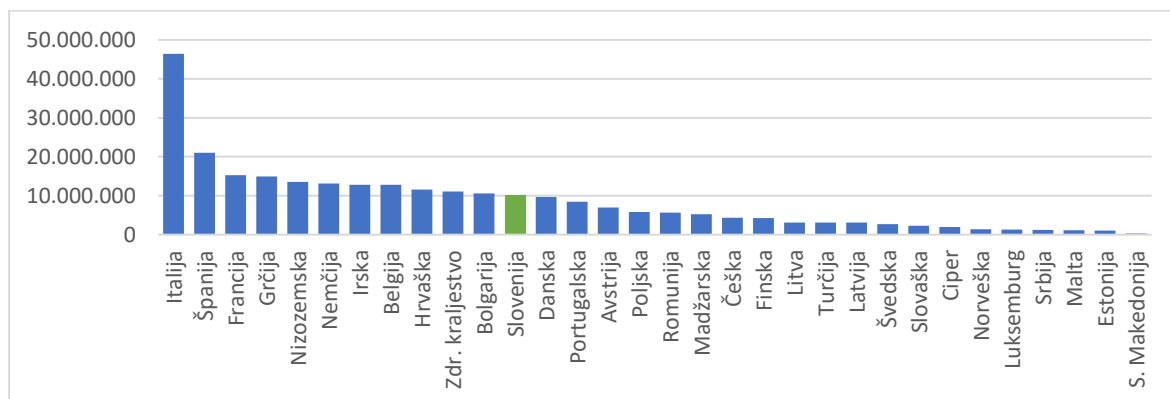

Vir: European Commission (brez datuma b) in lastno delo.

Slika 12 prikazuje uspešnost višine črpanja sredstev programov glede na izvor koordinatorjev v programih Erasmus+, pilotnih projektov in pripravljavnih aktivnosti na

področju športa. V tem obdobju so bile kot prijaviteljske organizacije pri črpanju nepovratnih sredstev najbolj uspešne organizacije iz Italije (46.390.181 EUR), Španije (21.063.036 EUR) in Francije (15.306.618 EUR). Najmanj sredstev so počrpale organizacije iz Severne Makedonije (351.215 EUR), Estonije (1.045.752 EUR) in Malte (1.159.697 EUR). Slovenske organizacije so za financirane projekte uspešno pridobile 10.263.522 EUR nepovratnih sredstev, kar jih po uspešnosti višine črpanih sredstev umešča na 12. mesto.

Slika 12: Višina sredstev glede na izvor koordinatorjev v programih športa 2014–2020

Vir: European Commission (brez datuma b) in lastno delo.

Med organizacijami so bile glede na višino pridobljenih sredstev na področju športa v tem obdobju najbolj uspešne: SO Europe Eurasia Foundation – Special Olympics iz Irske (9.506.349 EUR), International Sport and Culture Association – ISCA iz Danske (6.739.651 EUR) in Aristotelio Panepistimio Thessalonikis – AUTH (Univerza v Solunu) iz Grčije (3.830.502 EUR). Med slovenskimi organizacijami so bile najbolj uspešne: Občina Brežice (1.233.612 EUR), EUSA Institut, zavod za razvoj univerzitetnega športa (1.014.836 EUR) in Univerza v Ljubljani (799.833 EUR).

3.5 Pogled v prihodnost

Predviden proračun novega programa Erasmus+ v finančnem obdobju 2021–2027 je bil skoraj podvojen v primerjavi s proračunom programa Erasmus+ v finančnem obdobju 2014–2020, in naj bi po predlogu znašal kar 30 milijard EUR (Council of the European Union, 2018). Sprejeti proračun (Council of the European Union, 2020a) sicer odstopa od predlaganega zneska, a se letno usklajuje. Ocenjen je na 26,5 milijard EUR (European Commission, 2021b), omogoča pa tudi izvajanje novih programov. Športu je bilo namenjeno 1,9 % sredstev, kar je proporcionalno 0,1 % več kot v prejšnjem obdobju; skupaj ocenjeno na 470 milijonov EUR (European Commission, 2022c). Za primerjavo, v prejšnjem obdobju je bilo za šport namenjenih 266 milijonov EUR. Povečana sredstva posledično pomenijo tudi večje število podprtih projektov. Tudi v tem obdobju je bil predviden progresiven proračun, ki se z leti povečuje.

Šport je sedaj specifično omenjen tudi v nekaterih drugih programih, npr. pri skladih kohezijskih politik: Evropski sklad za regionalni razvoj – ESRR (angl. European Regional Development Fund – ERDF), Kohezijski sklad (angl. Cohesion Fund) in Evropski socialni sklad plus – ESS+ (angl. European Social Fund Plus – ESF+).

Poleg Erasmus+ programa, ki omogoča neposredno financiranje športnim iniciativam, programov kot sta ESRR, kohezijski sklad in ESS+, kjer je šport omenjen kot možno področje oz. orodje financiranja, je tudi v novem finančnem obdobju več programov financiranja, preko katerih se lahko financirajo in izvajajo projekti, ki lahko neposredno ali posredno vplivajo na šport in športne organizacije.

3.5.1 Erasmus+

Kot omenjeno, program Erasmus+ ostaja glavni vir financiranja športa iz evropskih javnih sredstev. V novem finančnem obdobju je bilo uvedenih tudi nekaj novosti v programu Erasmus+; med njimi so verjetno poleg povečanja sredstev najbolj pomembni uvrstitev športa med osnovne ključne ukrepe, dodani projekti mobilnosti v redni del programa, ter finančno-administrativna poenostavitve in delno poenotenje pravil financiranja, uresničevanja in poročanja. Program je v novem obdobju na področje financiranja športa prinesel tudi nekaj sprememb s področja terminologije, predvsem zaradi usklajevanja in poenotenja z drugimi področji.

Projekti v Erasmus+ programu so razdeljeni na tri ključne ukrepe (angl. Key Actions):

1. učna mobilnost posameznikov (angl. learning mobility of individuals);
2. sodelovanje med organizacijami in institucijami (angl. cooperation among organisations and institutions);
3. podpora razvoju politik in sodelovanju (angl. support to policy development and cooperation).

Znotraj programa Erasmus+ so lahko športni projekti neposredno podprti prek različnih možnosti v okviru dveh ključnih ukrepov:

- v okviru ključnega ukrepa 1:
 - o mobilnost osebja na področju športa (angl. mobility of staff in the field of sport);
- v okviru ključnega ukrepa 2:
 - o sodelovalna partnerstva s področja športa: sodelovalna partnerstva in manjša partnerstva (angl. cooperation partnerships in the field of sport: cooperation partnerships & small-scale partnerships);
 - o krepitev zmogljivosti na področju športa (angl. capacity building in the field of sport);
 - o neprofitne športne prireditve (angl. non-for-profit European sport events).

Poleg možnosti neposredne podpore za šport, pa se lahko športno-povezane vsebine znotraj programa Erasmus+ prijavijo tudi na področjih mobilnosti in sodelovalnih partnerstev na področju mladine in izobraževanja; seveda ob smiselni utemeljitvi in povezavi na ta prednostna področja.

3.5.1.1 Mobilnost osebja na področju športa

Projekti mobilnosti osebja na področju športa (angl. mobility of staff in the field of sport) podpirajo razvoj športnih organizacij z omogočanjem učne mobilnosti njihovega osebja. Ukrep, ki je bil prvič razpisan v letu 2023, stremi k izboljšanjem kompetenc in kvalifikacij, pridobitev novih znanj in spretnosti ter podporo strokovnem razvoju trenerjev in drugega osebja v sodelujočih organizacijah, vključno s prostovoljci.

Podprte so lahko naslednje aktivnosti projekta, ki lahko traja med 3 in 18 mesecev: sledenje na delovnem mestu ali obdobja opazovanja (2–14 dni); kot tudi mentorstvo ali usposabljanje (15–60 dni).

Projekt zahteva vključitev dveh organizacij iz dveh programskih držav (pošiljateljica in gostiteljica), ter mora predvidevati mobilnost do 10 oseb. Višina financiranja je odvisna od različnih mehanizmov financiranja, obrazloženih v Erasmus+ Vodniku za prijavitelje (2023), sestavljeni pa so iz proračunskih kategorij organizacijske podpore, potnih stroškov, individualne podpore, ter glede na projekt možno tudi dodatne podpore za vključevanje, podpore za pripravljalne obiske, jezikovne podpore in izrednih stroškov.

Ukrep je decentraliziran, kar pomeni da so za upravljanje odgovorne nacionalne agencije – v Sloveniji CMEPIUS. To je v aktualnem finančnem obdobju novost, saj so bili do sedaj vsi ukrepi na področju športa centralizirani. Predvidena sta do dva prijavna roka letno. V letu 2023 je za Slovenijo namenjenih 80.250 EUR (CMEPIUS, 2023a). V prvem razpisnem roku so bili za financiranje izbrani 4 projekti, v skupni višini 65.862 EUR (CMEPIUS, 2023b). Povprečen znesek podpore je znašal 16.466 EUR na posamezni projekt.

3.5.1.2 Sodelovalna partnerstva na področju športa

Sodelovalna partnerstva (angl. cooperation partnerships), v obdobju 2014–2020 imenovana partnerska sodelovanja (angl. collaborative partnerships), ostajajo ključni del možnosti črpanja nepovratnih evropskih sredstev na področju športa. Cilj sodelovalnih partnerstev je izboljšanje kakovosti in ustreznosti aktivnosti organizacij, razvoj in krepitev partnerstev za sodelovanje v mednarodnem okolju. Njihov namen je podpora razvoju, inovativnim praksam, spodbujanje sodelovanja, vzajemnega učenja in izmenjav izkušenj na evropski ravni.

Podprti so lahko projekti, ki trajajo med 12 in 36 mesecev in obravnavajo vsaj eno prednostno nalogo programa – horizontalno ali posebno.

Projekt zahteva vključitev vsaj treh organizacij iz treh programskih držav. Višina financiranja je pavšalni znesek nepovratnih sredstev za projekt, bodisi 120.000 EUR, 250.000 EUR ali 400.000 EUR. Prijavitelji med tremi vnaprej določenimi zneski izberejo željeni znesek glede na aktivnosti, ki jih želijo izvajati, in rezultate, ki jih želijo doseči. Erasmus+ Vodnik za prijavitelje (2022) podrobneje opredeli ostale zahteve, a je v novem obdobju financiranje, uresničevanje in poročanje projektov sodelovalnih partnerstev močno poenostavljeno in olajšano za udeležene organizacije.

V letu 2021 je bilo sofinanciranih 88 projektov sodelovalnih partnerstev na področju športa, v letu 2022 pa 105; v obdobju 2021–2022 skupaj 193 v skupni vrednosti 66,5 milijona EUR. Slovenske organizacije so v tem obdobju uspešno prijavile 8 projektov kot koordinatorke, ter sodelovale v 32 projektih kot partnerke. V tem obdobju je bilo od vseh financiranih projektov 7 % projektov podprtih z zneskom 120.000 EUR, 24 % projektov je bilo podprtih z zneskom 250.000 EUR, ter 69 % projektov z zneskom 400.000 EUR. Po predlogu financiranih projektov razpisa v letu 2023 (European Commission, 2023c), bo podprtih 113 novih projektov, od katerih jih bodo 3 koordinirale slovenske organizacije.

Ukrep sodelovalnih partnerstev na področju športa je centraliziran, kar pomeni da je za upravljanje odgovorna Izvajalska agencija EACEA s sedežem v Bruslju. Za sodelovalna partnerstva na področju izobraževanja in mladine so ukrepi decentralizirani, in so zanje odgovorne nacionalne agencije.

3.5.1.3 Manjša partnerstva na področju športa

Manjša (sodelovalna) partnerstva (angl. small-scale partnerships), v prejšnjem finančnem obdobju imenovana majhna partnerska sodelovanja (angl. small collaborative partnerships), tudi ostajajo pomemben del možnosti črpanja nepovratnih evropskih sredstev na področju športa. Cilj manjših partnerstev je izboljšanje kakovosti in ustreznosti aktivnosti organizacij, razvoj in krepitev partnerstev za sodelovanje v mednarodnem okolju. Njihov namen je razširitev dostopa do programa za manjše in manj izkušene organizacije, podpreti vključevanje ciljnih skupin z manj priložnostmi in prinesiti evropsko razsežnost na lokalno raven. Njihov namen je povečati kakovost dela v organizacijah, krepi njihovo zmogljivost in omogočiti spremembe v organizacijah.

Podprti so lahko projekti, ki trajajo med 6 in 24 mesecev in obravnavajo vsaj eno prednostno nalogo programa – horizontalno ali posebno.

Projekt zahteva vključitev vsaj dveh organizacij iz dveh programskih držav. Višina financiranja je pavšalni znesek nepovratnih sredstev za projekt, bodisi 30.000 EUR ali 60.000 EUR. Prijavitelji med dvema vnaprej določenima zneskoma izberejo željeni znesek glede na aktivnosti, ki jih želijo izvajati, in rezultate, ki jih želijo doseči. Erasmus+ Vodnik za prijavitelje (European Commission, 2023b) podrobneje opredeli ostale zahteve, in tudi na

področju manjših partnerstev je financiranje, uresničevanje in poročanje projektov za udeležene organizacije močno poenostavljeno in olajšano.

V obdobju 2021–2022 je bilo skupaj financiranih 292 projektov manjših partnerstev na področju športa v skupni vrednosti 16,9 milijona EUR. V letu 2021 je bilo podprtih 122 projektov in 170 v letu 2022. Slovenske organizacije so v tem obdobju uspešno prijavile 15 projektov kot koordinatorke, ter sodelovale v 42 projektih kot partnerke. V tem obdobju je bilo od vseh financiranih projektov 7 % projektov podprtih z zneskom 30.000 EUR in 93 % projektov z zneskom 60.000 EUR. Po predlogu financiranih projektov razpisa v letu 2023 (European Commission, 2023c), bo podprtih 180 novih projektov manjših partnerstev, od katerih jih bodo 16 koordinirale slovenske organizacije.

Tudi ukrep manjših partnerstev na področju športa je centraliziran, kar pomeni da je za upravljanje odgovorna Izvajalska agencija EACEA s sedežem v Bruslju. Za ostala manjša partnerstva na področju izobraževanja in mladine so ukrepi decentralizirani, in so zanje odgovorne in pristojne nacionalne agencije.

3.5.1.4 Krepitev zmogljivosti na področju športa

Novo finančno obdobje je organizacijam prineslo tudi nove priložnosti za pridobitev nepovratnih evropskih sredstev za šport. Poleg mobilnosti osebja na področju športa, ki je bila predstavljena v letu 2023, je od leta 2022 na voljo tudi ukrep krepitev zmogljivosti na področju športa (angl. capacity building in the field of sport). Gre za mednarodna sodelovanja med organizacijami iz programskih držav ter ostalih držav ki sicer niso pridružene programu Erasmus+. Cilj je izboljšanje zmogljivosti organizacij za množični šport, spodbujanje športne aktivnosti, socialnega vključevanja prek športa ter pozitivnih vrednot prek športa. Podprte so lahko aktivnosti sodelovanja, izmenjav, obveščanja in drugih aktivnosti, ki sledijo splošnim ciljem ukrepa.

Podprti so lahko projekti, ki trajajo med 12, 24 ali 36 mesecev in obravnavajo vsaj eno prednostno nalogo ukrepa.

Projekt zahteva vključitev vsaj štirih organizacij iz vsaj treh držav, od tega vsaj po ena iz vsaj dveh programskih držav in vsaj dve iz vsaj ene ne-programske države iz t.i. Zahodnega Balkana - Regije 1, v kateri se nahajajo Albanija, Bosna in Hercegovina, Črna gora ter Kosovo. Višina financiranja nepovratnih sredstev je lahko med 100.000 EUR in 200.000 EUR. Financer bo znesek sofinanciranja omejil na največ 80 % predvidenega proračuna.

V letu 2022 so bili financirani 4 projekti krepitve zmogljivosti na področju športa v skupni vrednosti 731.065 EUR. Slovenske organizacije v tem obdobju niso nastopile niti kot koordinatorke niti kot partnerke. Povprečen znesek podpore posameznega projekta v letu 2022 je znašal 182.766 EUR. Po predlogu financiranih projektov razpisa v letu 2023

(European Commission, 2023c), bo podprtih 5 novih projektov, brez koordinacije slovenskih organizacij.

Tudi ta ukrep na področju športa je centraliziran, v pristojnosti Izvajalske agencije EACEA, kot sicer velja tudi za ostale ukrepe krepitev zmogljivosti na področju izobraževanja in mladine.

3.5.1.5 Neprofitne evropske športne prireditve

Tudi neprofitne evropske športne prireditve (angl. not-for-profit European sports events) ostajajo ključni del možnosti črpanja nepovratnih evropskih sredstev na področju športa. Cilj ukrepa je podpora organizaciji športnih dogodkov z evropsko razsežnostjo, s fokusom na prostovoljstvom v športu, socialni vključenost skozi šport, boju proti diskriminaciji v športu, vključno z enakostjo spolov ali spodbujanjem zdravih načinov življenja za vse. V letu 2023 je bil dodana možnost financiranja novega tipa prireditev – veliko evropsko prireditev, z višjimi zneski sofinanciranja.

Podprti so lahko projekti, ki trajajo 12 ali 18 mesecev in obravnavajo vsaj eno prednostno področje ukrepa.

Projekt je lahko izveden kot en izmed štirih tipov prireditev; minimalne zahteve in višina financiranja so odvisni od izbrane tipologije. Za evropske lokalne prireditve tipa I je potrebna vključitev 3–5 organizacij iz vsaj toliko programskih držav, višina financiranja je pavšalni znesek nepovratnih sredstev v višini 200.000 EUR. Za evropske lokalne prireditve tipa II je potrebna vključitev najmanj 6 organizacij iz vsaj toliko programskih držav, višina financiranja je pavšalni znesek nepovratnih sredstev v višini 300.000 EUR. Pri evropskih lokalnih prireditvah obeh tipov se morajo dogodki odviti v vsaki izmed partnerskih držav. Za prireditve na evropski ravni je potrebna vključitev vsaj 10 organizacij iz vsaj 10 programskih držav. Podpre se en dogodek z udeležbo iz vsaj 10 programskih držav, višina financiranja je pavšalni znesek nepovratnih sredstev v višini 450.000 EUR. Prijavitelji med tremi vnaprej določenimi zneski izberejo željeni znesek glede na tip prireditve, ki jih nameravajo izvesti. Velika evropska prireditev zahteva vsaj 15 organizacij iz vsaj 14 programskih držav in program mora vključevati vsaj 10 različnih športnih panog. Višina dodeljenih nepovratnih sredstev je lahko med 1.000.000 EUR in 2.000.000 EUR; sofinanciranje pa poteka v višini do 80 % dejanskih stroškov projekta. Erasmus+ Vodnik za prijavitelje (2022) podrobneje opredeli zahteve. Za prijavitelje projektov prvih treh tipov prireditev je financiranje, uresničevanje in poročanje poenostavljeno in olajšano; pri velikih evropskih prireditvah pa gre za dejanske stroške in poročanje le-teh.

V letu 2021 je bilo sofinanciranih 12 športnih prireditev, v letu 2022 pa 20; v obdobju 2021–2022 skupaj 32 v skupni vrednosti 11,3 milijona EUR. Slovenske organizacije so v tem obdobju uspešno prijavile 2 projekta kot koordinatorke, ter sodelovale še v 3 drugih projektih kot partnerke. V tem obdobju je bilo od vseh financiranih projektov 28 % projektov podprtih

z zneskom 200.000 EUR, 19 % projektov je bilo podprtih z zneskom 300.000 EUR, ter 53 % projektov z zneskom 450.000 EUR. Po predlogu financiranih projektov razpisa v letu 2023 (European Commission, 2023c), bo podprtih 22 novih projektov neprofitnih evropskih športnih prireditev, od katerih jih bosta 2 koordinirali slovenski organizaciji.

Ukrep neprofitnih športnih prireditev je centraliziran, kar pomeni da je za upravljanje odgovorna Izvajalska agencija EACEA s sedežem v Bruslju.

3.5.1.6 Ukrepi na področju izobraževanja in usposabljanja ter mladine

V okviru programa Erasmus+ imajo prijavitelji tudi možnost pridobitve nepovratnih sredstev s prijavo na ukrepe, ki so prvotno namenjene financiranju projektov na področju izobraževanja in usposabljanja ter mladine. Šport je lahko uporabljen kot orodje in sredstvo za doseganje ciljev posameznih ukrepov drugih področij. Nekateri ukrepi imajo dodatne omejitve, npr. oblika organizacij; na nekatere projekte se lahko prijavijo ali v njih sodelujejo npr. le akreditirane izobraževalne ustanove. Erasmus+ Vodnik za prijavitelje, ki je vsakoletno objavljen, podrobneje opredeli zahteve vsakega izmed ukrepov.

Potencialne možnosti financiranja projektov so:

- ključni ukrep 1 – učna mobilnost posameznikov:
 - mobilnosti učečih na področju izobraževanja in usposabljanja ter mladine;
 - mobilnosti za osebje v izobraževanju in usposabljanju ter mladinske delavce;
 - aktivnosti udejstvovanja mladih.
- ključni ukrep 2 – sodelovanje med organizacijami in institucijami:
 - sodelovalna partnerstva na področju izobraževanja in usposabljanja ter mladine;
 - manjša partnerstva na področju izobraževanja in usposabljanja ter mladine;
 - krepitev zmogljivosti na področju izobraževanja in usposabljanja ter mladine;
 - partnerstva za odličnost;
 - koalicije za inovacije;
 - v prihodnost usmerjeni projekti.

Na področju izobraževanja in usposabljanja so posebej definirani naslednji ukrepi: mobilnost za študente in osebje v terciarnem izobraževanju, mobilnost za dijake in osebje v poklicnem izobraževanju in usposabljanju, mobilnost za učence, dijake in osebje v splošnem šolskem izobraževanju, mobilnost za učeče se osebe in osebje v izobraževanju odraslih. Na področju mladine sta definirana ukrepa učne mobilnost na področju mladine in projektov mobilnosti za mladinske delavce. Koncept tipov ukrepov glede mobilnosti na področju izobraževanja in usposabljanja ter mladine pri mobilnosti za mladinske delavce in osebje v izobraževanju in usposabljanju je podoben mobilnosti osebja na področju športa, ki je že opisana v poglavju 3.5.1.1 Mobilnost osebja na področju športa.

Mobilnost učečih na področju izobraževanja in usposabljanja v terciarnem izobraževanju ponuja študentom možnosti študija v tujini v okviru njihovega rednega študija; na področju poklicnega izobraževanja in usposabljanja možnost udeležbe na spretnostnih tekmovanjih, praksah in izmenjavah; na področju splošnega šolskega izobraževanja ter izobraževanja odraslih pa mobilnost manjših skupin. Ukrepe mobilnosti v izobraževanju in usposabljanju lahko prijavljajo akreditirane izobraževalne institucije; za ukrepe mobilnosti na področju mladine pa takšnih omejitev ni, in se na njih lahko prijavijo nevladne organizacije, nedobičkovne organizacije, združenja, javni organi na lokalni, regionalni ali nacionalni ravni ali socialna podjetja. Večina ukrepov zahteva vsaj dva partnerja, projekti pa lahko trajajo med 6 in 18 mesecev. Na področju izobraževanja in usposabljanja je navezava na šport lahko bodisi neposredno vsebinska (npr. študij, povezan s športom) ali bolj posredna preko praktične aplikacije (npr. pripravništvo oz. praksa v športni organizaciji). Na področju mladine je navezav na šport lahko še več, tako na vsebinski, kot na praktični ravni. Nad ukrepi bdijo nacionalne agencije; pri nas CMEPIUS za področje izobraževanja in usposabljanja ter MOVIT za področje mladine.

Mobilnosti na področju mladine lahko obsega mladinske izmenjave vsaj dveh organizacij iz vsaj dveh programskih držav, pri katerih lahko sodeluje 16–60 mladih med 13 in 30 leti, projekti pa lahko trajajo med 3 in 24 mesecev. Mobilnost mladinskih delavcev lahko obsega različne oblike usposabljanja in izmenjav osebja in prostovoljcev, ki delajo z mladimi. V projektih morata sodelovati vsaj dve organizaciji iz vsaj dveh programskih držav, pri kateri lahko sodeluje do 50 oseb, projekti pa lahko trajajo med 3 in 24 mesecev. Dodatna možnost financiranja pa je še aktivnost udejstvovanja mladih, zunaj formalnega izobraževanja in usposabljanja, ki spodbujajo in olajšujejo udeležbo mladih v demokratičnem življenju. Podprti so lahko projekti udejstvovanja, ki jih vodijo vsaj dve organizaciji ali neformalne skupine mladih iz vsaj dveh programskih držav. Projekti lahko trajajo od 3 do 24 mesecev in morajo vključevati mlade med 13 in 30 let. Nad temi ukrepi bdijo nacionalne agencije; v Sloveniji je nacionalna agencija za področje mladine MOVIT.

Koncept tipov projektov pod ključnim ukrepom 2 Sodelovanje med organizacijami in institucijami na področju izobraževanja in usposabljanja ter mladine je za ukrepe sodelovalnih partnerstev, manjših partnerstev in krepitev zmogljivosti skoraj identičen tistim, ki so bili opisani v poglavjih 3.5.1.2 Sodelovalna partnerstva na področju športa; 3.5.1.3 Manjša partnerstva na področju športa; in 3.5.1.4 Krepitev zmogljivosti na področju športa.

Partnerstva za odličnost podpirajo projekte z dolgoročnim trajnostnim vidikom, podprti pa so lahko naslednji ukrepi centrov poklicne odličnosti in ukrepi Erasmus Mundus, ki vključujejo skupni magistrski študij Erasmus Mundus in aktivnosti za zasnovo Erasmus Mundus. Šport je tu lahko le posredno ali vsebinsko podprt, saj so namenjeni le akreditiranim organizacijam in ustanovam, ki izvajajo poklicno izobraževanje in usposabljanje. Partnerstva za odličnost upravlja Izvajalska agencija EACEA.

Koalicije za inovacije imajo cilj okrepiti inovacijsko zmogljivost Evrope s spodbujanjem inovacij s sodelovanjem in pretokom znanja med področjem izobraževanja in usposabljanja ter širšim socialno-ekonomskim okoljem. Izvaja se preko t.i. koalicije za izobraževanje in podjetja ali koalicije za sektorsko sodelovanje na področju spretnosti. Prijavitelji prvega sklopa so sicer lahko le akreditirane izobraževalne organizacije in ustanove, partnerji v projektu pa so lahko akterji na trgu dela; prijavitelji drugega pa širok spekter organizacij, tudi nevladne organizacije in podjetja. Šport je lahko tako podprt posredno preko enega izmed 14 industrijskih ekosistemov, ki so navedeni (npr. preko turizma). Ukrep upravlja Izvajalska agencija EACEA.

Cilj ukrepa v prihodnost usmerjenih projektov je spodbujanje inovacij, ustvarjalnosti in udeležbe ter socialnega podjetništva na različnih področjih izobraževanja in usposabljanja, tako znotraj sektorjev, kot tudi med sektorji in disciplinami. V prihodnost usmerjeni projekti naj bi razvili, testirali in ocenili inovativne pristope in politike, ki se lahko vključijo v splošno uporabo ter tako izboljšajo sistem izobraževanja in usposabljanja. Za ukrep se lahko prijavijo le akreditirane izobraževalne organizacije in ustanove, izvaja pa se preko treh sklopov - digitalno medsektorsko izobraževanje, poklicno izobraževanje in usposabljanje ter izobraževanje odraslih. Podpora športu je lahko le posredna, preko ene izmed 7 določenih prednostnih nalog. Tudi ta ukrep upravlja Izvajalska agencija EACEA.

Sprejeti proračun programa Erasmus+ za področje izobraževanja v obdobju 2021–2027 znaša 20,4 milijard EUR, za področje mladine pa 2,5 milijarde EUR (Council of the European Union, 2021d). Odvisno od posameznega ukrepa, so Erasmus+ projekti na področju mladine in izobraževanja večinoma decentralizirani in pod pristojnostjo nacionalnih agencij. V Slovenij je za področje mladine pristojna nacionalna agencija MOVIT, za področje izobraževanja pa nacionalna agencija CMEPIUS.

3.5.2 Pilotni projekti in pripravljalne aktivnosti

Kot omenjeno v poglavju 3.3.1 Pilotni projekti in pripravljalne aktivnosti na področju športa, so le-ti namenjeni testiranju izvedljivost novih političnih pobud in služijo kot priprava za sprejetje prihodnjih ukrepov – tudi na področju športa.

Vsebine in teme se letno usklajujejo; v obdobju 2021–2022 so bili na področju športa v obliki razpisa ponujeni naslednji pilotni projekti in pripravljalne aktivnosti, kjer so rezultati financiranja že znani:

- podpora raziskovalnim zmogljivosti za bolj učinkovit boj proti dopingu v Evropi (angl. Building investigative capacity to better fight doping in sport in Europe), z namenom razvoja ukrepov in aktivnosti, ki bodo imele konkretne rezultate za nacionalne anti-dopinške agencije v Evropi in boljše povezave ter prispevale k splošnem zmanjšanju uporabe prepovedanih sredstev v športu;

- programi športa za vse in infrastrukturne inovacije (angl. Grassroots sports programmes and infrastructure innovation), z namenom razvoja novih programov vadbe ali novih prijemov za spodbujanje udeležbe v športu med mladimi, ter podpora lažji športni infrastrukturi za doseg te ciljev;
- šport za ljudi in planet – nov pristop k trajnosti preko športa v Evropi (angl. Sport for People and Planet – a new approach on sustainability through sport in Europe), z namenom ozaveščanja in spodbujanja sprememb vedenja za omogočanje in pospešitev preobrazbe okolja.

V letu 2023 sta bila objavljena še razpisa na področju športa, ki pa sta trenutno še odprta (European Commission, 2023a):

- šport za ljudi in planet – nov pristop k trajnosti preko športa v Evropi (angl. Sport for People and Planet – a new approach on sustainability through sport in Europe), z namenom ozaveščanja in spodbujanja sprememb vedenja za omogočanje in pospešitev preobrazbe okolja;
- šport podpira – nujne športne akcije za mlade (angl. Sport Supports – emergency sport actions for youth), z namenom ustvarjanja nujnih športnih programov ob humanitarnih krizah in pomoči pri premagovanju travm, prilagajanju novim okoljem in ustvarjanju vezi s skupnostmi v gostiteljskih državah.

V letu 2021 je bilo sofinanciranih 17 pilotnih in pripravljanih projektov, v letu 2022 pa 13; v obdobju 2021–2022 skupaj 30 v skupni vrednosti 8,4 milijona EUR. Slovenske organizacije v tem obdobju še niso uspešno prijave nobenega projekta. Povprečni znesek nepovratnih sredstev posameznega projekta je znašal 280.749 EUR.

Financiranje pilotnih projektov in pripravljanih aktivnosti je centralizirano, in je za njih pristojna Izvajalska agencija EACEA.

3.5.3 Evropska solidarnostna enota

Program Evropske solidarnostne enote – ESE (angl. European solidarity corps – ESC), je naslednica ukrepa evropske prostovoljne službe (angl. European voluntary service – EVS). Splošni cilj programa je spodbujanje udejstvovanje mladih med 18 in 30 let in organizacij na področju prostovoljstva, kot načina za krepitev kohezije, solidarnosti, demokracije, evropske identitete in aktivnega državljanstva. Program Evropske solidarnostne enote spodbuja socialno vključevanje, strpnost, človekove pravice, vrednost razlik in raznolikosti vseh vrst ter zagotovitev enakega dostopa mladim. Šport je lahko uporabljen kot aktivnost, orodje in sredstvo za doseganje ciljev posameznih aktivnosti. Ukrep ima dodatne omejitve, sodelujoče organizacije morajo predhodno pridobiti Znak kakovosti. Program je v prejšnjem finančnem obdobju zajemal tudi ukrepa pripravništva in zaposlitev, ki pa v aktualnem obdobju nista več podprta. Razpis in Vodnik po Evropski solidarnostni enoti, ki sta vsakoletno objavljena, podrobneje opredelita zahteve vsakega izmed ukrepov programa.

Potencialne možnosti financiranja projektov so:

- sodelovanje mladih v solidarnostnih aktivnostih
 - projekti prostovoljstva;
 - skupinske prostovoljske aktivnosti na prednostnih področjih;
 - solidarnostni projekti.

Projekti prostovoljstva mladim ponujajo priložnosti za sodelovanje v solidarnostnih aktivnostih, ki prispevajo k vsakodnevnemu delu sodelujočih organizacij in povezanih skupnosti. Prostovoljstvo se lahko opravlja čezmejno ali znotraj iste države. Podprte so lahko individualne prostovoljne aktivnosti, ki trajajo med 2 in 12 mesecev, in pa skupinske prostovoljne aktivnosti skupin 10–40 oseb, ki trajajo od 2 tednov do 2 meseca.

Skupinske prostovoljske aktivnosti na prednostnih področjih so obsežnejši projekti, s katerimi se podpirajo prostovoljske aktivnosti mladih iz najmanj dveh različnih držav ob izvedbi krajših intervencij. Prednostne naloge so letno določene v razpisu in Vodniku po Evropski solidarnostni enoti.

Proračun programa v aktualnem 7-letnem obdobju 2021–2027 je 1 milijarda EUR (European Commission, 2021b). Omenjeni ukrepi Evropske solidarnostne enote so decentralizirani in so pod pristojnostjo nacionalnih agencij. V Slovenij je za to področje pristojna nacionalna agencija MOVIT.

3.5.4 Evropski sklad za regionalni razvoj

Evropski sklad za regionalni razvoj – ESRR (angl. European Regional Development Fund – ERDF) je eden glavnih finančnih instrumentov kohezijske politike EU. Z njegovo pomočjo naj bi bile razlike v stopnjah razvitosti evropskih regij zmanjšane, življenjski standard v regijah z najbolj omejenimi možnostmi pa izboljššan.

Sklad v obdobju 2021–2027 podpira naložbe, s katerimi naj bi bila Evropa konkurenčnejša in pametnejša, in sicer z inovacijami in podporo malim in srednjim podjetjem ter digitalizacijo in digitalno povezanostjo; bolj zelena, nizkoogljična in odporna; bolj povezana s povečanjem mobilnosti; bolj socialna, s podpiranjem zaposlovanja, izobraževanja, znanj in spretnosti, socialne vključenosti in enakega dostopa do zdravstvenega varstva ter s krepitvijo vloge kulture in trajnostnega turizma; bliže državljanom, s podpiranjem lokalnega razvoja in trajnostnega razvoja mest po vsej EU.

Šport je neposredno omenjen v uredbi o Evropskem skladu za regionalni razvoj in Kohezijskem skladu (Council of the European Union, 2021f) kot eden izmed namenov sklada: »Za spodbujanje socialne vključenosti in boj proti revščini, predvsem med marginaliziranimi skupnostmi, je treba izboljšati dostop, tudi prek infrastrukture, do socialnih, izobraževalnih, kulturnih in rekreacijskih storitev, vključno s športom, ob

upoštevanju posebnih potreb invalidov, otrok in starejših.« Športni projekti so lahko podprti, tudi investicijski; slovenski program kohezijske politike v obdobju 2021–2027 (European Commission, 2022č) sicer športa neposredno ni uvrstil kot prioriteto; a so npr. možna sofinanciranja rekonstrukcij športnih objektov preko drugih prioritet – npr. energetska učinkovita prenova stavb, povečanje deleža obnovljivih virov energije, itn.

Vodenje sklada je decentralizirano; v Sloveniji je od 2023 zanj pristojno Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj, prej pa Služba vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko. Proračun ESRR v obdobju 2021–2027 znaša 226 milijard EUR za celotno EU (European Commission, 2021b).

3.5.5 Kohezijski sklad

Kohezijski sklad (angl. Cohesion fund) zagotavlja podporo državam članicam, katerih bruto nacionalni dohodek na prebivalca je nižji od 90 % povprečja EU-27, da se okrepi ekonomska, socialna in teritorialna kohezija EU. Sklad podpira naložbe na področju okolja in vseevropskih omrežij na področju prometne infrastrukture.

Kot omenjeno v poglavju 3.5.4 Evropski sklad za regionalni razvoj, je šport neposredno omenjen v uredbi o Evropskem skladu za regionalni razvoj in Kohezijskem skladu. V obdobju 2021–2027 je do sredstev kohezijskega sklada upravičenih 15 držav članic, med njimi tudi Slovenija. Športni projekti so lahko podprti v kolikor so umeščeni v nacionalne načrte, ali pa se smiselno navezujejo nanje. Evropska komisija je z uvrstitvijo športa v te mehanizme, s prepoznavanjem komplementarnosti in poenostavitvijo (European Commission, 2018b) odprla vrata novim možnostim financiranja športa tudi prek kohezijskih skladov.

Sofinanciranje programov je v deljeni pristojnosti med Evropsko komisijo ter nacionalnimi organi v državah članicah. V Sloveniji je od 2023 za sklad pristojno Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj, prej pa Služba vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko. Evropska sredstva sklada v obdobju 2021–2027 znašajo 48 milijard EUR.

3.5.6 Evropsko teritorialno sodelovanje

Evropska unija spodbuja sodelovanje med regijami in državami, da bi pomagala njihovemu gospodarskemu in socialnemu razvoju ter se spoprijela z ovirami zaradi meja. Evropsko teritorialno sodelovanje – Interreg (angl. European Territorial Co-operation) je organizirano v okviru več sklopov: čezmejno (angl. Crossborder – Interreg A), nadnacionalno (angl. transnational – Interreg B), medregionalno (angl. Interregional – Interreg C) in sodelovanje najbolj oddaljenih regij (angl. Outermost regions' cooperation – Interreg D).

Program podpira mreženje in sodelovanje na področjih zdravja, okolja, raziskovanja, izobraževanja, transporta, trajnostne energije in drugih področjih, saj se preko 100 Interreg

čezmejnih sodelovalnih programov podpirajo glavne prioritete EU, ter specifični programa Interreg: boljše upravljanje, sodelovanje in varnejša Evropa. Prek programa želi EU spodbuditi več sinergij med programi financiranja in drugimi platformami za sodelovanje. Šport je lahko vsebina sodelovanja, ob upoštevanju prioritet partnerskih mrež.

Proračun Interreg sodelovanj v obdobju 2021–2027 znaša 10 milijard EUR, financiran pa je iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

3.5.7 Evropski socialni sklad Plus

Evropski socialni sklad Plus – ESS+ (angl. European Social Fund Plus – ESF+) je glavni instrument EU za vlaganje v ljudi. Sklad prispeva k politikam EU na področju zaposlovanja, socialnih zadev, izobraževanja ter znanj in spretnosti, vključno s strukturnimi reformami na teh področjih.

Gre za štiri instrumente financiranja, ki so bili v programskem obdobju 2014–2020 ločeni: Evropski socialni sklad (ESS), Sklad za evropsko pomoč najbolj ogroženim (FEAD), pobudo za zaposlovanje mladih (YEI) ter Program Evropske unije za zaposlovanje in socialne inovacije (EaSI). Preko sklada želi EU obravnavati problematiko naslednjih glavnih področij: socialna neenakost in revščina; brezposelnost mladih; revščina otrok; zmogljivost socialnih partnerjev in civilne družbe.

Šport je neposredno omenjen tudi v uredi o vzpostavitvi Evropskega socialnega sklada plus (Council of the European Union, 2021e): »Podpora iz ESS+ bi se morala uporabljati za spodbujanje enakega dostopa za vse, zlasti za prikrajšane skupine, do kakovostnega, nesegregiranega in vključujočega izobraževanja in usposabljanja, in sicer od predšolske vzgoje in varstva, pri čemer se posebna pozornost nameni otrokom, ki prihajajo iz prikrajšanih socialno-ekonomskih okolij, prek splošnega in poklicnega izobraževanja in usposabljanja, zlasti vajeništev, do terciarne ravni ter izobraževanja in učenja odraslih, vključno s športnimi in kulturnimi dejavnostmi.« V kolikor so projekti v športu neposredno povezani s prednostnimi cilji ESS+, se lahko prijavijo na sofinanciranje iz tega programa.

Celoten proračun Evropskega socialnega sklada Plus za obdobje 2021–2027 je 99,3 milijarde EUR (European Commission, 2021b). Del upravljanja sklada je centraliziran in ga izvaja Generalni direktorat za zaposlovanje, socialne zadeve in vključevanje; del pa decentraliziran in ga od letos v Sloveniji izvaja Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj, prej pa Služba vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko.

3.5.8 Program EU za zdravje

Program EU za zdravje (angl. EU4Health Programme – EU4Health) je bil sprejet kot odziv na pandemijo COVID-19 in za okrepitev pripravljenosti na krize v EU. Program želi

prispevati k reševanju dolgoročnih zdravstvenih izzivov z ukrepi za močnejše, odpornejše in dostopnejše zdravstvene sisteme.

Uredba o vzpostavitvi programa za ukrepe Unije na področju zdravja (Council of the European Union, 2021b) navaja da bi program »moral delovati v sinergiji in na način, ki dopolnjuje druge politike, programe in sklade Unije,« torej je področje športa lahko aplikativno tudi v tem programu, eksplicitno pa je omenjen tudi pomen redne telesne dejavnosti. Vezano na šport, so lahko sofinancirani predvsem projekti izobraževanja in telesne vadbe kot preventivnih ukrepov na področju zdravja.

Evropski proračun za obdobje 2021–2027 programu EU4Health namenja 2,4 milijarde EUR (European Commission, 2021b). Program je centraliziran; izvaja ga Evropska izvajalska agencija za zdravje in digitalno tehnologijo (angl. European Health and Digital Executive Agency – HADEA).

3.5.9 Mehanizem za okrevanje in odpornost

Mehanizem za okrevanje in odpornost (angl. Recovery and Resilience Facility – RRF) je začasni instrument in osrednji del načrta NextGenerationEU, s pomočjo katerega načrtuje EU da bo po sedanji krizi močnejša in odpornejša, mehanizem pa je tudi ključen za izvajanje načrta REPowerEU kot odziv na socialno-ekonomske težave in motnje na svetovnem energetske trgu, ki jih je povzročila vojna v Ukrajini.

Do sredstev so upravičene države članice EU. Šport v uredbi o vzpostavitvi mehanizma za okrevanje in odpornost eksplicitno ni omenjen (Council of the European Union, 2021a). Hellmund (2021) ocenjuje, da je polovica nacionalnih načrtov mehanizma za okrevanje in odpornost sicer prepoznala dodano vrednost športa in ga umestila v njihove načrte, običajno v sklopu energijske prenove športnih objektov. Italijanski načrt je zagotovil sredstva za sofinanciranje investicij v športne infrastrukture in objekte, podobno tudi španski, ki je sredstva namenil tudi za sofinanciranje promocije kulture, mentalnega in fizičnega zdravja, vključno s športom.

Evropski proračun v obdobju 2021–2027 Mehanizmu za okrevanje in odpornost namenja 864 milijard EUR (European Commission, 2021b). Upravljanje mehanizma je centralizirano, sredstva pa lahko črpajo države članice.

3.5.10 Program za okolje in podnebne ukrepe

Program za okolje in podnebne ukrepe (angl. Environment and Climate Action – LIFE) je instrument EU za financiranje okoljskih in podnebnih ukrepov za okolju prijaznejšo Evropo. Program LIFE je razdeljen na dva sklopa: okolje in podnebni ukrepi. Okoljski sklop ima dva podprograma: Narava in biotska raznovrstnost; ter krožno gospodarstvo in kakovost

življenja. Sklop za podnebne ukrepe ima tudi dva podprograma: blaženje podnebnih sprememb in prilagajanje nanje ter prehod na čisto energijo.

Športni projekti neposredno ne morejo biti financirani iz programa; je pa vključevanje športa in telesne dejavnosti lahko aplicirano na področje okolja, prireditev, infrastrukture, opreme in oblačil. Smiselna so medsektorska partnerstva med nevladnimi organizacijami, izobraževalnimi in raziskovalnimi institucijami, podjetji in javnimi organi.

Program je centraliziran in ga upravlja Evropska izvajalska agencija za podnebje, infrastrukturo in okolje (angl. European Climate, Infrastructure and Environment Executive Agency – CINEA). Skupen proračun za obdobje 2021–2027 znaša 5,4 milijard EUR (European Commission, 2021b).

3.5.11 Program Državljeni, enakost, pravice in vrednote

Program Državljeni, enakost, pravice in vrednote (angl. Citizens, Equality, Rights and Values – CERV) je namenjen zaščiti in spodbujanju pravic in vrednot, kot so določene v Pogodbah EU in Listini EU o temeljnih pravicah, zlasti s podpiranjem organizacij civilne družbe, ki delujejo na lokalni, regionalni, nacionalni in mednarodni ravni. Program Državljeni, enakost, pravice in vrednote se je začel izvajati leta 2021, z združitvijo programov Evropa za državljane (angl. Europe for Citizens – EFC), Pravice, enakost in državljani (angl. Rights, Equality and Citizenship Programme – REC) in Daphne. Ustanovljen je bil skupaj s programom za pravosodje za obdobje 2021–2027 v okviru Sklada za pravosodje, pravice in vrednote (Council of the European Union, 2021č).

Program CERV ima štiri stebre:

- enakost, pravice in enakost spolov – spodbujanje pravic, nediskriminacije, enakosti (vključno z enakostjo spolov) ter spodbujanje vključevanja načela enakosti spolov in nediskriminacije;
- sodelovanje in udeležba državljanov – spodbujanje sodelovanja in udeležbe državljanov v demokratičnem življenju Unije, izmenjave med državljani različnih držav članic ter ozaveščanje o skupni evropski zgodovini;
- Daphne – boj proti nasilju, vključno z nasiljem na podlagi spola in nasiljem nad otroki;
- vrednote Unije – varovanje in spodbujanje vrednot Unije.

Prioritete delovnega programa 2021–2022 (European Commission, 2021a) in 2023–2024 (European Commission, 2022b) neposredno omenjajo tudi šport. Na razpise se lahko prijavi širok spekter organizacij, med drugimi nevladne organizacije, izobraževalne in raziskovalne institucije, podjetja, javnimi organi.

Program je centraliziran in glede na teme nad njim bdijo tri entitete - Generalni direktorat za pravosodje in potrošnike (angl. Directorate General for Justice and Consumers – DG JUST); Generalni direktorat za zaposlovanje, socialne zadeve in vključevanje (angl. Directorate General for Employment, Social Affairs and Inclusion – DG EMPL); in Izvajalska agencija EU za izobraževanje in kulturo (angl. European Education and Culture Executive Agency – EACEA). V državah članicah so vzpostavljene tudi CERV kontaktne točke; v Sloveniji zanjo skrbi Kulturno izobraževalno društvo PiNA. Evropski proračunski znesek za obdobje 2021–2027 je 94 milijonov EUR (European Commission, 2021b).

3.5.12 Obzorje Evropa

Obzorje Evropa (angl. Horizon Europe) je program EU za raziskave in inovacije za obdobje 2021–2027, z glavnimi cilji okrepiti znanstvene in tehnološke temelje EU ter evropski raziskovalni prostor (ERP); povečati inovacijske zmogljivosti, konkurenčnosti in delovnih mest v Evropi; ter uresničiti prednostne naloge državljanov ter ohraniti evropski socialno-ekonomski model in vrednot.

Program je nadaljevanje in nadgradnja programa Obzorje 2020 (angl. Horizon 2020), in vsebinsko pokriva področja znanosti in tehnologije, družbe in gospodarstva. Struktura programa sloni na treh srebrnih - odlična znanost; svetovni izzivi in evropska industrijska konkurenčnost; ter inovativna Evropa. V sklopu 2. stebra se nahaja 6 tematskih grozdov: zdravje; kultura, ustvarjalnost in vključujoča družba; civilna varnost za družbo; digitalne tehnologije, industrija in vesolje; podnebje, energija in mobilnost; ter hrana, biogospodarstvo, naravni viri, kmetijstvo in okolje.

Šport neposredno ni omenjen v uredbi o vzpostavitvi programa (Council of the European Union, 2021c), a program omogoča in spodbuja sinergije z drugimi EU programi, tako da so prek strokovnih raziskovalno-razvojnih projektov možne posredne navezave tudi na področje športa. Še posebej so lahko smiselne na področjih grozdov zdravje; kultura, ustvarjalnost in vključujoča družba; ter civilna varnost za družbo.

Program je centraliziran; upravljanje pa je odvisno od specifičnega področja. Na nacionalni ravni so bile vzpostavljene tudi nacionalne kontaktne točke. V Sloveniji jih koordinira Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije. Skupni evropski proračun programa je za obdobje 2021–2027 86,1 milijarde EUR (European Commission, 2021b).

3.5.13 Sklad za azil, migracije in vključevanje

Sklad za azil, migracije in vključevanje (angl. Asylum, Migration and Integration Fund – AMIF) je bil ustanovljen s splošnim ciljem dodatno okrepiti nacionalne zmogljivosti in izboljšati postopke za upravljanje migracij ter okrepiti solidarnost in delitev odgovornosti med državami članicami, zlasti z nujno pomočjo in mehanizmom za premestitev.

Štirje specifični cilji sklada so krepitev in razvoj vseh vidikov skupnega evropskega azilnega sistema, vključno z njegovo zunanjo razsežnostjo; podpirati zakonite migracije v države članice, vključno s prispevanjem k vključevanju državljanov tretjih držav; prispevati k boju proti nedovoljenim migracijam ter zagotavljati učinkovitost vračanja in ponovnega sprejema v tretjih državah; in okrepiti solidarnost in delitev odgovornosti med državami članicami, zlasti do tistih, ki so jih migracijski in azilni izzivi najbolj prizadeli.

Program sicer prvotno ni namenjen športnim vsebinam, a se lahko prek njih naslavlja druga prioriteta področja, med drugimi integracijske pristope, enakost v dostopnosti, raznolikost, zaščita otrok, idr.

Sklad je upravljan centralizirano glede na vsebino, preko različnih direktoratskih in agencijskih: Generalni direktorat za migracije in notranje zadeve (angl. Directorate General Migration and Home Affairs – DG HOME), Generalni direktorat za regionalno in mestno politiko (angl. Directorate General Regional and Urban Policy – DG REGIO), Generalni direktorat za zaposlovanje, socialne zadeve in vključevanje (angl. Directorate General Employment, Social Affairs and Inclusion – DG EMPL), Generalni direktorat za kmetijstvo in razvoj podeželja (angl. Directorate General Agriculture and Rural Development – DG AGRI), Agencija Evropske unije za azil (angl. European Union Agency for Asylum – EUAA), Evropska agencija za mejno in obalno stražo (angl. European Border and Coast Guard Agency – Frontex), Agencija Evropske unije za temeljne pravice (angl. European Union Agency for Fundamental Rights – FRA); kot tudi delno decentralizirano preko držav članic. Evropski proračun programa za obdobje 2021–2027 znaša 9,9 milijard EUR (European Commission, 2021b).

3.5.14 Posebne evropske iniciative

Evropska komisija večkrat vzpostavi dodatne projekte in iniciative, ki niso namenjene financiranju ali potencialnem financiranju športa, so pa z njim vsaj posredno tudi povezane.

Evropski teden športa (angl. European Week of Sport) je pobuda Evropske komisije, ki preko kampanje #BeActive ozavešča o pomenu aktivnega življenjskega sloga in se tako neposredno odziva na medsebojno povezane izzive naraščanja stopnje telesne nedejavnosti in prekomerne telesne teže/debelosti med Evropejci. Sam teden je organiziran vsakoletno med 23. in 30. septembrom po celotni Evropi. Izvedba je v veliki meri decentralizirana in se izvaja v tesnem sodelovanju z nacionalnimi usklajevalnimi organi (NCB) in evropskimi partnerji. Lokalni partnerji se lahko obrnejo na nacionalne usklajevalne organe za možnost sodelovanja in sofinanciranja; v Sloveniji je to Olimpijski komite Slovenije – Združenje športnih zvez.

#BeActive nagrade so povezane s kampanjo in evropskim tednom, ustvarjene so bile za priznanje in podporo projektom in posameznikom, ki na lokalni ali širši ravni spodbujajo šport in telesno dejavnost. Nagrade se podeljujejo v štirih kategorijah: izobraževanje,

delovno mesto, lokalni heroj in medgeneracijsko. Nagrade so tudi finančne narave; zmagovalci vsake kategorije prejmejo 10.000 EUR, ostali finalisti pa po 2.500 EUR vsak.

#BeInclusive nagrade spodbujajo, promovirajo in prepoznavajo predvsem primere dobrih praks socialne vključenosti. Nagrade se podeljujejo v treh kategorijah: podiranje ovir, enakopravnost med spoloma in šport za mir. Tudi te nagrade imajo finančno podporo, enakovredno nagradam #BeActive; torej 10.000 EUR za zmagovalce vsake kategorije, in po 2.500 EUR za ostale finaliste.

3.6 Ocena dosedanjih neposrednih priložnosti financiranja športa

Preko različnih organov EU je vloženo veliko navora tudi v promocijo športa, rekreacije in širše zdravega načina življenja. Evropska komisija aktivnosti in neposrednih možnosti financiranja na področju športa objavlja preko portala Sport (European Commission, brez datuma e). Kompleksnost EU ureditev, pristojnosti in možnosti financiranja na področju športa skuša državljanom približati tudi Evropski parlament preko svojih aktivnosti, informativnih publikacij, npr. t.i. Fact sheets (European Parliament, 2020), kot tudi preko svojega dela in sprejemom resolucij (European Parliament, 2017). To financiranje je zelo pomembno, saj je bilo po ocenah pred uvedbo možnosti financiranja športa na EU ravni iz državnih sredstev na nacionalnih ravneh v EU športu namenjeno manj kot 5 % sredstev, skupaj iz javnih sredstev pa okoli 30 % (povzeto po Mauko, 2008).

Tescasiu (2014) je na primeru študije ocenila, da se je prek programa Erasmus+ okrepila vloga izobraževanja in mladine; program Erasmus+ je podobno pozitivno ocenila tudi Cacchione (2015). S strukturirano umestitvijo športa v program Erasmus+ so bila pričakovanja velika, kar so napovedovali tako tuji strokovnjaki, npr. Janssens in drugi (2004), kot tudi domači strokovnjaki, npr. Kranjc Kušlan in Hosta (2005). Muhič (2008) in Keber (2016) sta za finančno obdobje pred 2014 ugotovila, da je Slovenija sicer začela črpati sredstva iz kohezijskih sredstev za sofinanciranje izgradnje športne in rekreacijske infrastrukture, a da bi bila pri tem lahko bolj uspešna.

Po uveljavitvi športa v program Erasmus+ so to predstavniki Evropske komisije navajali kot velik uspeh. Vodja oddelka za šport Yves Le Lostecque je ob tem v intervjujih (Payne, 2013; Jappert in Landa, 2014) uspeh ilustriral tako iz finančne plati, s povečanjem namenskih sredstev za financiranje športa iz 6 milijonov EUR na 33 milijonov EUR letno, kot tudi iz vsebinske plati, z odprtjem novih ukrepov v sklopu programa Erasmus+ in višje dodane vrednosti iniciativ kot je Evropski teden športa. Evropski komisar Tibor Navracsics, pristojen za šport v obdobju 2014–2019, je v intervjuju ob nastopu mandata (Sport & Citizenship, 2014) izrazil zadovoljstvo da njegovo področje pokriva področja izobraževanja, kulture, mladine in športa, ki jih združuje močna povezava gradnje skupnosti; in izpostavil pomen EU delovnih načrtov za šport in možnosti stabilnega financiranja športa preko programa Erasmus+. V prispevku, ki je sledil štiri leta kasneje (Navracsics, 2018), je komisar zapisal da kljub temu da šport ni rešitev za težave v družbi, pa predstavlja pomembni

prispevek pri njihovem naslavljanju. V zapisu je ocenil program Erasmus+ kot uspešen, in napovedal širšo vlogo športa. Še posebej je izpostavil izzive športne neaktivnosti, ter pomembne vloge športa tudi v vlogi mednarodnih odnosov; istočasno pa napovedal predlog podvojitve sredstev na področju športa v obdobju 2021–2027 in razširitev prednostnih področij financiranja. Evropska komisarka Mariya Gabriel, pristojna za šport od 2019 do letošnjega odstopa, je lani ob 35. obletnici programa Erasmus+, le-tega označila kot zgodbo o uspehu, omenila pomembno razširitev v letu 2014 z vključevanjem športa, in napovedala mobilnost osebja na področju športa v letu 2023, povzeto po izjavi za javnost *Celebrating 35 years of the Erasmus programme* (European Commission, 2022a).

Ob pisanju magistrske naloge sem se v letu 2021 obrnil tudi na Evropsko komisijo, Izvajalsko agencijo EACEA in nacionalno agencijo CMEPIUS za njihovo oceno programa Erasmus+ na področju športa za obdobja do 2020, in napovedi za obdobje 2021–2027. Kot prikazano v tabeli 5, so se na prošnjo za intervju odzvali vodja oddelka za šport na Evropski komisiji Florencia Van Houdt, prejšnji vodja oddelka za šport Yves Le Lostecque, ki je sedaj odgovoren za ukrepe Erasmus Mundus in šport pri Izvajalski agenciji EACEA, ter Tina Kenk, odgovorna za ukrepe Erasmus+ šport na nacionalni agenciji CMEPIUS.

Tabela 5: Pregled opravljenih intervjujev

Št.	Ime in priimek	Organizacija	Funkcija	Stik in način izvedbe intervjuja	Datum intervjuja
1	Yves Le Lostecque	EACEA - Izvajalska agencija EU za izobraževanje in kulturo	vodja oddelka za Erasmus Mundus in šport	osebno in online, preko Microsoft Teams	5. maj 2021
2	Florencia Van Houdt	Evropska komisija, Generalni direktorat za izobraževanje, mladino, šport in kulturo	vodja oddelka za šport	osebno in preko elektronske pošte	7. maj 2021
3	Tina Kenk	Nacionalna agencija CMEPIUS - Center Republike Slovenije za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja	svetovalka za področje dogodkov in Erasmus+ šport	telefonsko in preko elektronske pošte	7. maj 2021

Vir: lastno delo.

Van Houdt in Le Lostecque sta v intervjujih izpostavila uspeh ukrepov na področju športa znotraj programa Erasmus+, njegovo veliko uspešnost in pomembnost evropskih politik pri tem. Van Houdt je kot enega najpomembnejših dosežkov za obdobje 2014–2020 omenila uvrstitev športa v program Erasmus+ in financiranje preko 1100 športnih projektov v tem obdobju preko tega mehanizma. Le Lostecque je pri podpori projektov izpostavil tudi boljše pripravljenost nekaterih držav in organizacij, kar se odraža v večjem številu podprtih projektov iz teh držav in organizacij. Pozdravil je tudi proces poenostavitve administrativnih postopkov tako za prijavitelje, kot tudi za izvajalsko agencijo. Oba pa sta z navdušenjem napovedala bistveno povečanje sredstev za obdobje 2021–2027, in uskladitev ukrepov mobilnosti tudi na področju športa.

Kenk je izpostavila vlogo nacionalnih agencij v obdobju 2014–2020 predvsem kot nudenje informacij o programu Erasmus+ in ukrepov na področju športa, v sodelovanju z nacionalnim ministrstvom, pristojnim za šport ter nacionalnim olimpijskim komitejem. Pozdravila je nove ukrepe mobilnosti na področju športa, in izpostavila dodatne prednosti, ki jih decentralizacija teh ukrepov prinaša. Med drugim je omenila, da se vse s programom povezane aktivnosti - promocija, razpis, svetovanje, izbor, in nadzor projektov izvaja v Sloveniji, in v slovenskem jeziku, kar še bolj približa dostopnost slovenskim organizacijam.

Analiza podatkov za obdobja financiranih podatkov pripravljanih aktivnosti v obdobju 2009–2013, programa Erasmus+ in drugih programov neposrednega financiranja športa v obdobju 2014–2020 ter delni podatki za obdobje po 2021 kažejo, da so slovenske organizacije med programskimi državami uspešne, in da se večja število podprtih projektov slovenskih organizacij; le-te pa so tudi uspešne kot partnerske organizacije. Podatki sicer tudi kažejo na velike razlike uspešnosti organizacij iz nekaterih držav, kot tudi posameznih organizacij.

Tabela 6: Pregled podprtih projektov na področju športa v obdobju 2009–2022

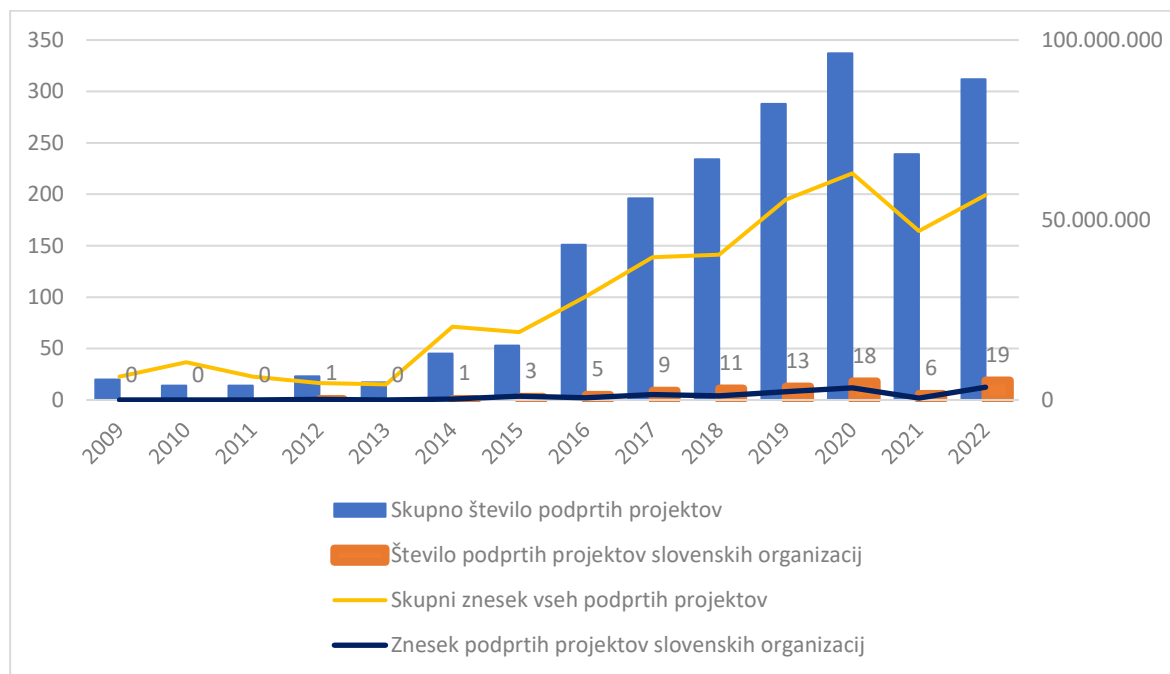
Leto	Skupno število podprtih projektov	Število podprtih projektov slovenskih organizacij	Skupni znesek vseh podprtih projektov	Znesek podprtih projektov slovenskih organizacij
2009	20	0	6.490.233	0
2010	14	0	10.499.896	0
2011	14	0	6.500.313	0
2012	23	1	4.688.372	157.000
2013	17	0	4.320.274	0
2014	45	1	20.376.466	239.223
2015	53	3	18.848.022	1.079.459
2016	151	5	28.707.684	592.683
2017	196	9	39.688.800	1.505.599
2018	234	11	40.359.059	1.173.894
2019	288	13	55.660.959	2.332.700
2020	337	18	62.954.157	3.339.964
2021	239	6	46.940.438	550.000
2022	312	19	56.863.091	3.550.000
Skupaj	1.943	26	402.897.762	14.520.522

Vir: European Commission (2015); European Commission (2020c); European Commission (brez datuma b) in lastno delo (2023).

V tabeli 6 je prikazan pregled podprtih projektov na področju športa v finančnih perspektivah EU 2007–2013, 2014–2020 in delno 2021–2027, razdeljeno po posameznih letih. Slovenija

in slovenske organizacije imajo tako še veliko prostora za večjo in bolj učinkovito črpanje teh sredstev, kot prikazano tudi v sliki 13.

Slika 13: Pregled financiranja projektov na področju športa v obdobju 2009–2022

Vir: European Commission (2015), European Commission (2020c), European Commission (brez datuma b) in lastno delo (2023).

Pri pregledu programov in možnih ukrepov financiranja športnih projektov iz nepovratnih evropskih sredstev so najbolj primerni in dostopni tisti, kjer je šport neposredno naslovljen. Obstaja pa tudi več drugih programov in ukrepov, kjer je možno financiranje projektov v katerih je šport naslovljen posredno in uporabljen kot orodje za doseg drugih ciljev. V tabeli 7 je prikazan pregled programov financiranja športnih projektov v obdobju 2021–2027, katerim vrstam organizacij so te priložnosti omogočene, in kakšni so morebitni izzivi.

Tabela 7: Pregled programov financiranja športnih projektov v obdobju 2021–2027

Program / Področje	Erasmus+ šport	Erasmus+ izobraževanje in usposabljanje	Erasmus+ mladina	Pripravljalne aktivnosti in pilotni projekti (PPPA)	Evropska solidarnostna enota (ESC)	Evropski sklad za regionalni razvoj (ERDF)	Kohezijski sklad	Evropsko teritorialno sodelovanje
Ukrepi / Namen	KU 1: mobilnost osebja KU 2: sodelovalna partnerstva; manjša partnerstva; krepitev zmogljivosti; neprofitne športne prireditve	KU 1: mobilnost učečih; mobilnost osebja KU 2: sodelovalna partnerstva; manjša partnerstva; krepitev zmogljivosti	KU 1: mobilnost mladih; mobilnost osebja; aktivnosti udejstvovanja mladih KU 2: sodelovalna partnerstva; manjša partnerstva; krepitev zmogljivosti	tematske pripravljalne aktivnosti; pilotni projekti (letno usklajevanje in razpisi)	projekti prostovoljstva; skupinske prostovoljske aktivnosti; solidarnostni projekti	prioritetni nacionalni načrti	prioritetni nacionalni načrti	mreženje in sodelovanje na tematskih področjih
Naslavljanje športa	neposredno	posredno	posredno	neposredno	posredno	posredno	posredno ali neposredno	posredno
Proračun 2021–2027	476 mio EUR	20,4 mrd EUR	2,5 mrd EUR	NP	1 mrd EUR	226 mrd EUR	48 mrd EUR	10 mrd EUR
Upravljanje	centralizirano in decentralizirano	decentralizirano	decentralizirano	centralizirano	decentralizirano	decentralizirano	centralizirano in decentralizirano	centralizirano in decentralizirano
Priložnosti	za širok spekter organizacij	predvsem za izobraževalne ustanove	organizacije, ki delajo z mladimi in za mlade	za širok spekter organizacij	za širok spekter organizacij	predvsem za lastnike športnih objektov	predvsem za državno in lokalno skupnost	predvsem za lokalno skupnost
Izzivi	navezava na prednostne naloge	povezava s športnimi organizacijami	v Sloveniji velika konkurenca za sredstva	potrebno sofinanciranje; majhna možnost	pridobitev Znaka kakovosti	v Sloveniji šport ni neposredno del prioriteta	kompleksno in omejeno črpanje	potrebne navezave na partn. mreže

se nadaljuje

Tabela 8: Pregled programov financiranja športnih projektov v obdobju 2021–2027 (nad.)

Program / Področje	Evropski socialni sklad Plus (ESF+)	Program EU za zdravje (EU4Health)	Mehanizem za okrevanje in odpornost (RRF)	Program za okolje in podnebne ukrepe (LIFE)	Program Državljeni, enakost, pravice in vrednote (CERV)	Obzorje Evropa (Horizon Europe)	Sklad za azil, migracije in vključevanje (AMIF)	Posebne evropske iniciative
Ukrepi / Namen	evropski socialni sklad; sklad za evropsko pomoč najbolj ogroženim; pobuda za zaposlovanje mladih; program EU za zaposlovanje in socialne inovacije	odziv na pandemijo COVID-19; okrepitev pripravljenosti na krize v EU	odziv na socialno-ekonomske težave; odziv na motnje na svetovnem energetske trgu, ki jih je povzročila vojna v Ukrajini	financiranje okoljskih in podnebnih ukrepov za okolju prijaznejšo Evropo	enakost, pravice in enakost spolov; spodbujanje, sodelovanje in udeležba državljanov; Daphne – boj proti nasilju; vrednote Unije	odlična znanost; svetovni izzivi in evropska industrijska konkurenčnost; inovativna Evropa	krepitev nacionalne zmogljivosti; izboljšanje postopkov za upravljanje migracij; krepitev solidarnosti in delitev odgovornosti med članicami	Evropski teden športa; #BeActive nagrade; #BeInclusive nagrade
Naslavljanje športa	posredno ali neposredno	posredno ali neposredno	posredno	posredno	posredno ali neposredno	posredno	posredno	neposredno
Proračun 2021–2027	99,3 mrd EUR	2,4 mrd EUR	864 mrd EUR	5,4 mrd EUR	94 mio EUR	86,1 mrd EUR	9,9 mrd EUR	NP
Upravljanje	centralizirano in decentralizirano	centralizirano	centralizirano	centralizirano	centralizirano in decentralizirano	centralizirano	centralizirano	centralizirano
Priložnosti	za širok spekter organizacij; tema socialna vključenost	za širok spekter organizacij; tema preventiva	za državo Slovenijo	za širok spekter organizacij	za širok spekter organizacij	predvsem za izobraževalne in raziskovalne ustanove	za širok spekter organizacij	za širok spekter organizacij
Izzivi	navezava na prednostne naloge	navezava na prednostne naloge in druge programe	v Sloveniji šport ni neposredno del prioritete	majhna možnost financiranja; potrebno sofinanciranje	navezava na prednostne naloge	navezava na prednostne naloge	navezava na prednostne naloge in druge programe	majhna možnost financiranja

Vir: Hellmund (2021), European Commission (2020c), European Commission (2021b), European Commission (brez datuma c) in lastno delo.

4 PRAKTIČNI PRIMERI FINANCIRANIH PROJEKTOV V SLOVENIJI

V nalogi želim ilustrativno predstaviti nekaj primerov športnih projektov slovenskih prijaviteljev, ki so bili financirani iz različnih EU programov v obdobju 2014–2020, kjer je bilo športno področje posebej navedeno. Za vsak tip financiranja sem predstavil po en primer projekta, in za njih skušal podati primerljive parametre, kot prikazano v tabeli 8.

Tabela 9: Pregled predstavljenih primerov financiranih projektov v obdobju 2014–2020

Program in ukrep	Erasmus+ šport partnersko sodelovanje	Erasmus+ šport majhno partnersko sodelovanje	Erasmus+ šport neprofitne evropske športne prireditve	Pilotni projekti na področju športa	Pripravljalne aktivnosti na področju športa
Naziv projekta v angl.	Athletes Friendly Education (AFE)	Swim to Live	Bet on Health	Sport Unites	Supporting Mobility and Good Practice Exchange in University Sport (UNISPORT)
Prijavitelj	Olimpijski komite Slovenije – Združenje športnih zvez	Športno društvo Riba	Občina Brežice	Inštitut za afriške študije	EUSA Institut
Trajanje projekta	01.01.2019–31.12.2021 (36 mesecev)	01.01.2017–31.12.2017 (12 mesecev)	01.01.2019–31.12.2020 (24 mesecev)	01.01.2019–31.12.2019 (12 mesecev)	01.01.2019–31.12.2021 (36 mesecev)
Višina EU sredstev	179.703 EUR	44.056 EUR	500.000 EUR	59.928 EUR	188.480 EUR

Vir: European Commission (brez datuma b) in lastno delo.

4.1 Primer projekta partnerskega sodelovanja

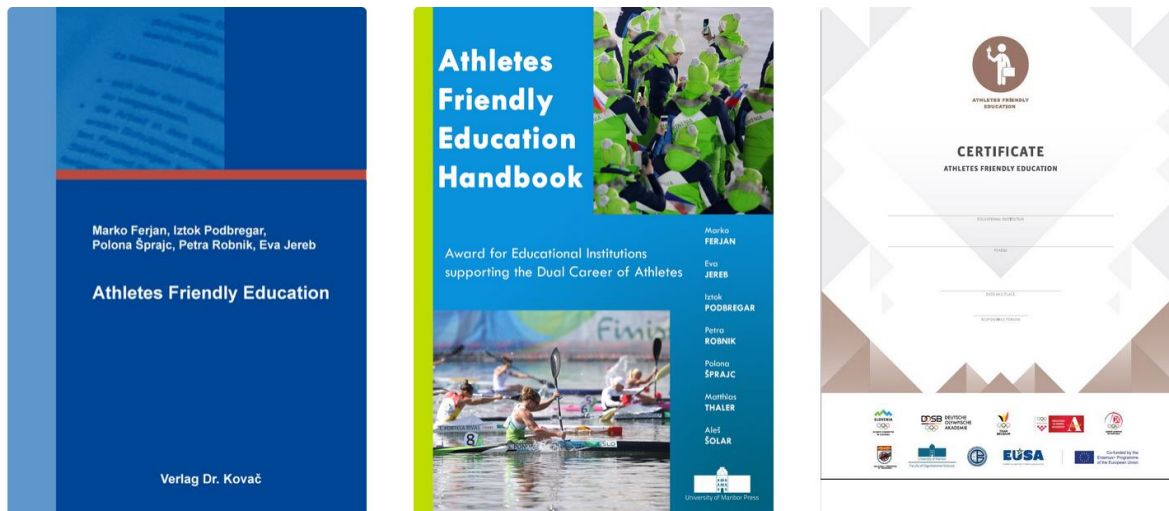
Projekt Športnikom prijazno izobraževanje (angl. Athletes Friendly Education – AFE) je bil osredotočen na promocijo dvojne karier športnikov in podpora inovativnim izobraževalnim pristopom ter dobremu upravljanju v športu, z glavnim ciljem razvoja sistema za podporo dvojnih karier športnikov in certificiranja ustanov na področju izobraževanja športnikov.

Med glavnimi rezultati in aktivnosti projekta sta strokovna publikacija in priročnik, ki zajemata podrobnosti o tem, kako vzpostaviti sistem in spodbujati dvojne kariere športnikov; ter izvedena konferenca na tematiko podpiranja dvojne kariere v izobraževanju. Slika 14 predstavlja publikacije, razvite in izdane v sklopu projekta.

Projekt je vodil Olimpijski komite Slovenije – Združenje športnih zvez (OKS), ostale partnerske organizacije pa so bile: Olimpijska odbora iz Portugalske in Belgije, Olimpijski akademiji iz Nemčije in Hrvaške, Makedonska odbojgarska zveza, EUSA institut in Univerza v Mariboru iz Slovenije ter Fakulteta za pomorstvo iz Reke na Hrvaškem.

Projekt je trajal med 01.01.2019 in 31.12.2021 (36 mesecev), EU financiranje pa je znašalo 179.703 EUR.

Slika 14: Primer rezultatov projekta Športnikom prijazno izobraževanje

Vir: Olimpijski komite Slovenije – Združenje športnih zvez (brez datuma).

4.2 Primer projekta majhnega partnerskega sodelovanja

Projekt Plavam za življenje (angl. Swim to Live) je preko plavalnih tečajev in tekmovanj ciljalo na povečanje stopnje udejstvovanja v športu različnih ciljnih skupin, s poudarkom na socialni vključenosti, razvojem prostovoljnih aktivnosti v športu, ter mednarodnim deljenjem izkušenj in dobrih praks.

Med glavnimi aktivnostmi in rezultati projekta je bil sklop izobraževanj in licenciranj plavalnih trenerjev, izvedba plavalnih tečajev in tekem. Izdelan je bil tudi priročnik, namenjen plavalnim organizacijam in trenerjem, s ciljem boljšega usposabljanja in vključevanja oseb z invalidnostmi in posebnimi potrebami. Slika 15 prikazuje skupino trenerjev in oseb z invalidnostjo, ki so se udeležili aktivnosti projekta. Po uspehu projekta je bilo v naslednjih letih izvedenih še več podobnih projektov z istim sloganom.

Projekt je vodilo Športno društvo Riba. Partnerstvo je v prvem projektu zajemalo še športni društvi iz Portugalske in Romunije, ter nevladno organizacijo s področja vključevanja mladih z invalidnostmi in manj priložnosti iz Romunije.

Projekt je trajal med 01.01.2017 in 31.12.2017 (12 mesecev), EU financiranje pa je znašalo 44.056 EUR.

Slika 15: Primer rezultatov projekta Plavam za življenje

Vir: Športno društvo Riba (brez datuma).

4.3 Primer projekta neprofitne evropske športne prireditve

Projekt Stavi na zdrave (angl. Bet on Health – BOH) je ciljalo na povečanje stopnje udeležbov mladih iz lokalnega okolja v športu in razvijanje motivacijskega modela za udeležbo v športno-rekreativnih aktivnostih.

Med glavnimi aktivnostmi in rezultati projekta je bil sklop izobraževanj, usposabljanje ekipe mladih ambasadorjev projekta in izvedba športno-rekreativnih vsebin za ciljno populacijo. Izdelani so bili tudi promocijski materiali za podporo projektu ter naslavljanje mladih za vključevanje v športno-rekreativne aktivnosti. Slika 16 prikazuje demonstracijsko igro mladih ambasadorjev projekta v rokometu na mivki.

Projekt je vodila Občina Brežice. Uradno partnerstvo drugih organizacij ni bilo potrebno, so pa pri izvedbi projekta sodelovali s 4 lokalnimi športnimi društvi, izobraževalno institucijo,

svetovno organizacijo, medijsko hišo in javnim zavodom; poleg športa tudi s področja podjetništva, turizma in mladine.

Projekt je trajal med 01.11.2019 in 31.12.2020 (14 mesecev), EU financiranje pa je znašalo 500.000 EUR.

Slika 16: Primer rezultatov projekta Šport združuje

Vir: Občina Brežice (brez datuma).

4.4 Primer pilotnega projekta

Projekt Šport združuje (angl. Sport Unites) je preko športa vključil migrante in azilante - osebe z mednarodno zaščito v novo družbeno in kulturno okolje v Sloveniji.

Med glavnimi aktivnostmi in rezultati projekta so bile športno-rekreativne vsebine za ciljno populacijo, ob integracijski pomoči jezikovne in kulturne narave. Izdelani so bili tudi promocijski materiali za podporo projektu ter naslavljanju migrantov in azilantov.

Projekt je vodil Inštitut za afriške študije (IAŠ) v Ljubljani. Uradno partnerstvo drugih organizacij ni bilo potrebno, so pa pri izvedbi projekta sodelovali z lokalnimi športnimi društvi po Sloveniji. Slika 17 prikazuje del skupine udeležencev aktivnosti z nogometne prireditve.

Projekt je trajal med 01.01.2019 in 31.12.2019 (12 mesecev), EU financiranje pa je znašalo 59.928 EUR.

Slika 17: Primer rezultatov projekta Šport združuje

Vir: Inštitut za afriške študije (brez datuma).

4.5 Primer pripravljalne aktivnosti

Projekt Podpiranje mobilnosti in izmenjave dobrih praks v univerzitetnem športu (angl. Supporting Mobility and Good Practice Exchange in University Sport – UNISPORT) je podprl učno mobilnost in izmenjave ob spodbujanju mednarodne razsežnosti športa, usmerjanje na upravljanje univerzitetnega športa na splošno, in še posebej organizacije športnih dogodkov na nacionalni in mednarodni/evropski ravni.

Med pomembnimi aktivnostmi in rezultati projekta so bili izobraževalni dogodki v obliki prenosa znanj, izmenjava in spremljevalne aktivnosti na športih prireditvah, ter osvežitev smernic za pripravo športnih prireditev pod okriljem EUSA.

Projekt je vodil EUSA Institut iz Slovenije. Uradno partnerstvo drugih organizacij ni bilo potrebno, so pa pri izvedbi projekta sodelovali še z organizatorji dogodkov, nacionalnimi univerzitetni športnimi organi in univerzami v treh državah – iz Poljske, Portugalske in Srbije, ter nacionalni olimpijski komitejem iz Srbije kot strokovnim telesom. Slika 18 prikazuje EUSA konvencijo na Poljskem, eno izmed aktivnosti izmenjave znanj.

Projekt je trajal med 01.01.2019 in 31.12.2021 (36 mesecev), podaljšan zaradi Covid-19 razmer; EU financiranje pa je znašalo 188.480 EUR.

Slika 18: Primer rezultatov projekta Podpiranje mobilnosti in izmenjave dobrih praks v univerzitetnem športu

Vir: EUSA Institut (brez datuma).

5 PREDLOGI ZA BOLJ UČINKOVITO ČRPAJNE SREDSTEV

Primerjava števila uspešno prijavljenih projektov različnih organizacij med državami članicami EU in programskimi državami kaže na velike razlike med državami, razlika je velika tudi v višini pridobljenih sredstev, kot razvidno iz slik 11 in 12. Čeprav bi lahko nekatere razlike pripisali velikosti držav, pa to ob podrobnejši analizi ne drži v celoti. Res je, da je Malta kot najmanjša EU država (European Union, brez datuma) ena izmed manj učinkovitih pri črpanju sredstev, in je največja EU država Francija ena izmed bolj učinkovitih. A najbolj učinkovita je Italija, ki daleč presega ostale države – tako glede na število financiranih projektov na področju športa, kot tudi glede na znesek pridobljenih sredstev, zelo uspešna pa je tudi Hrvaška.

V tem poglavju želi podati razmišljanja, opazovanja in predloge za bolj učinkovito črpanje evropskih nepovratnih sredstev za projekte na področju športa, do katerih sem prišel ob pisanju naloge, ter lastnih izkušnjah pri prijavih na projekte in njihovem vodenju.

5.1 Evropska komisija in Izvajalska agencija EACEA

Evropska komisija politike športa izvaja preko Generalnega direktorata za izobraževanje, mladino, šport in kulturo; ter operativno preko Izvajalske agencije EU za izobraževanje in kulturo EACEA. Telesi dokaj dobro sodelujeta, in skupaj pripravljata tudi dogodke, kot so Evropski športni forum, Erasmus+ šport info dan, tematska strokovna srečanja, koordinirata različne aktivnosti in kampanje ter koordinirata centralizirane ukrepe in financiranje na področju športa.

Kljub spremembam v programu Erasmus+ pri načinu financiranja športa, usklajevanju pravil in sistematizaciji glede na ukrepe s področja izobraževanja in usposabljanja ter mladine, primerjava ukrepov med področji kaže na neenakovreden položaj športa v primerjavi z izobraževanjem, usposabljanjem in mladino. Res je, da so se sredstva za šport v aktualnem finančnem obdobju močno povečala v primerjavi s prejšnjim obdobjem, a dosegajo 20 % sredstev namenjenih za mladino, in le dobra 2 % sredstev, namenjenih za izobraževanje in usposabljanje.

Na področju športa je možno financiranje neprofitnih športnih prireditev, kljub temu da podobnih mehanizmov na področju izobraževanja in usposabljanja ter mladine ni. Obenem pa ni možnosti financiranja nekaterih drugih aktivnosti, kot npr. mobilnost športnikov, medtem ko je mobilnost mladih/učečih podprta; ali pa aktivnosti udejstvovanja posameznikov, medtem ko je na področju mladine to možno; ali pa posebnih ukrepov, kot je to npr. Erasmus Mundus na področju izobraževanja in usposabljanja.

Kljub temu, da je program Erasmus+ in nekateri ostali mehanizmi, namenjeni neposrednemu financiranju športa odprt širokemu spektru organizacij, Jagodic (2021) opozarja, da v prejšnjem finančnem obdobju v skoraj 30 % primerih podprtih projektov športne organizacije vanje niso bile vključene.

V primerjavi s prejšnjimi obdobji financiranja, ugotavljam tudi da je spremljanje projektov postalo zelo birokratsko, in so bolj pomembni tehnični vidiki, npr. doseganje zastavljenih številčnih in časovnih ciljev, kot pa sama vsebina ali kakovost izvedbe.

Komisiji in izvajalski agenciji bi priporočil da ohranjajo in okrepijo dogodke, ki omogočajo medsebojno mreženje organizacij in neposredni kontakt z njimi, in hkrati omogočijo večji dialog z odločevalci. Pri financiranju projektov, bi morale imeti organizacije, ki se prvenstveno ukvarjajo s športom več priložnosti ali prednosti. Več poudarka bi tudi moralo biti na vsebinski komponenti izvajanja projektov. V prihodnjem obdobju upam, da se bodo sredstva za šport dodatno povečala, in da bo v sklopu programa Erasmus+ ali enakovrednega programa omogočen večji nabor ukrepov, bolj primerljiv z ostalimi področji.

5.2 Slovenski nacionalni agenciji za program Erasmus+

V Sloveniji izvajanje programa Erasmus+ pokrivata dve nacionalni agenciji: CMEPIUS za področje izobraževanja in usposabljanja ter športa, ter MOVIT za področje mladine in Evropske solidarnostne enote. Organizaciji sicer upravljata z decentraliziranimi ukrepi na svojih področjih, ter občasno sodelujeta pri skupnih projektih.

CMEPIUS je v preteklosti skupaj z resornim ministrstvom pristojnim za šport – trenutno Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport, ter v sodelovanju z Olimpijskim komitejem Slovenije – Združenjem športnih zvez v Ljubljani že nekajkrat organiziralo nacionalni Erasmus+ šport info dan, podobno kot Evropska komisija in Izvajalska agencija EACEA v Bruslju. Dogodek je pomemben za slovenske organizacije, saj je vsebina podana v slovenskem jeziku, in predstavlja tudi možnost za mreženje in neposredni kontakt z nacionalno agencijo in ključnimi deležniki.

Decentraliziran ukrep mobilnosti osebja na področju športa je novost, ki je sicer zelo dobrodošla, a je bil njen začetni sprejem in uspeh dokaj medel. V primerjavi z ostalimi ukrepi za leto 2023, ki jih v okviru programa Erasmus+ koordinira CMEPIUS - Splošno šolsko izobraževanje, Poklicno in strokovno izobraževanje ter Splošno izobraževanje odraslih; je bilo za šport namenjenih le 2 % sredstev oz. 80.250 EUR. Načrtovano je sicer progresivno povečevanje sredstev financiranja v naslednjih letih. V 1. prijavnem roku je bilo prijavljenih osem projektov, od katerih so bili za financiranje podprti štirje, v skupni višini 65.862 EUR. Kljub neporabljenim sredstvom, 2. prijavni rok za leto 2023 ni bil predviden (CMEPIUS, 2023b).

Kot predstavnik športne organizacije, ki deluje na področju mladine, pogrešam večjo povezavo in sodelovanje obeh nacionalnih agencij, tudi v obliki promocije tako centraliziranih kot tudi decentraliziranih ukrepov programa Erasmus+ s področja delovanja obeh agencij – tudi in še posebej medresorsko. V večini EU in programskih državah deluje ena krovna nacionalna agencija za vse ukrepe programa Erasmus+, a so področja dela sicer razdeljena tudi še v drugih državah (European Commission, brez datuma č).

Nacionalnima agencijama priporočam bolj intenzivno sodelovanje in večjo promocijo možnih ukrepov, tako tistih, ki šport neposredno naslavljajo, kot tudi tistih, ki ga lahko naslavljajo neposredno. Nacionalni agenciji CMEPIUS predlagam ponovno vzpostavitev Erasmus+ šport info dneva, na katerih bi se lahko predstavilo tudi nekaj primerov dobre prakse slovenskih organizacij, ter izdajo kompendija projektov slovenskih organizacij na področju športa. Dodatno pa upam, da se bodo sredstva za mobilnost na področju športa na letni ravni povečala, in uspela v celoti počrpati, bodisi v enem ali dveh razpisnih rokih.

5.3 Vlada Republike Slovenije

Vlada Republike Slovenije preko resornega ministrstva, pristojnega za šport, sprejema letni program športa, ki na državni ravni določa programe in področja športa ter višino sredstev, ki jih zagotavlja v državnem proračunu (Urad Vlade Republike Slovenije za komuniciranje, brez datuma b). Resor športa se je od osamosvojitve Slovenije znašel pod več različnimi ministrstvi, s pogostimi menjavami. Po podatkih Urada Vlade Republike Slovenije za komuniciranje (brez datuma a): Ministrstvo za šolstvo in šport (1991–2000); Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport (2000–2004); Ministrstvo za šolstvo in šport (2004–2012); Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport (2012–2013), Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (2013–2022); in trenutno aktualno Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport.

Kljub temu, da na prvi pogled letni program športa Republike Slovenije nima neposrednega vpliva na pridobivanje evropskih sredstev na področju športa, pa se zaradi pogostih sprememb in neprepoznavanjem širšega pomena športa potencialno izgubljajo priložnosti, oz. se le-te ne maksimizirajo. Hrvaška, ki je bila v obdobju 2014–2020 tretja najuspešnejša država po številu prijavljenih projektov znotraj evropskih programov, ki so neposredno financirali športne iniciative, ter 9. najbolj uspešna po številu pridobljenih sredstev na teh programih (sliki 11 in 12), je pomen pridobivanja sredstev iz programa Erasmus+ in ostalih evropskih fondov umestila v svoj nacionalni program športa 2019–2026 (Republic of Croatia, Central State Office for Sport, 2019), in k sodelovanju poleg Ministrstva za turizem in šport ter državnega urada za šport zavezala tudi Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve. Primer dobre prakse je tudi uvrstitev športnih projektov v mehanizem za okrevanje in odpornost s strani Italije in Španije, kjer so to medresorsko uskladili na državni ravni.

Država bi lahko na vladni ravni poskrbela za večjo prepoznavnost športa in izkoristila priložnosti da se sprejmejo ustrezni nacionalni prednostni programi, ki bi omogočili da se evropski instrumenti kot so npr. mehanizem za okrevanje in odpornost, kohezijski sklad, evropski sklad za regionalni razvoj ter podobni izkoristijo tudi za sofinanciranje programov na področju športa. Dodatno, bi bilo smiselno prepoznati pomen evropskega financiranja iz že uveljavljenih programov na področju športa, in podpreti bolj učinkovito informiranje ter podporo organizacijam pri pridobivanju sredstev. S tem namenom bi bilo lahko ustanovljeno novo telo ali dodatno podprta služba v sodelovanju obstoječega Direktorata za šport, Direktorata za evropske zadeve in širšega kroga ključnih deležnikov – med drugim npr. nacionalne agencije CMEPIUS, Olimpijskega komiteja Slovenije – Združenja športnih zvez (OKS), Športne unije Slovenije – Zveze društev za športno rekreacijo in športno vzgojo (ŠUS), lokalnih skupnosti, drugih državnih organov in nevladnih organizacij.

5.4 Slovenske športne organizacije

V programih Erasmus+ na področju športa in v številnih drugih programih, preko katerih so lahko podprti tudi projekti, povezani s športom, lahko sodelujejo številne organizacije različnih oblik in tipov, tako javne, kot zasebne.

Kljub številni strokovni literaturi, informativnim publikacijam, informiranju na evropski in nacionalni ravni, izvedbi Erasmus+ info dni ter ostalih dogodkov, je zavedanje o možnosti črpanja nepovratnih sredstev na področju športa iz evropskih javnih virov – še posebej programa Erasmus+ v Sloveniji med športnimi organizacijami še vedno relativno nizka.

Slovenske organizacije so v preteklih finančnih obdobjih že pričele uspešno črpati evropska sredstva za financiranje projektov na področju športa. Kot omenjeno v poglavju 3.4 Geografska razporeditev podprtih projektov, je v programih neposrednega financiranja športnih projektov za obdobje 2014–2020 največ projektov uspelo pridobiti organizacijam Trend-Prima, EUSA Institut, in Športnemu društvu Riba; glede višine pridobljenih sredstev pa so bili najbolj uspešni Občina Brežice, EUSA Institut in Univerza v Ljubljani. Pri tej ugotovitvi bi rad izpostavil raznolikost organizacij in dejstvo, da so med najuspešnejšimi organizacijami tako lokalna skupnost in izobraževalna ustanova, ki imata širok nabor strokovnih služb in vsakdanje izkušnje pri mednarodnem sodelovanju, administrativno-finančnem poslovanju in razpisih; kot tudi manjši organizaciji in športno društvo, ki se po organizacijski plati težko primerjajo s prvima dvema. Med podanimi primeri praktičnih primerov financiranih projektov v 4. poglavju je predstavljenih 5 projektov različnih ukrepov in programov financiranja različnih organizacij. Ta raznolikost dokazuje, da – vsaj teoretično – omejitev glede financiranja projektov na področju športa skoraj ni.

Športnim organizacijam, ki še niso poizkusile izkoristiti možnosti pridobivanja nepovratnih sredstev iz evropskih sredstev bi priporočil da prvo kot partnerji pristopijo k kakšnem projektu manjšega obsega, ob pogoju da takšni projekti prispevajo k razvoju organizacije in uresničevanju ciljev organizacije. Tistim, ki so že prijavi projekt in pri tem niso bili uspešni, bi svetoval da poskusijo ponovno, in se pri prijavi oprejo na primere dobrih praks drugih organizacij ali projektov, ter naslavlajo cilje, navedene v Vodniku. Organizacijam, ki pa so že uspešne, pa priporočam da svoje primere dobre prakse delijo širše, in se ob naslednjih projektih naslonijo na dosedanje izkušnje in dosežke. Vsem pa bi priporočil analizo primerov že podprtih projektov, do katerih je moč dostopati prek javno dostopne platforme Erasmus+ results, prek nacionalne agencije CMEPIUS ali prek krovnih športnih organizacij OKS ali ŠUS.

Pri tem pa bi rad izpostavil, da je smiselno projekte načrtovati skladno s poslanstvom organizacije, ter da ustrezno načrtovanje in priprava, prijava, ter v primeru financiranega projekta tudi izvedba projekta, evalvacija in poročanje vzamejo kar nekaj časa in energije. Ob samem procesu prijave, še bolj pa izvedbi projektov, pa ob dobri pripravi pride do multiplikativnih učinkov, in iz lastnih izkušenj lahko zatrdim, da je trud poplačan.

6 SKLEP

EU je na področju financiranja športa iz evropskih javnih sredstev naredila velike korake. Po sprejetju pravnih podlag v letu 2007 (in prehodnih) ter izvedenih pripravljalnih aktivnostih na področju športa v letih 2009–2013, se v je v programu Erasmus+ v obdobju 2014–2020 ponudilo več možnosti za financiranje projektov na področju športa, v obdobju 2021–2027 pa še več, z višjim proračunom.

S spremembami v programu Erasmus+ na področju športa so se v letu 2017 dodatno odprle nove priložnosti tudi za manjše organizacije in manjše projekte, še posebej v obliki majhnih partnerskih sodelovanj. Spremembe so prinesle dobrodošle novosti in poenostavitve tudi za večje organizacije. Z uvedbo prispevkov na enoto se je vodenje projektov, vključno z administracijo in uresničevanjem poenostavilo. Z razširitvijo upravičenih organizacij prijaviteljic iz držav članic EU na širše programske države, ter možnosti dodatnega sodelovanja organizacij iz partnerskih držav, se bodo lahko razvijali kvalitetnejši projekti na področju športa, olajšali medsebojno partnersko sodelovanje in mreženje.

Za aktualno finančno obdobje 2021–2027 so bile v programu Erasmus+ uvedene dodatne spremembe, ki so še olajšale organizacijam dostop do črpanja nepovratnih evropskih sredstev na področju športa. Med njimi so poenostavitve administrativnih in finančnih pravil, ter nove priložnosti mobilnosti športnih delavcev in drugega osebja v športu, vključno s prostovoljci.

Možnosti financiranja športa iz evropskih javnih sredstev v programu Erasmus+ so omejene predvsem na čezmejne projekte s področja spopadanja z dejavniki, ki ogrožajo integriteto športa, kot so uživanje prepovedanih poživil, vnaprejšnji dogovori o rezultatih tekmovanj in nasilje ter vse oblike nestrpnosti in diskriminacije; spodbujanja in podpiranja dobrega upravljanja v športu in dvojne poklicne poti športnikov; spodbujanja prostovoljske dejavnosti v športu ter socialnega vključevanja, enakih možnosti in zavesti o pomenu telesne dejavnosti, ki izboljšuje zdravje, z večjo udeležbo v športu in enakopravnim dostopom do športa za vse; ter mobilnosti v športu. Neposredno financiranje rednega delovanja športnih organizacij in programov, ki ji le-te izvajajo samo na lokalni ali nacionalni ravni iz teh virov ni možno. Poleg možnosti financiranja športa znotraj programa Erasmus+ EU občasno objavlja tudi druge posebne razpise za področje športa, dodatne možnosti pa se organizacijam, ki delujejo na področju športa ponuja tudi prek drugih razpisov, kjer je šport lahko uporabljen kot posredni dejavnik za doseganje ciljev, predvidenih v razpisni dokumentaciji.

Slovenske organizacije so pri črpanju evropskih javnih sredstev na področju športa, še posebej ob analizi odobrenih projektov znotraj programa Erasmus+ dokaj uspešne, in se uvrščajo v skupino bolj uspešnih držav. V obdobju 2014–2020 so se slovenske organizacije uvrstile na 12. mesto med državami članicami EU glede na uspešnost črpanja sredstev iz programa Erasmus+ na področju športa. Uspešnost se nadaljuje tudi v aktualnem obdobju,

ki se je pričelo v letu 2021; a gre pri tem tudi opozoriti na velik razkorak med najbolj uspešnimi državami in posameznimi organizacijami. Organizacije iz Italije so namreč beležijo skoraj trikrat višje število podprtih projektov kot organizacije iz Španije, ki je na drugem mestu po uspehu števila podprtih projektov; in skoraj štirikrat višje število kot organizacije iz Hrvaške, ki so na tretjem mestu po uspešnosti števila podprtih projektov.

Razpoložljiva sredstva v aktualnem programskem obdobju 2021–2027 so se močno povečala, povečal pa se je tudi nabor možnosti sofinanciranja, še posebej s programi mobilnosti osebja na področju športa. Trendi financiranja projektov slovenskih organizacij so sicer pozitivni, in se po uspešnosti zopet uvrščajo v zgornjo tretjino držav. Ne glede na dejstvo, da gre pri tem za neodvisne projekte posameznih organizacij, bi bilo za boljši uspeh slovenskih organizacij na nacionalni ravni potrebno okrepiti informiranje, svetovanje in podporo glede financiranja projektov na področju športa na strani ključnih nacionalnih institucij, med njimi so to Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport, Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve, nacionalna agencija CMEPIUS, Olimpijski komite Slovenije – Združenje športnih zvez ter Športna unija Slovenije – Zveza društev za športno rekreacijo in športno vzgojo.

Menim, da je program Erasmus+ odlična priložnost za financiranje projektov organizacij, ki delujejo na področju športa. Na voljo so tudi številni drugi programi pridobivanja nepovratnih evropskih sredstev, ki jih je moč koristiti tudi za financiranje projektov, kjer je šport uporabljen posredno za doseganje ciljev razpisov. Tudi iz lastnih izkušenj bi svetoval organizacijam da iščejo podporo, sodelovanja in projekte, ki podpirajo in nadgrajujejo njihovo poslanstvo, delovanje in aktivnosti, in ne samo zaradi sofinanciranja samega.

LITERATURA IN VIRI

1. Council of Europe. (brez datuma). *Code of Sports Ethics*. <https://rm.coe.int/16804cf400>
2. Council of Europe. (2021, 13. oktober). *European Sports Charter*. https://search.coe.int/cm/pages/result_details.aspx?ObjectId=0900001680a42107
3. Council of the European Union. (2011). Resolution of the Council and of the Representatives of the Governments of the Member States, meeting within the Council, on a European Union Work Plan for Sport for 2011-2014. *Official Journal of the European Union*. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A42011Y0601%2801%29>
4. Council of the European Union. (2013). Regulation (EU) No 1288/2013 of the European Parliament and of the Council of 11 December 2013 establishing 'Erasmus+': the Union programme for education, training, youth and sport and repealing Decisions No 1719/2006/EC, No 1720/2006/EC and No 1298/2008/EC. *Official Journal of the European Union*. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:32013R1288>

5. Council of the European Union. (2014). Resolution of the Council and of the Representatives of the Governments of the Member States, meeting within the Council, of 21 May 2014 on the European Union Work Plan for Sport (2014-2017). *Official Journal of the European Union*. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A42014Y0614%2803%29>
6. Council of the European Union. (2017). Resolution of the Council and of the Representatives of the Governments of the Member States, meeting within the Council, on the European Union Work Plan for Sport (1 July 2017-31 December 2020). *Official Journal of the European Union*. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A42017Y0615%2801%29>
7. Council of the European Union. (2018). Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council establishing 'Erasmus': the Union programme for education, training, youth and sport and repealing Regulation (EU) No 1288/2013. *Official Journal of the European Union*. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM%3A2018%3A367%3AFIN>
8. Council of the European Union. (2019a). Call for proposals 2020 - EAC/A02/2019 - Erasmus+ Programme. *Official Journal of the European Union*. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ%3AJOC_2019_373_R_0006
9. Council of the European Union. (2019b). Call for proposals 2020 - EAC/A03/2019 - European Solidarity Corps. *Official Journal of the European Union*. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1589658184361&uri=CELEX:C2019/382/08>
10. Council of the European Union. (2000). Declaration on the specific characteristics of sport and its social function in Europe, of which account should be taken in implementing common policies. *Conclusions of the Presidency*. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=LEGISSUM%3A135007>
11. Council of the European Union. (2020a). *Multiannual financial framework for 2021-2027 adopted*. <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2020/12/17/multiannual-financial-framework-for-2021-2027-adopted/>
12. Council of the European Union. (2020b). Resolution of the Council and of the Representatives of the Governments of the Member States meeting within the Council on the European Union Work Plan for Sport (1 January 2021-30 June 2024). *Official Journal of the European Union*. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.C_.2020.419.01.0001.01.ENG
13. Council of the European Union. (2021a). Regulation (EU) 2021/241 of the European Parliament and of the Council of 12 February 2021 establishing the Recovery and Resilience Facility. *Official Journal of the European Union*. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32021R0241>
14. Council of the European Union. (2021b). Regulation (EU) 2021/522 of the European Parliament and of the Council of 24 March 2021 establishing a Programme for the Union's action in the field of health ('EU4Health Programme') for the period 2021-

- 2027, and repealing Regulation (EU) No 282/2014. *Official Journal of the European Union*. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32021R1058>
15. Council of the European Union. (2021c). Regulation (EU) 2021/695 of the European Parliament and of the Council of 28 April 2021 establishing Horizon Europe – the Framework Programme for Research and Innovation, laying down its rules for participation and dissemination, and repealing Regulations (EU) No 1290/2013 and (EU) No 1291/2013. *Official Journal of the European Union*. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32021R0695>
 16. Council of the European Union. (2021č). Regulation (EU) 2021/692 of the European Parliament and of the Council of 28 April 2021 establishing the Citizens, Equality, Rights and Values Programme and repealing Regulation (EU) No 1381/2013 of the European Parliament and of the Council and Council Regulation (EU) No 390/2014. *Official Journal of the European Union*. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32021R0692>
 17. Council of the European Union. (2021d). Regulation (EU) 2021/817 of the European Parliament and of the Council of 20 May 2021 establishing Erasmus+: the Union Programme for education and training, youth and sport and repealing Regulation (EU) No 1288/2013. *Official Journal of the European Union*. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32021R0817>
 18. Council of the European Union. (2021e). Regulation (EU) 2021/1057 of the European Parliament and of the Council of 24 June 2021 establishing the European Social Fund Plus (ESF+) and repealing Regulation (EU) No 1296/2013. *Official Journal of the European Union*. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32021R1057>
 19. Council of the European Union. (2021f). Regulation (EU) 2021/1058 of the European Parliament and of the Council of 24 June 2021 on the European Regional Development Fund and on the Cohesion Fund. *Official Journal of the European Union*. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32021R0522>
 20. CMEPIUS. (2023a). *Erasmus+ 2023 okvirna razpoložljiva sredstva*. https://www.cmepius.si/wp-content/uploads/2023/01/Razpolozljiva-sredstva-Eplus2023_v2.pdf
 21. CMEPIUS. (2023b). *Sklep o izboru in višini sofinanciranja vlog v okviru programa Unije Erasmus+, razpis Erasmus+ 2023, 1. rok, Ključni ukrep 1: mobilnost osebja na področju športa (KA182-SPO)*. https://www.cmepius.si/wp-content/uploads/2023/05/SKLEP_KA182_SPO_2023.pdf
 22. Deloitte Limited. (2014). *A quick guide to EU Funding 2014 - 2020*. https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/cy/Documents/finance/CY_Finance_EUFunding2014-2020Guide_Noexp.pdf
 23. EU Member States. (2007). *Treaty of Lisbon amending the Treaty on European Union and the Treaty establishing the European Community*. http://publications.europa.eu/resource/cellar/688a7a98-3110-4ffe-a6b3-8972d8445325.0007.01/DOC_19

24. European Commission. (1999). *Report from the Commission to the European Council with a view to safeguarding current sports structures and maintaining the social function of sport within the Community framework: The Helsinki Report on Sport*. <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:1999:0644:FIN:EN:PDF>
25. European Commission. (2007). *White Paper on Sport*. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52007DC0391>
26. European Commission. (2011). *Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions: Developing the European Dimension in Sport*. <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0012:FIN:EN:PDF>
27. European Commission (2012). *Strengthening financial solidarity mechanisms within sport*. <https://ec.europa.eu/assets/eac/sport/library/documents/xg-fin-201211-deliverable.pdf>
28. European Commission. (2014a). *Report from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions on the Implementation of the European Union Work Plan for Sport 2011-2014*. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A52011DC0012>
29. European Commission. (2014b). *The European Union explained: Education, training, youth and sport*. Publications Office of the European Union.
30. European Commission. (2015). *Preparatory Actions and Special Events 2009 - 2013*. Publications Office of the European Union.
31. European Commission. (2018a). *Regional development and cohesion beyond 2020: the new framework at a glance*. https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/budget-may2018-new-framework-glance_en.pdf
32. European Commission. (2018b). *Simplification handbook: 80 simplification measures in cohesion policy 2021-2027*. https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/factsheet/new_cp/simplification_handbook_en.pdf
33. European Commission. (2018c). *Study on the Economic Impact of Sport through Sport Satellite Accounts*. <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/865ef44c-5ca1-11e8-ab41-01aa75ed71a1/>
34. European Commission. (2020a). *Erasmus+ Programme Guide*. https://erasmus-plus.ec.europa.eu/sites/default/files/2021-09/erasmus_programme_guide_2020_v3_en.pdf
35. European Commission. (2020b). *Overview of funding programmes*. https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/funding-opportunities/funding-programmes/overview-funding-programmes_en
36. European Commission. (2020c). *Pilot Projects and Preparatory Actions in the field of sport 2016 - 2019*. Publications Office of the European Union.

37. European Commission. (2021a). *Commission implementing decision on the financing of the Citizens, Equality, Rights and Values Programme and the adoption of the multiannual work programme for 2021-2022*.
https://commission.europa.eu/document/download/28f472a6-d504-4ff6-9626-e5f30f402f49_en?filename=1_en_annexe_acte_autonome_part1_v8.pdf
38. European Commission. (2021b). *The EU's 2021-2027 long-term Budget and NextGenerationEU Facts and Figures*. <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/d3e77637-a963-11eb-9585-01aa75ed71a1/>
39. European Commission. (2022a). *Celebrating 35 years of the Erasmus programme*. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/n%20E%80%99/ip_22_5648
40. European Commission. (2022b). *Commission implementing decision on the financing of the Citizens, Equality, Rights and Values programme and the adoption of the work programme for 2023-2024*.
https://commission.europa.eu/document/download/9836eadf-980c-4e75-be3b-1e4c51334999_en?filename=c_2022_8588_1_en_annexe_acte_autonome_cp_part1_v2.pdf
41. European Commission. (2022c). *EU Multiannual financial framework 2021-2027: How can the sport sector benefit?*. <https://sport.ec.europa.eu/sites/default/files/2022-08/SHARE-LAB-EU-MFF-2021-2027-guidance-for-sport.pdf>
42. European Commission. (2022č). *Slovenia's EU Cohesion Policy Programme 2021-2027*. https://ec.europa.eu/regional_policy/in-your-country/programmes/2021-2027/si/2021si16ffpr001_en
43. European Commission. (2023a). *2023 call for pilot projects and preparatory actions now open*. <https://sport.ec.europa.eu/news/2023-call-for-pilot-projects-and-preparatory-actions-now-open>
44. European Commission. (2023b). *Erasmus+ Programme Guide*. https://erasmus-plus.ec.europa.eu/sites/default/files/2023-04/ErasmusplusProgramme-Guide2023-v3_en.pdf
45. European Commission. (2023c). *Selection results: Erasmus+ Sport 2023*. https://www.eacea.ec.europa.eu/news-events/news/selection-results-erasmus-sport-2023-2023-08-31_en
46. European Commission. (2023č). *European Solidarity Corps Guide*. https://youth.europa.eu/d8/sites/default/files/inline-files/european_solidarity_corps_guide_2023_en.pdf
47. European Commission. (brez datuma a). *Calls for proposals and tenders*. https://ec.europa.eu/sport/calls_en
48. European Commission. (brez datuma b). *Erasmus+ Project Results*. <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/projects>
49. European Commission. (brez datuma c). *Funding & tender opportunities*. <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home>
50. European Commission. (brez datuma č). *National Agencies*. <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/contacts/national-agencies>

51. European Commission. (brez datuma d). *Share Initiative*.
<https://sport.ec.europa.eu/policies/sport-and-economy/share-initiative>
52. European Commission. (brez datuma e). *Sport*. <https://sport.ec.europa.eu>
53. European Parliament. (2005). *European Parliament resolution on development and sport*. https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-6-2005-0464_EN.html
54. European Parliament. (2017). *An integrated approach to Sport Policy: good governance, accessibility and integrity*.
https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2017-0012_EN.pdf
55. European Parliament. (2020). *Fact Sheets on the European Union - 2020: Sport*.
https://www.europarl.europa.eu/ftu/pdf/en/FTU_3.6.7.pdf
56. European Union. (brez datuma). *Facts and figures on life in the European Union*.
https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/key-facts-and-figures/life-eu_en
57. Eurostrategies. (2011). *Study on the funding of grassroots sports in the EU*.
<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/50e6357c-6e20-43fc-8cf7-b7ca073b197c>
58. INDESCAT. (2016). *Guide on EU funding for sports industry 2014-2020*.
https://www.clustercollaboration.eu/sites/default/files/profile-article/guide_on_eu_funding_for_sports_industry_2014_-2020_.pdf
59. Sport & Citizenship. (2014). *Interview on Sport with Commissioner Tibor Navracsics*. <https://www.thenewfederalist.eu/interview-on-sport-with-commissioner-tibor-navracsics>
60. Blackshaw, I. (2007). The 'Specificity of Sport' and the EU White Paper on Sport. *The International Sports Law Journal* V 3-4.
<https://www.questia.com/library/journal/1G1-213032962/the-specificity-of-sport-and-the-eu-white-paper>
61. Cacchione, P.Z. (2015). European Union ERASMUS+ Program and the Jean Monnet Activities. *Clinical Nursing Research*, 24(4), 339-40.
62. Chappelet, J-L. (2010). *Autonomy of sport in Europe*. Council of Europe.
63. Dallas, I., Ntoumanis, I., Karatza, F. in Makris, G.C. (2020). Network analysis of countries' partnership in European sports programs: Erasmus+ sport. *International Journal of Advanced Statistics and Probability*, 8(1), 5-9.
64. EUSA Institut. (brez datuma). *Supporting Mobility and Good Practice Exchange in University Sport - UNISPORT*. <https://www.eusa.eu/projects/unisport>
65. Fisas, S.A. (2017). Sports promotion: Investing in the greater good. *The Parliament Magazine*. <https://www.theparliamentmagazine.eu/articles/opinion/sports-promotion-investing-greater-good>
66. Garcia, B. (2007): *From regulation to governance and representation: agenda-setting and the EU's involvement in sport*. Loughborough University.
<https://hdl.handle.net/2134/6247>

67. Garcia, B. (2019). Sport governance after the White Paper: the demise of the European model?. *International Journal of Sport Policy and Politics*, V 1(3), 267-284. DOI: 10.1080/19406940903265541
68. Garcia, B. in Weatherill, S. (2012). *Engaging with the EU in order to minimise its impact: sport and the negotiation of the Treaty of Lisbon*. Loughborough University. <https://hdl.handle.net/2134/8286>
69. Hellmund, F. (2014). *Funding for sports in the European Union*. EOC EU Office.
70. Hellmund, F. (2021). *Funding for sports in the European Union 2021-2027*. EOC EU Office.
71. Hellmund, F. (2011). *Guide to EU Sport Policy*. EOC EU Office.
72. Hellmund, F. (2017). *Guide to EU Sport Policy*. EOC EU Office.
73. Inštitut za afriške študije. (brez datuma). *Sport Unites* [Facebook slika]. <https://www.facebook.com/sportzdruzuje>
74. Jagodic, T. (2021). *Nekateri aspekti financiranja športa v EU* (interno gradivo). Olimpijski komite Slovenije – Združenje športnih zvez.
75. Janssens, J., Stegeman, H. in Van Hilvoorde, I.M. (2004). *Education through Sport. An Overview of Good Practices in Europe*. Arko Sports Media.
76. Jappert, J. in Landa, S. (2014). *Yves Le Lostecque: "European Sports Week: an EU-coordinated initiative with high added value"*. <https://www.taurillon.org/yves-le-lostecque-la-semaine-europeenne-du-sport-une-initiative-coordonnee>
77. Keber, R. (2016). *Analiza črpanja EU-sredstev pri izgradnji športne in rekreacijske infrastrukture v finančni perspektivi 2007-2013* (magistrsko delo). Ekonomska fakulteta Univerze v Ljubljani.
78. Kolar, E. in Jurak, G. (2014). *Strateški management športnih organizacij*. Univerzitetna založba Annales.
79. Kolar, E. in Zaletel, Z. (2013). *Management športnih prireditev*. Agencija poti.
80. Kornbeck, J. (2015). Lisbonisation without regulation: engaging with sport policy to maximise its health impact?. *The International Sports Law Journal*, 15,112–122. <https://doi.org/10.1007/s40318-014-0065-1>
81. Kranjc Kušlan, A. in Hosta, M. (2005). *Šport v EU in Sloveniji: za družbeno odgovorno vlogo športa*. Zavod Ekvilib.
82. Lukavsky, M. (2014). *Priorities of EU sport policy and funding for sports* (magistrsko delo). Charles University.
83. Mauko, V. (2008). *Vloga lokalnih skupnosti držav članic EU pri razvoju športa* (specialistično delo). Univerza v Ljubljani.
84. Muhič, Š. (2008). *Financiranje športnih organizacij v Sloveniji* (diplomsko delo). Univerza v Mariboru.
85. McClarkin, E. (2014). New Erasmus+ programme must deliver 'value for money'. *The Parliament Magazine*. <https://www.theparliamentmagazine.eu/articles/feature/new-erasmus-programme-must-deliver-value-money>

86. Navracscics, T. (2018). European week of sport: EU Commission doubling up on its commitment to sport. *The Parliament Magazine*.
<https://www.theparliamentmagazine.eu/articles/opinion/european-week-sport-eu-commission-doubling-its-commitment-sport>
87. Občina Brežice. (brez datuma). *Bet on Health*. <https://www.betonhealth.eu>
88. Olimpijski komite Slovenije – Združenje športnih zvez. (brez datuma). *Athletes Friendly Education*. <https://athletes.friendly.edu.olympic.si>
89. Parrish, R. (2003). *Sports law and policy in the European Union*. Manchester University Press.
90. Payne, R. (2013). *Interview with Yves le Lostecque, Head of the EU Sport Unit*. <http://isca-web.org/english/news/interviewwithyveslelostecqueheadoftheeusportunit>
91. Piga, N.S. (2017). *Understanding the approach of European Competition authorities to the sports sector and evaluating its future*. Tilburg University.
<http://arno.uvt.nl/show.cgi?fid=142825>
92. Republic of Croatia, Central State Office for Sport. (2019). *National Sports Program 2019 - 2026*. <https://mint.gov.hr/UserDocsImages//dokumenti-sdus/docs//NATIONAL%20SPORTS%20PROGRAM.pdf>
93. Športno društvo Riba. (brez datuma). *Swim to Live*. <https://swimtolive.org>
94. Šugman, R. (1997). *Zgodovina svetovnega in slovenskega športa*. Fakulteta za šport Univerze v Ljubljani.
95. Tarabella, M. (2018). European week of sport: Promoting physical activity is a win-win for Europe. *The Parliament Magazine*.
<https://www.theparliamentmagazine.eu/articles/opinion/european-week-sport-promoting-physical-activity-win-win-europe>
96. Tescasiu, B. (2014). *Education and Youth in European Union. A Case Study - Erasmus+*. Advances in Economics, Law and Political Sciences. WSEAS Press.
97. Urad Vlade Republike Slovenije za komuniciranje. (brez datuma a). *Seznam vodilnih od leta 1990*. <https://www.gov.si/drzavni-organi/ministrstva/ministrstvo-za-vzgojo-in-izobrazevanje/o-ministrstvu/preteklo-vodstvo/>
98. Urad Vlade Republike Slovenije za komuniciranje. (brez datuma b). *Letni program športa v Republiki Sloveniji*. <https://www.gov.si teme/letni-program-sporta-v-republiki-sloveniji/>
99. Van den Bogaert, S. (2006). *Sport in the European Constitution: All Sound and No Fury?*. https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=977456
100. Wason Milne, K. in Leblanc, M. (2020). *Sport contributes in a fundamental way to the creation of an Equality Union*. <https://www.taurillon.org/le-sport-contribue-de-maniere-fondamentale-a-la-creation-d-une-union-de-l>
101. Weatherill, S. (2013). The Influence of EU Law on Sports Governance V *European Sports Law* (str. 443-469). TMC Asser Press.